

Mateyesi

Den sani fu Masaa Jesesi di Mateyesi sikiifi

Wan wowtu a fesi

Da a sama di sikiifi a buku ya, ne en den e kai Mateyesi. Ne en nen den teke gi a buku fu di ne en sikiifi en. Mateyesi na be wan fu den twalufu bakaman fu Masaa Jesesi, di a be kai a wan apaiti fasi, aposteli.

Da a buku ya na a fosi buku di e sete a sani di wi e kai a Bun Nyunsu fu Masaa Jesesi. Den taa dii pisi fu a Bun Nyunsu fu Masaa Jesesi na Maakusi, Lukasi anga Johanisi.

Da na a Mateyesi ya, den e kai Leifi tu a taa pisi fu Masaa Gadu Buku. Dati na wan taa nen fi en.

Da somen leliman fu Masaa Gadu Buku taki Mateyesi sikiifi a buku ya 75 yali baka di Masaa Jesesi meke kon a goontapu. Da, te yu o leisi en, da yu o si taki a sikiifi a buku ya moo taanga gi den Dyusama. Ai feti fu den Dyu kon sabi taki Masaa Jesesi na a kowunu di Masaa Gadu be paamisi den Dyu gaandiwe a fesi kaba taki a be o sende kon. Bika a somen peesi, da yu o si taki ai taki fu sani di den fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be taki kon miti anga den sani di Masaa Jesesi be du. Da na sowan fasi a wani meke den sama sabi taki na Masaa Jesesi na a Sama di den fositen apaiti takiman be e taki.

Ma anga ala fa a sikiifi den sani ya gi den Dyu seefi, toku a sabi taki, a na á fu den Dyu wawan Masaa Jesesi be kon a goontapu. Bika Masaa Jesesi be kon anga a Nyun Tii fi en kon gi ala sama. Da, te i leisi a pisi fu Gadu Buku ya, da i sa si a fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de. Da na a kaba pisi fu a buku ya, da i sa leisi fa Masaa Jesesi sende den bakaman fi en go a den kondee kondee fu go paati a Bun Nyunsu gi ala sama a hii goontapu.

A lo avo gaansama fu Masaa Jesesi

Lk 3:23-38

1 Disi na a lo avo gaansama fu Masaa Jesesi Kelestesi, a bakaten manpikin fu Kowunu Dafeti paansu. Dafeti seefi na wan baka bakaten pikin fu Abalaham paansu, a moo gaandi avo gaansama fu ala Dyusama.

²Ne Abalaham meke Isaki.

Ne Isaki meke Jakopu.

Ne Jakopu meke Juda anga den taa elufu baala fi en.

³Juda dati sete a lo fu den

Dyusama den e kai Juda.

Bika en anga a uman di den

e kai Tamal meke Pelesi

anga Seila.

Ne Pelesi meke Sesilon.

Bakadati, ne Sesilon meke Alan.

⁴Ne Alan meke Amenadabu.

Ne Amenadabu meke Nakson.

Ne Nakson meke Salmon.

⁵We, ne Salmon anga a uman

den e kai Laakabu meke

Bowasi.

Ne Bowasi anga a uman den e

kai Lotu meke Obeti.

Bakadati, ne Obeti meke Isai.
 6 Ne Isai meke Dafeti, a kownu.

Namo, ne Kownu Dafeti anga a
 uman fu Uliya meke Salomo.

7 Ne Salomo meke Lekabeyamu.
 Ne Lekabeyamu meke Abiya.
 Namu, ne Abiya, meke Asa.

8 Ne Asa meke Jowsafati.
 Ne Jowsafati meke Yoolam.
 Ne Yoolam meke Usiya.

9 Ne Usiya meke Yowtam.
 Ne Yowtam meke Akasi.
 Namu, ne Akasi meke Heskiya.

10 Ne Heskiya meke Manase.
 Ne Manase dati meke Amon.
 Bakadati, ne Amon meke

Yowsiya.

11 Ne Yowsiya meke Yekoniya
 anga den taa baala fu
 Yekoniya.

Da na a ten de, ne den sama fu
 Babilon Kondee be kon meke oloku
 anga den Dyusama. Ne den kisi den
 Dyusama puu a Dyu Kondee tyai go
 poti a Babilon.

12 We, baka di den kisi den Dyu-
 sama so,

ne Yekoniya meke Seyaltiyeli.
 Namu, ne Seyaltiyeli meke
 Selubabeli.

13 Ne Selubabeli meke Abihutu.
 Ne Abihutu meke Eliyaken.
 Ne Eliyaken meke Asolu.

14 Ne Asolu meke Saadoki.
 Ne Saadoki dati meke Akin.
 Namu, ne Akin dati meke
 Eliyutu.

15 Namu, ne Eliyutu meke Eliyasa.
 Ne Eliyasa dati meke Matan.
 Da Matan dati meke Jakopu.

16 Te fu kaba, na a Jakopu ya

meke Jowsef, a man fu
 Maliya. Maliya na a mma fu
 Jesesi di den e kai a
 Kelestesi.

17 We, te u teli komoto na a fosi
 gaansama Abalaham go miti Kownu
 Dafeti, da na tin na fo dada meke
 pikin. Da fu komoto a Kownu Dafeti
 go doo a yuu di den Babilon sama kon
 kisi den Dyusama tyai gwe, da na tin
 na fo dada meke pikin tu. Soseefi fu
 teli komoto na a yuu di den Dyusama
 go a Babilon Kondee, go miti a ten di
 a Kelestesi meke, da na soseefi tin na
 fo dada meke pikin tu.

Masaa Jesesi Kelestesi meke

Lk 2:1-7

18 Ma namo, da a de so taki, Maliya
 na be a poti mofu uman fu Jowsef. Den
 be de fu libi, ma Maliya kon de anga
 bee, sondee fu Jowsef sabi en, uman
 fasi. A Jeje fu Masaa Gadu meke
 Maliya de anga a bee. 19 Ma namo,
 Jowsef na be wan sama di e pakisei fu
 du san fiti Masaa Gadu. Ne a denki
 namo fu paati anga Maliya saafi baka-
 baka, sondee fu bolotyasi a taki. Bika
 a á wani gi Maliya sen.

20 Ne di a pakisei de kon ne en, ne
 wan Basiya fu Masaa Gadu Kondee *
 kon ne en a ini wan deen. Ne a taigi
 en taki: “Jowsef! Manpikin fu Kownu
 Dafeti paansu! Yu á mu feele fu teke
 Maliya toon yu uman! Bika, a ná sama
 gi en a bee de, ma na a Jeje fu Masaa
 Gadu seefi wooko so. 21 A o meke wan
 manpikin. Da i mu kai en Jesesi. Bika
 ne en o tyai yeepe gi a foluku fi en, fu
 puu den a takuudu anga ogii.”

22 We! A hii toli ya waka enke fa
 Masaa Gadu be piki wan fositen apaiti

takiman fi en, fu sikiifi taki, dati musu pasa bakaten. Bika a takiman be sikiifi taki: ²³“Wan ten e kon! Yu o si taki wan yonkuu uman, di á go a man wan dei o de anga bee. Da a o meke wan manpikin. Da den o kai en Imanuweli. A nen ya wani taki, Masaa Gadu seefi kon fu de anga wi.”

²⁴We, di Jowsef weki na a siibi, ne a du leti enke fa a Basiya fu Masaa Gadu Kondee be taigi en, ne a teke Maliya poti a osu enke uman.

²⁵Ma a á siibi anga en uman fasi, fosi a meke a manpikin. Ne di Maliya meke a pikin, ne Jowsef taki, den mu kai en Jesesi.

Koniman komoto a taa kondee kon luku a Pikin

2 Ma namo, da Masaa Jesesi meke na a pisiwataa fu Judeja, na a foto den kai Betelehem. A pisiten de, da na Kownu Helowdesi be e taki fu a hii pisiwataa anda. Ma wan duupu koniman komoto a doose kondee go a Jelusalem Foto. Den komoto na a se pe san e opo. Den koniman ya na sama di e sabi san o pasa, te den luku den sitali a tapu. ²Di den go doo Jelusalem Foto, ne den e akisi den sama ape taki: “Pe a kownu fu den Dyu di meke ya de? Bika wi si wan sitali a tapu, di e soi wi taki wan nyun kownu fu Dyusama meke dise. Ne i si u kon ya, fu kon gi en gaandi. We, gaantangi! U soi wi pe a meke, baa.”

³Namo, di Kownu Helowdesi yee taki, den e taki wan taa kownu meke, ne en anga a hii Jelusalem foluku buuya, te ná sipowtu. ⁴Namo a sende kai ala den moo hei begiman a Jelusalem Foto fu den kon ne en. Soseefi a

kai ala den leliman fu Dyuweiti tu. Ne a taigi den taki: “We! Masaa Gadu á be paamisi fu sende wan yeepiman kon a goontapu, no? We, u suku gi mi a ini Masaa Gadu Buku pe a Kelestesi * be o meke.”

⁵We namo, ne den piki en taki: “Na Betelehem Foto, na a pisiwataa fu Judeja! Bika a sikiifi taki:

⁶‘Betelehem Foto! A ná yu de na a pisiwataa fu Judeja, son-dee balinen, no?

We toku so, yu o toon wan balinen foto.

Bika na yu a gaan edeman, di o de wan soluguman fu mi sikapu, mi Dyu foluku, o meke.’”

⁷We, Kownu Helowdesi aliki, te a kaba. Namo a sende kai den koniman di be komoto na a se pe san e opo kibii kibii kon ne en. Ne a akisi den, meke den taigi en, on ten pilisisi den be si a sitali a tapu. ⁸Bakadati, ne a gi den pasi den go a Betelehem Foto go suku a pikin. Ma fosi den gwe, ne a taigi den taki: “U go suku fini fini pe a pikin meke. Te u fende en, da u kon piki mi baka. Bika mi seefi wani go gi en gaandi tu.”

^{9,10}We, di den anga Kownu Helowdesi taki so kaba, ne den gwe. Namo den si a seefi sitali di den be si a tapu baka. We, ne den piisii gaan piisii. Bika den e waka, da a sitali e waka a tapu a den fesi, fu tii den go doo na a pikin. Na di den si a sitali taampu pii a wan peesi, ne den sabi kaba taki, den doo a peesi pe a pikin meke. ¹¹Ne den go a ini a osu. Ne den si a pikin anga en mma, Maliya de. Ne wanten wanten den sutu kini a

2:4 Kelestesi a Giiki Tongo, dati wani taki a Paamisi Kownu di Masaa Gadu be o sende kon a goontapu.

doti, gi a pikin gaandi. Soseefi den puu den sowtu a sowtu dii kado di den be tyai, fu gi a pikin a ini sani. Den be tyai gowtu sani, wan sowtu kandaa fu boon switi sumee anga mile oli fu lobi a sikin.

¹²Na so ala sani be waka. Ma namo de, Masaa Gadu wasikoi den koniman a ini deen taki, den á mu daai go a Kownu Helowdesi moo. Ne den teke wan hii taa pasi waka gwe a den kon-dee baka.

Maliya anga Jowsef tyai a pikin go kibii a Egepte Kondee

¹³Da di den koniman gwe kaba, ne namo, ne Masaa Gadu sende wan Basiya fu Masaa Gadu Kondee * kon a Jowsef, a ini wan deen. Ne a taigi en taki: “Opo teke a pikin anga en mma, da i lowe gwe a Egepte Kondee. Da tan anda fu te enke mi taigi yu, fi i daai kon baka. Bika luku! Helowdesi o meke ala moiti fu kii a pikin ya!”

¹⁴We, ne Jowsef opo, ne a teke a pikin anga en mma na a neti, ne a gwe a Egepte Kondee. ¹⁵Ne a tan anda fu te Helowdesi dede. Na so a be mu pasa fu san Masaa Gadu be meke wan apaiti takiman fi en be taki mu kon pasa tuu. Bika a be taki: “Mi o kai mi manpikin puu a Egepte Kondee.”

Kownu Helowdesi kii manpikin

¹⁶Ma namo, di Kownu Helowdesi si taki, den koniman á kon piki en moo enke fa den be taki, ne en ati boon, te ná sipowtu. Ne a sende suudati waka kii ala manpikin, fu tu yali go a ondo, a Betelehem anga a hii pisiwataa de. Bika den koniman be taigi en taki, na tu yali pasa kaba di den be si a sitali a tapu.

¹⁷Da na so a sani kon pasa tuu enke fa a Jelemija, a apaiti takiman fu Masaa Gadu be taki. ¹⁸Bika a be taki:

“U o yee fa sama e bali gaan adyumadye na a pisi kon-dee fu Laama.

U o yee kusumi anga soso balibali anda.

Na den baka bakaten pikin fu a uman den e kai Laakeli di e tan anda o kusumi so.

Den ná o wani sama koo den ati.

Bika den pikin fu den á de a libi moo.”

Fa den Jowsef daai kon a Dyu Kondee baka

¹⁹We, ne baka di Kownu Helowdesi dede, ne na wan Basiya fu Masaa Gadu Kondee kon a Jowsef, a ini wan deen a Egepte Kondee anda. ²⁰Ne a taigi en taki: “Jowsef, opo! Teke a pikin anga en mma, da u gwe a Islayeli Kondee baka! Bika a sama di be wani kii a pikin anda dede kaba.”

²¹We, ne Jowsef opo wanten, enke fa Masaa Gadu taigi en a ini a deen. Ne a teke a pikin anga en mma, ne den gwe a Islayeli Kondee baka. ²²Ma di a yee taki na a Alikalawsu, a manpikin fu Kownu Helowdesi toon kownu fu Juda ne en dda peesi, ne a feele fu go na a pisi kondee anda. We, ne Masaa Gadu soi en a ini wan deen taki, meke a go tan na a pisiwataa fu Galileya. ²³We, ne a go tan a wan foto fu Galileya den e kai Nasaleti. Na so san den apaiti takiman fu Masaa Gadu be taki, kon pasa tuu. Bika den be taki: “Den o kai en wan sama fu Nasaleti Foto.”

A pisi toli di Johanisi be e dopu sama

Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28

3 Na a seefi pisiten de Johanisi a Dopuman be de a ini a gaan sabana fu Judeja Kondee e bali a bosikopu fu Masaa Gadu ²taki: “Daai libi! Bika a Nyun Tii fu Masaa Gadu de koosube tuutuu.” ³A sani ya waka leti enke fa Masaa Gadu be piki Jesaja enke wan apaiti takiman fu taki, fi en:

“A tongo fu wan bosikopuman o bali a ini a gaan sabana taki:

‘U seeka pasi gi a Masaa, meke a pasi sa kon taampu letiopu tollo.’”

⁴We, den koosi fu Johanisi di a be e wei be meke anga a uwii fu wan meti den e kai kameili. Da a be e banti en mindii anga wan leli buba. Da na makonkon anga busi oniki a be e nyan.

⁵Namo den sama fu Jelusalem Foto anga a pisiwataa fu Judeja yee a bosikopu fu Masaa Gadu di ai bali. Soseefi sama di e tan na a pisi fu Joodani Liba seefi yee tu. Ne ala den booko kon aliki san ai taki. ⁶Namo Johanisi dopu somen fu den sama a ini Joodani Liba. Ma fosi a dopu den, da den be mu puu ala ogii, di den be du taki fosi.

⁷Ma Johanisi kon si taki, somen Faliseiman anga Saduseiman de a ini den sama di kon fu teke dopu de. Namu a bali kosi den taki: “U takuu tetei sineki! Fa u du sabi taki, u mu lon kibii gi a gaan atiboon fu Masaa Gadu di de a pasi e kon?” ⁸Soseefi a taki go doo taki: “Ma u sabi san? Daai libi sowan fasi taki, u libi e puu bun, di e soi taki, u libi daai tuu. ⁹Ma u á mu pakisei taki, di u na baka bakaten pikin fu Abalaham paansu, da u anga Masaa Gadu de mati. Kweti kweti! Bika mi e taigi u taki, Masaa Gadu abi

makiti fu meke den siton di u e si ya kon toon libisama fu de enke pikin fu Abalaham. ¹⁰Bika luku ya, a akisi de na a lutu fu a bon kaba. Da iniwaan bon di ná meke bun nyanyan, den sa faa en towe, iti go boon a ini faya.”

¹¹Soseefi Johanisi taki go doo taki: “U si! Mi e dopu u anga wataa, fu u daai libi. Ma u luku Awan di makiti bigi moo mi, a o kon a mi baka! Ma mi á dyendee sai fu bendi sibi en susu gi en seefi. En dati o dopu sama anga a Apaiti Jeje anga faya.

¹²“We, Masaa Gadu o wai den bun ati sama poti a wanse. Da a wai den takuu ati wan poti na a taase. A de leti enke fa den e wai alisi puu buba. Da den e teke a alisi seefi tyai go kibii a magisin. Ma a buba dati de, e towe a dyiko fu boon a ini gaan ati faya. We da, na letiso den takuu ati sama o pina fu tego a ini a gaan ati faya. Bika sama ná o de fu kii a faya de noiti wan ten.”

Masaa Jesesi teke dopu

Mk 1:9-11; Lk 3:21,22

¹³Masaa Jesesi seefi be komoto na a pisiwataa fu Galileya kon a Joodani Liba, fu meke Johanisi dopu enseefi tu. ¹⁴Ma, di Johanisi si en, ne a á wani dopu en. A taigi Masaa Jesesi taki: “Mi ná o dopu yu! Bika na yu mu dopu mi.”

¹⁵Ma Masaa Jesesi piki en taki: “Nono! I mu dopu mi. Bika wi ya seefi mu du ala letiopu sani di fiti du.” We, di a taki so, ne Johanisi dopu en.

¹⁶Ma namo, fa i si Masaa Jesesi dopu komoto a ini a wataa go a soo, ne tapu anda piiti opo waa. Ne a Apaiti Jeje fu Masaa Gadu saka komoto a tapu anda wanten, kon enke wan doifi a Masaa Jesesi tapu. ¹⁷Ne wan Tongo taki a tapu anda taki: “Disi na mi Manpikin di mi lobi. Mi hii ati e piisii anga en.”

Didibii kon tesi Masaa Jesesi a ini a sabana

Mk 1:12,13; Lk 4:1-13

4 We ne, wanten wanten de, ne a Apaiti Jeje fu Masaa Gadu tyai Masaa Jesesi waka gwe a ini a gaan sabana. Namo, ne a didibii de ape e tesi Masaa Jesesi. ²We, ne Masaa Jesesi poti nyanyan a wanse, fu begi, fotenti dei anga fotenti neti langa. Namo, ne angii moo en. ³We, ne a tesiman, a didibii kon doo. Ne a taigi Masaa Jesesi taki: “Di i na a Manpikin fu Masaa Gadu tuu, da taigi den siton ya, meke den toon beele, osi?”

⁴Ma Masaa Jesesi piki en taki: “Masaa Gadu Buku sikiifi taki: ‘A ná nyanyan namo e oli wan sama a libi. Ma na te wan sama e du san Masaa Gadu taki.’”

⁵We bakadati, ne a didibii teke Masaa Jesesi tyai go a tapu na a Mama Keliki fu den Dyu, a Jelusalem, a apaiti foto fu Masaa Gadu. ⁶Ne a taigi en taki: “We, di i na a Manpikin fu Masaa Gadu tuu, da fee saka go a doti anda, no? Bika Masaa Gadu Buku sikiifi taki:

‘Masaa Gadu o sende den

Basiya fi en a Masaa Gadu

Kondee * kon a yu,

fu den tyai yu na a ana,

meke yu á sa naki i futu a wan siton.’”

⁷Ma Masaa Jesesi piki en taki: “Masaa Gadu Buku sikiifi tu taki: ‘Ná tesi Masaa Gadu, di de u Gadu.’” ⁸We, bakadati, ne a didibii tyai Masaa Jesesi gwe a wan gaan hei mongo ede. Ne te fi i pingi ain opo, ne a soi Masaa Jesesi ala den gudu anga den dyendee fu den kondee kondee fu goontapu.

⁹Ne a taigi Masaa Jesesi taki: “I si fa

goontapu dyendee? Mi sa gi yu ala den dyendee de. Ma, da i mu sutu kini a doti begi mi.”

¹⁰Namo Masaa Jesesi bali en taki: “Tumalisi komoto a mi fesi ya! Yu didibii, saatan yu! Bika Masaa Gadu Buku sikiifi taki: ‘Na Masaa Gadu wawan u mu begi, soseefi dini!’”

¹¹We, ne a didibii fika Masaa Jesesi saafi, ne a gwe. Ne den Basiya fu Masaa Gadu Kondee kon, ne den dini Masaa Jesesi, gi en ala san a abi fan-owdu.

Masaa Jesesi go sete wooko a Galileya

Mk 1:14,15; Lk 4:14,15

¹²Namo Masaa Jesesi yee taki, den kisi Johanisi sooto. Ne a komoto ape go tan a Nasaleti Foto, pe a be kiya. Nasaleti Foto de na a pisiwataa fu Galileya. ¹³Ma Masaa Jesesi á tan langa a Nasaleti de moo. Bika a komoto de go tan a Kafalnayemu Foto. Kafalnayemu Foto meke na a sikin wataa fu a ze den e kai ze fu Galileya. Dati na a pisi pe Sebulon anga Naftali kondee de. ¹⁴Da fa Masaa Jesesi go tan ya, meke a sani di wan apaiti takiman fu Masaa Gadu den e kai Jesaja be taki kon pasa tuu. Bika Jesaja be taki:

¹⁵“Luku den kondee den kai Sebulon anga Naftali.

Den de leti na a pasi fu waka pasa kai na a ze, na a taase fu Joodani Liba.

Na tu kondee fu taa foluku di á de Dyusama. Galileya seefi na kondee fu sama di á de Dyu.

¹⁶Da den be o tan faawe fu Masaa Gadu, te den boo be o koti.

Bika den gei sama di de a ini dunguu. Ma den ain o kon kiin, enke fa peesi e kiin fu si.

Bika den o kon sabi Masaa Gadu,
da den o toon sama di
abi pasi fu tan a Masaa
Gadu se.”

¹⁷We, ne fanafu di Masaa Jesesi go tan anda, ne ai bali den sama taki: “U daai libi! Bika a Nyun Tii fu Masaa Gadu de koosube tuutuu.”

Masaa Jesesi teke sama fu waka ne en baka

Mk 1:16-20; Lk 5:1-11

¹⁸We wan dei, da Masaa Jesesi be e waka na a lampeesi pe a gaan ze fu Galileya kon sutu mofu a soo. Ne a si tu baala. Wan fu den na Simon di abi a taa nen fu Peitilisi. A taawan na Andeleyasi. Den tu baala ya be de fisiman, di e towe seepi fu kisi fisi a ini a ze. ¹⁹Namo Masaa Jesesi waka go a den. Ne a taigi den taki: “U kon waka a mi baka! U kon go anga mi na ala pe mi e go. Da mi o leli u onti taa fasi, bika u ná o onti fisi moo. Ma u o kon toon ontiman fu kisi libisama tyai kon biibi a mi.” ²⁰We, ne den tu baala á du taa fa, ne den wai den seepi wanten poti a wanse. Ne den bigin waka a Masaa Jesesi baka.

²¹A di den waka go moo pikinso, ne den si tu taa baala anga den dda, Da Sebedi a ini wan boto. Wan fu den baala na Jakowbesi, a taawan na Johanisi. Den be e seeka den seepi, fu go sete. Ne Masaa Jesesi kai den tu baala ya tu. ²²Ne den tu baala ya seefi fika den dda anga ala den seepi anga ala a boto a baka wanten. Ne den go waka a Masaa Jesesi baka tu.

Masaa Jesesi e paati a Bun Nyunsu a Galileya

Lk 6:17-19

²³Namo, Masaa Jesesi e waka e lontu a hii pisiwataa fu Galileya e leli den sama a ini den keliki osu fu den Dyu. Soseefi ai bali a Bun Nyunsu di e taki, fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Da ai deesi ala siki anga ala sowtu takuu takuu siki anga nowtu di den sama be abi. ²⁴We, ne Masaa Jesesi nen bali lontu na a hii pisiwataa de, te go doo Siliya. Den sama anda seefi tyai ala sowtu sikiman kon ne en. Sama di be abi sikin ati. Sama di takuu jeje be e bali a den tapu. Soseefi, den be tyai lawman anga lanman. Ne Masaa Jesesi deesi ala den fiya. ²⁵Ma namo, da somen sama fu a pisiwataa fu Galileya, anga a pisiwataa fu den tin foto, di den e kai Dekapolisi, anga Jerusalem Foto, anga sama di be e tan na a pisiwataa fu Judeja, anga abaase fu a Joodani Liba, booko kon e waka a Masaa Jesesi baka.

Masaa Jesesi soi fa sani o waka bun gi son sama

Lk 6:20-23

5 We, ne di Masaa Jesesi si fa somen sama e waka ne en baka, ne a subi go a wan pikin mongo. Ne di a sidon, ne den bakaman fi en kon ne en anda. ²Ne a bigin leli den taki:

³“Seigi fu saka fasi sama di sabi taki, den abi Masaa Gadu fanowdu.

Bika fu di a abi a saka fasi ya, da a sa de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.

⁴Seigi fu sama di e fii tyali, fu ogii di den du.

Bika Masaa Gadu o gi den paadon, meke den ati koo.

⁵ Seigi fu sama di e wooko saka fasi anga taawan.
Bika wanten e kon, pe na den anga Masaa Gadu o tii goontapu.

⁶ Seigi fu sama di e angii fu libi letiupu a Masaa Gadu fesi.
Bika Masaa Gadu o yeepi den fu libi so tu, meke den ati koo.

⁷ Seigi fu sama di e wooko tyali ati fasi anga taawan.
Bika Masaa Gadu seefi o wooko tyali ati fasi anga den baka.

⁸ Seigi fu sama di ati kiin a Masaa Gadu fesi.
Bika dati o meke den go doo Masaa Gadu Kondee, te go si Masaa Gadu seefi anga ain.

⁹ Seigi fu sama di e feti fu puu toobi a sama anga sama mindii.
Bika den o kai den pikin fu Masaa Gadu.

¹⁰ Seigi fu sama di ogii e miti soso fu di den e libi bun gi Masaa Gadu.
Bika den o de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.

¹¹ “Seigi fi yu, te sama e kosi yu, e pina yu, e lei gi yu, fu mi ede.
¹² Dyombo piisii seefi fu dati. Bika na letiso den be pina den fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu a fesi. Da u paiman fu kisi bigi a Masaa Gadu Kondee.”

**Fa den bakaman fu Masaa Jesesi
mu de a goontapu**
Mk 9:50; Lk 14:34,35

¹³ We, ne Masaa Jesesi taki baka taki: “U na a sawtu fu goontapu. Da efu sawtu lasi en tesi, da anga san den

o sawtu en fu a kisi tesi baka? Nono! A á bun fu du wan enkii sani moo enke na fu fiingi towe a dyiko namo, da a kaba, fu sama waka ne en tapu. Bika taa sani á de, fu poti gi en moo, fu a kisi tesi, baka.

¹⁴ “Soseefi, u na a leti kiin fu goontapu. Wan foto di meke a wan mongo ede, á poi de kibii kibii. Bika te sama e pasa, den ain musu kai ne en. ¹⁵ We, u ná leti wan lampu, da u poti en a baka sani. Nono! Te u leti wan lampu, u e poti en a hei, a tapu. Da ai leti kiin peesi gi ala sama. ¹⁶ Na letiso u mu meke a leti fu u kiin gi ala sama fu si, meke den si den bun wooko di u e du, fu di u e biibi. Da den o gi u Tata a tapu daa, fu dati.

**Masaa Jesesi soi fa a de anga
den weiti fu Mosesi**

¹⁷ “Da u á mu denki taki mi kon fu leli sama taki den á mu oli den weiti di Masaa Gadu be meke Mosesi anga den taa apaiti takiman be sikiifi. Kweti! Mi á kon fu leli sama fu den ná oli den weiti moo. Nono. Ma mi kon fu soi sama tuutuu, fa fu libi leti enke fa den weiti taki! Da mi seefi o libi leti enke fa den weiti taki, meke sama si. ¹⁸ Bika fu tuutuu, mi e taigi u taki, fu te enke a dei di tapu anga goontapu o lasi go kaba a soso, da ala weiti di Masaa Gadu be poti sa tan, fu meke ala san di Buku taki kon pasa tuu. ¹⁹ Ma son sama e si son fu den weiti ya enke wan soso sani. Da den e leli taawan fu si den weiti ya enke soso sani tu. Da den sowtu sama de o de den moo lagiwan a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Ma den sama di e libi leti enke fa den weiti taki, da den e leli taawan fu libi sowan fasi, o hei a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. ²⁰ Soseefi, u mu sabi tu taki, sama di wani de a ini a

Nyun Tii fu Masaa Gadu, mu waka letiupu fasi moo den Faliseiman anga den leliman fu Dyuweiti seefi.

**Masaa Jesesi soi den sama
fa fu begi paadon**

²¹“Bika u yee ya! Weiti be leli u taki: ‘U á mu kii sama ofuso u sa go a kuutu, fu kisi sitaafu.’ ²²Ma mi e leli u taki: I mu kisi sitaafu kaba, winsi na boon yu ati boon a wan sama namo. Efu na wan taawan i kosi, kai en wisi-wasi man, da na wan moo gaan kuutu bakaa mu leisi sitaafu gi yu! Efu yu e kai taawan lawman, da yu fiti kaba, fu go teke sitaafu a didibii faya.

²³“We, kon u taki, i tyai wan paiman anga yu go pai Masaa Gadu na a apaiti begi tafaa. Ne a seefi yuu de, ne i kisi a ini i pakisei de taki, wan sama abi wan sani anga yu, da i mu ²⁴saka a paiman di i tyai go gi Masaa Gadu de fika leti ape fosi. Da i go, da i meke en bun anga en te a kaba fosi, da i kon, da boon a paiman gi Masaa Gadu.

²⁵“Efu yu anga wan taawan abi sani, da feti fu seeka a taki, meke a toli á go doo kuutu. Bika efu a go doo anda, den o poti yu a sikowtu ana, fu sooto. ²⁶Fu tuutuu mi e taigi i taki: Yu ná o komoto anda fosi i kaba koti a sitaafu, fu san i du.”

**Uman anga man á mu
waka gi den seefi**

²⁷Namo, ne Masaa Jesesi taigi den taki: “We, u be yee kaba taki: ‘Uman anga man, di libi kaba, á mu go a taa man ofu uman.’ ²⁸Toku mi e taigi u taki: Efu wan man si wan uman, ne a luku en anga wan losutu ain, da na waka a waka anga en kaba a ini en ati ini. ²⁹We, efi i letise ain wani tyai yu go du ogii, da a moo betee i diki en puu fiingi towe. Bika a moo bun fi i

lasi wan pisi fi i sikin, da i doo Masaa Gadu Kondee, moo enke pe fi i de anga i hii sikin bunbun, da den iti yu go a didibii faya. ³⁰Soseefi, efi i letise ana e tyai yu go du ogii, da koti en puu towe. Bika a moo bun fi i lasi wan pisi fi i sikin, da i doo Masaa Gadu Kondee, moo enke pe fi i de anga i hii sikin bunbun, da den iti yu go a didibii faya.”

Uman anga man á mu paati

Mt 19:9; Mk 10:11,12; Lk 16:18

³¹Soseefi Masaa Jesesi taki baka taki: “U be yee tu taki: ‘Efu wan man o paati anga en uman, da a mu gi en wan biifi di a naki sitampu taki, en anga en paati.’ ³²We, mi e taigi u taki, a sama di o towe en uman fu wan taa sani moo enke te a uman waka gi en, da i fika en fu booko a weiti di taki: ‘I á mu go a taa uman ofu man.’ Soseefi a man di o teke wan uman di en man towe, booko a weiti de tu.”

**Paamisi mu meke sondee
sweli kon a ini**

³³Namo Masaa Jesesi taki baka taki: “U be yee tu fa den be taigi den avo fu u taki: ‘Te u sweli wan sweli, da u mu du, san u sweli fu du.’ ³⁴Ma mi e taigi u taki: Kweti kweti! U á mu sweli! U á mu sweli kai Masaa Gadu Kondee. Bika Masaa Gadu Kondee na pe Masaa Gadu sidon ne en kownu sutuu, e luku ala sani. ³⁵U á mu sweli kai goontapu. Bika goontapu de enke wan futu bangi, pe Gadu e poti en futu. Soseefi, yu á mu sweli kai Jelusalem Foto. Bika, Jelusalem na a foto, pe a gaan Kownu e tan. ³⁶Soseefi yu á mu teke i ede sweli. Bika yuseefi ná abi makiti fu meke yu ede uwii weti efu daai en kon toon baaka. ³⁷Ma, te i taki: ‘Ya,’ a mu tan ‘Ya.’ Te i taki: ‘Nono,’ a

mu tan ‘Nono.’ Bika efu yu mu sweli, fosi sama mu si taki, na tuu, da na didibii se u e go kaba.”

Wi á mu pai ogii fu ogii

Lk 6:29,30

³⁸Soseefi Masaa Jesesi taki baka taki: “Den be taigi u tu taki: ‘Efu wan sama booko wan taawan ain, da a taawan abi pasi fu booko en ain baka. Efu wan sama booko wan taawan tifi, da a taawan abi pasi fu booko en tifi baka.’ ³⁹We, mi e taigi u taki: U á mu pai ogii, fu ogii baka. Ma efu wan sama naki i wan baala ana a i letise sikin fesi, da poti a taase gi en, meke a naki tu. ⁴⁰Da efu wan sama wani tyai u go a kuutu, fu di a wani i impi, da a ná yu impi wawan i mu gi en, ma gi en yu dyakiti tu. ⁴¹Soseefi, efu wan sama e dwengi yu, fu waka wan yuu langa anga en, da waka tu yuu langa anga en. ⁴²Te wan sama begi yu wan sani di yu abi, da yu á mu mombii en. Efu na wan sani fi yu, wan sama wani leni, da yu á mu fika en gwe anga soso ana.”

Lobi den feyanti fi yu enke na yu mati

Lk 6:27,28,32-36

⁴³Namo, Masaa Jesesi taki baka taki: “Da den be taigi u tu taki: ‘U mu lobi den sama, di e libi bun anga u. Ma u mu buuse den feyanti fu u.’ ⁴⁴Ma mi e taigi u taki: U lobi den feyanti fu u tu. Da u begi gi den sama, di e lon a u baka e suku fu ogii anga u. ⁴⁵Bika, te u du so, da u de enke fa u Tata a tapu de. We bika, te a san fi en opo a tapu, da ai pii gi takuu ati sama anga bun ati wan makandii. Te a alen fi en e kai, da ai kai gi ala sama. Den bun ati wan go miti den takuu ati wan. ⁴⁶We, efu na den sama di lobi yu namo, yu lobi, ma u á lobi den feyanti fu u, da sowtu paiman u sa fende a Masaa Gadu fu

dati? Ná so den sama di e piki lanti-
moni de tu, no? ⁴⁷Da soseefi, efu yu e
taki anga den sama di yu anga den sabi
namo, da a ná wan apaiti sani dati.
Bika na so den sama fu a goontapu ya,
di á de a Masaa Gadu pasi e libi tu.
⁴⁸We, u mu meke moiti fu u libi son-
dee fowtu, enke fa u Tata, di de a tapu
de kiinkiin sondee fowtu.”

Yeepi taawan sondee fu suku balinen

6 We, ne Masaa Jesesi taigi den
taki: “U á mu du sani fu sama ain,
fu meke sama si u. Nono! Ofuso, u ná
o fende paiman a u Tata a tapu, fu san
u du. ²Te u e yeepi pootiman a sani, u
á mu yeepi den fu suku balinen a
sama. Bika yu o wooko enke bidiigim-
man. Den sama de, te den du wan bun,
da den e bali a taki, a keliki anga
kondee ganda. Ma fu tuu, mi e taigi u,
gafa di sama e gafa den, meke den kisi
den paiman kaba. ³Ma, te u e yeepi
pootiman a sani, da u mu yeepi den
sowan fasi, sondee fu u kukutu ana
sabi san u leti ana e du. ⁴Da na so, u
mu du bun sondee fu sama sabi. Da u
Tata, di e si ala san wi e du, o pai wi
fu san u du.”

A fasi di fiti fu begi Masaa Gadu

Lk 11:2-4

⁵Ne Masaa Jesesi taki: “Te u o begi,
u á mu begi enke den bidiigiman di e
begi enke den bun moo taawan a ini
keliki anga kondee mindii. Na den
sowtu sama de e wani libisama mu
gafa den, fu a fasi fa den e begi. Ma fu
tuu, mi e taigi u, a balinen di den o
fende a sama, na dati na a hii wini, di
den fende kaba. ⁶Da u dati mu wooko
taa fasi, te u e begi. U mu waka go a
wan peesi pe sama ain á sa kai a u
tapu. Da na ape u mu tan, da u begi.
Bika u Tata a tapu e si ala sani. Da na

a Masaa Gadu ya u sa fende wini, fu di u begi en so.

⁷“We, den sama di á sabi Masaa Gadu, lobi e begi gaan langa lolo begi. Biká den membee taki, na te den e lolo so fosi, da Masaa Gadu o yee den. ⁸Ma u datí mu begi taa fasi. Biká u Tata, Masaa Gadu sabi ala san u abi fanowdu, fosi u opo mofu begi en wan sani. ⁹So! Da u luku ya fa u mu begi. U mu begi taki:

‘Kee! Wi Tata, Masaa Gadu a tapu!

Meke ala sani sa kon lesipeki yu nen, wan apaiti fasi.

¹⁰ Meke a Nyun Tii fi yu sa paati a hii goontapu.

Meke ala sani sa waka ya enke fa yu wani, leti enke fa ai waka a yu kon-dee a tapu anda.

¹¹ Wi e begi yu, fu gi wi san wi abi fanowdu, fu nyan tide baka.

¹² Gi wi paadon fu ogii di wi e du a yu fesi, leti enke fa wiseefi e gi taawan di e du ogii anga wi paadon.

¹³ Wi e begi yu fu kibii wi, meke wi á kai a ini tesi. Meke a didibii á sa poi tyai u go ini takuudu anga ogii tu.’”

¹⁴Namo a taki go doo taki: “Te u sa gi taawan paadon, da u Tata, Masaa Gadu a tapu seefi sa gi u paadon, fu ogii di u e du tu. ¹⁵Ma te u náí gi taawan paadon, da Masaa Gadu, u Tata, a tapu seefi, ná o gi u paadon tu.”

Fa fu de sondee nyan fu begi

¹⁶We, ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Te u de sondee nyan, fu begi, *

da u á mu de enke den gaan bidiigiman. Biká te den e de sondee nyan fu begi, da den e poti gaan tyali buduufu fesi, fu sama mu si taki, den de sondee nyan fu begi. Da na so den e suku nen a sama. Ma u aliki mi! Den sama de fende den paiman kaba anga a gafa di sama gafa den de. ¹⁷Ma u datí, te u de sondee nyan fu begi wasi, u fesi moi te a kaba. Lobi fatu a u ede, kanmi u uwii te, u de silli. ¹⁸Da so fasi, sama ná o sabi taki u de sondee nyan fu begi. Ma na Masaa Gadu wawan di e si ala sani, e si. Da a sa pai u fu datí.”

Tu sowtu gudu

Lk 12:33,34

¹⁹Namo Masaa Jesesi taigi den taki: “U á mu libi so taki, na feti u e feti e suku fu dyunta gudu, poti a goontapu ya namo. Biká goontapu gudu ya, na fu fufuuman kon booko osu teke tyai gwe. Soseefi, na fu udu-losu anga fuunsu go nyan poli tu. ²⁰Ma na feti u mu e feti e libi bun gi Masaa Gadu! Biká Masaa Gadu paa-misi den sama di e libi sowan fasi gaan gudu, di noiti noiti o poli. A o dyunta datí poti a Masaa Gadu Kon-dee gi den. Soseefi, fufuuman á poi fende pasi go fufuu den puu anda. ²¹We, u yee ya! Na pe yu gudu de, na ape yu ati o de tu.

San e meke wan sama waka leti?

Lk 11:34-36

²²“We, a lampu fu wan libisama sikin, na den ain fi en. Da efu yu ain kiin, da i hii sikin o kiin tu. ²³Ma sama di ain á kiin, da i hii sikin o de dunguu dunguu. Na letiso, efu wan sama ati á kiin, a sa waka a dunguu. Biká na den sama di ati kiin sa waka a leti pasi.”

Kusumi fu libi á bun*Lk 12:22-31; 16:13*

²⁴Namo Masaa Jesesi taki baka taki: “Ná wan sama di o poi dini tu masaa, sondee fu lobi awan moo enke a taawan. Bika a o lobi awan e teke en taki, moo enke a taawan. Soseefi wan sama á poi dini Masaa Gadu efu moni de wan basi fi en tu. ²⁵Ma efu Masaa Gadu na u basi, da u ná abi fu kusumi. U ná abi fu taki: ‘Oho! San mi o nyan? Oho, san mi o wei a sikin?’ Bika pakisei taki, Masaa Gadu du moo gaan sani gi wi enke libisama. A gi wi sikin anga libi, di bigi moo nyanyan anga koosi. Da efu a gi wi den sani de, da i denki taki, a ná o gi wi sani fu nyan anga sani fu wei? ²⁶We, luku den foo a tapu anda! Peesi fu paandi sani, den ná abi. Magisin fu kibii nyanyan sani, den ná abi tu. Ma toku, den e nyan, e diingi ibii dei. We, wi enke libisama waiti moo foo! ²⁷I denki taki, libisama sa kusumi fu sani te, da a fende moo langa libi?

^{28,29}“Teke yu ain luku den moi boomiki di e goo a goontapu! We, u be yee fu a fositen kowunu di den kai Salomo. Na be wan tuutuu poolo man, di be e wei en koosi moi, moo ala sani. Ma toku anga ala a moi dyendee fasi fi en de, toku a á be doo a moi fu den boomiki ya. ³⁰Ma na Masaa Gadu meke den moi so. Ma toku den ná abi langa libi seefi. Bika na tide den de ete, ma kande den á doo tamaa. Libisama e koti den go boon a ini faya enke soso sani. Ma u ya dati waiti moo boomiki! Da fa u pakisei taki Masaa Gadu ná o poi solugu u anga koosi? Ma na fu di u ná biibi Gadu sai, na dati e tyai a denki de.

³¹“We, u á mu kusumi moo, pakisei taki: ‘Oho! San u o nyan anga san u o

wei a sikin tu?’ ³²Bika na sama di ná waka a Masaa Gadu pasi e kusumi den fasi de. Ma u Tata a tapu, sabi ala san u abi fanowdu. ³³Da suku fu de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Soseefi fu waka letiopu fasi fiti en. Da a o gi u ala san u fanowdu. ³⁴Ma u á mu feti e kusumi fu a dei fu tamaa. Bika ibii dei abi en eigi booko anga en nowtu.”

Wi á mu kuutu taawan*Lk 6:37,38,41,42*

7 “Ná kuutu, kaagi taawan, da taa-wan ná o kuutu, kaagi yu tu. ²Bika na a fasi fa yu e kuutu, kaagi taawan, na so taawan o kuutu, kaagi yu baka. Anga a seefi maiki di yu e teke maiki taawan, anga en den o teke maiki yu baka. ³Bika saide meke, u e si a pikin mbalububa a ini a ain fu wan taawan, ma a gaan gobo di de a ini iseefi ain, dati i ná si? ⁴Da fa i sa taigi i baala taki: ‘Baala! Kon mi puu a pikin mbalu a ini yu ain gi yu.’ Ma wan gaan gobo de a ini iseefi ain? ⁵U bidiigiman u! Puu a gaan gobo a ini iseefi ain fosi, da i sa si kiin fu puu a pikin mbalu di de a ini i baala ain gi en!”

⁶Namo Masaa Jesesi piki den taki: “U á teke a apaiti sani fu Masaa Gadu, iti gi den dagu anga den agu. Bika te u iti den gi dagu anga den agu, da den ná o si en fu wan sani. Da kande den o teke en, da den waka ne en tapu, masimasi en enke lawlaw sani. Da te fu kaba, da den daai kon nyan yu seefi pisipisi kii.”

Fa Masaa Gadu e yee u begi*Lk 11:9-13*

⁷We, ne Masaa Jesesi taigi den taki: “U begi, da u o kisi. U suku, da u o fende. U koko, da doo o opo gi u. ⁸Bika sama di e begi, e kisi. Da sama di e suku, e fende. Soseefi sama di e koko,

da doo e opo gi den. ⁹We, sama di de ya, te i manpikin begi yu wan beele, yu o teke wan siton gi en? ¹⁰Te a akisi yu wan fisi, yu o teke wan sineki langa gi en? Nono! ¹¹We, efu u, anga ala fa u abi takuu ati seefi, toku u sabi gi u pikin bun sani so, da fa u pakisei, fu u Tata a tapu? A ná o gi sama di e begi en sani, bun sani, no?

¹²“We, a fasi fa i wani meke sama libi anga yu, na letiso i mu libi anga sama tu. Disi na a hii mama fu den weiti di Mosesi, anga ala taa taa fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi.”

Den tu sowtu pasi

Lk 13:24

¹³Soseefi a taki go doo taki: “U doo pasa, go a ini, na a sumaa doo mofu! Bika a baala doo mofu na fu pasa go miti a baala pasi di e go kai a didibii faya. Somen sama de, di e waka na a baala pasi ya, pasa go a ini. ¹⁴Ma a doo di e tyai sama go na a libi fu tego sumaa. Da a pasi fu waka go miti a doo de nyoni, da a taanga fu waka. Somen sama á de di e waka ne en.”

Fa fu sabi apaiti takiman fu Masaa Gadu

Lk 6:43,44

¹⁵Namo Masaa Jesesi wasikoi den sama taki: “U mu koni anga leiman di e lei taki, den na apaiti takiman fu Masaa Gadu. Den sa koli yu kisi. Bika den e kon a yu tapu enke bunbun saka manii sama. Ma luku bun anga den! Den abi takuu ati enke takuu meti di e kisi taa meti nyan kii. ¹⁶A takuu libi fu den e puu a takuu ati di den abi kon a doo, fu si. Bika i si pe bunbun sii fu nyan komoto a maka bon kaba? ¹⁷Kweti! Na bun ati bon namo sa poi meke bunbun sii fu nyan. Ma takuu ati

bon na sii di á bun fu nyan a o meke. ¹⁸Takuu ati bon dati á poi meke bunbun sii fu nyan. Da a kon, bun ati bon á poi meke sii di á bun fu nyan tu. ¹⁹Da di takuu ati bon ná meke bun sii kaba, da na fu koti go iti a ini faya, fu boon. ²⁰Ala san mi taki de e soi, fa fu luku sama libi, meke u sa sabi den falisi takiman.”

A dei di ala sani o kon a kiin

Lk 6:46; 13:25-27

²¹Namo Masaa Jesesi taki go doo taki: “U denki taki na ala sama di e kai mi, ‘Masaa! Masaa!’ o go doo a Nyun Tii fu Masaa Gadu Kondee a tapu anda. Kweti! A ná ala sama di e kai mi, ‘Masaa! Masaa!’ o doo anda. Ma na sama di e libi enke fa mi Tata wani, o doo a tapu anda. ²²Na a dei di Masaa Gadu o kai ala sama kon a kuutu, da u o yee bali. Taawan o go e bali taki: ‘Oho! Masaa! A ná wi be teke yu nen e tyai a bosikopu fu Masaa Gadu go taigi sama, no? Masaa! A ná wi be e yaki takuu jeje puu a sama tapu anga yu nen, no? Oho! Masaa, a ná wi be e du somen foondoo sani anga yu nen, no?’ ²³Ma, da mi o piki den taki: ‘U gwe komoto a mi fesi ya! U takuu ati sama u! Bika mi á sabi u enke sama di be e libi enke fa mi wani.’”

Tu sowtu fasi fu sete a libi

Lk 6:47-49

²⁴Soseefi Masaa Jesesi taki go doo taki: “Sama di e teke mi taki de enke wan gaan koniman. Bika a koni, da a sabi luku bunbun peesi fu sete en osu. ²⁵A sete a fundamenti fi en osu kinkin, fasi a ini wan bunbun taanga doti. Namo gaan alen kai dyullu, ne wataa fuu kon doo na a osu. Soseefi, gaan winta wai huu kon naki a osu. Ma anga ala dati, toku a osu á bunduka kai. Ma

a taampu kinkin ete. Bika a fondamenti be sete a ini taanga doti. ²⁶Ma sama di á wani teke mi taki dati tan enke gaan donman di don. Bika a gei sama di don, fu sabi luku bunbun peesi, fu sete en osu. A gaan donman ya go sete a fondamenti fi en osu wisiwasi fasi a ini fukufuku doti. ²⁷Namo gaan alen kai dyullu, ne wataa fuu kon doo na a osu. Soseefi gaan winta wai huu kon naki a osu. Ne a osu bunduka guwaa dyulu a wataa. Bika a be sete a fukufuku doti ini.”

Masaa Jesesi leli náí gei taa sama leli
Mk 1:22

²⁸Da a hii fasi fa Masaa Jesesi e gi a leli fu Masaa Gadu ya be foondoo den sama, te ná sipowtu. ²⁹Bika den leliman fu Dyuweiti be e leli den sani wan hii taa fasi. Ma Masaa Jesesi dati be e leli den, enke wan sama di sa sidon taki a Masaa Gadu peesi.

Masaa Jesesi deesi wan gwasiman
Mk 1:40-45; Lk 5:12-16

8 Namó Masaa Jesesi saka a pikin mongo kon a ondoo baka. Da tyaipi sama be de ne en baka e waka. ²Wan gwasiman dati be de a ini den sama. Ne a lon kon sutu kini a doti gi Masaa Jesesi. Da ai begi taki: “Masaa! Yu sa wani deesi mi? We, da gaantangi deesi mi, no baa?”

³Ne wanten wanten, ne Masaa Jesesi langa ana oli en, taki: “Eeye! Mi wani i kon bun.” Da Masaa Jesesi á kaba taki seefi, a gwasi fu a man gwe kaba. A kon bun kele kele. ⁴Namo Masaa Jesesi taigi en taki: “Yee ya! Yu á mu go taigi sama fa i du kon bun so! San i mu du, da go a den apaiti begiman na a Mama Keliki a Jelusalem Foto, meke den si fa i kon bun. Soseefi tyaí a paiman go pai de, enke fa Mosesi

weiti taki, gwasiman mu pai, te den kon bun. Da na dati o meke den sama de si taki, i kon bun tuutuu.”

Masaa Jesesi deesi a futuboi fu a ofisii
Lk 7:1-10

⁵We, ne Masaa Jesesi o komoto go a wan foto, den e kai Kafalnayemu Foto. Na ape a de, wan ofisii fu den suudati fu Loma Foto, lon kon begi en wan sani. ⁶A taki: “Masaa! Wan fu den futuboi fu mi lan didon a osu. Ai dede anga sikin ati.”

⁷Ne Masaa Jesesi piki en wanten taki: “Mi o kon anda, fu kon deesi en gi yu.”

⁸A ofisii piki en baka taki: “Nono Masaa! Bika mi á waiti sai taki, i sa poti i futu a ini mi osu. Na wan wowtu namo mi wani i taki. Da mi futuboi musu kon bun.” ⁹Soseefi a ofisii taki go doo taki: “Bika mi seefi abi basi a mi tapu. Den e sende mi sani, da mi musu fu du, san den e sende mi. Mi abi suudati a mi ondoo. Den musu fu du, ala san mi e sende den. Efu mi sende wan go a wan peesi, a musu fu go. Mi taigi wan taki, kon! A musu fu kon. Mi taigi wan taki, du so! A musu fu du so.”

¹⁰Masaa Jesesi aliki, fa a ofisii fu suudati ya taki, te a kaba. Ne a sani foondoo en te, a daai wanten luku ala sama di taampu ape taki: “Oho! A man di biibi mi a biibi ya! A ná Dyusama, seefi! Ma Dyusama seefi á de di biibi mi a fasi ya wanten. Senten mi e waka lontu a Dyu Kondee, mi á si Dyusama di biibi mi so wanten.” ¹¹Soseefi a taki go doo taki: “Fu tuu! I si fa a man ya biibi mi tide ya? Na letiso somen taa foluku, di á de Dyusama o de na ala uku fu goontapu di o kon sabi fa Masaa Gadu abi makiti. Na den dati o de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu Kondee a tapu anda, makandii anga den moo

gaandi avo gaansama fu wi Dyusama ya, Abalaham, Isaki anga Jakopu. Da na den o sidon makandii anda na a seefi tafaa, fu meke piisii makandii.

¹²Ma a ná Dyusama Masaa Gadu o tyai go a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu Kondee a tapu anda, no? Weeno! Ma toku, somen fu den o kai gwe a ini a sitaafu peesi pe soso kee anga tyali de, fu di den ná biibi mi.”

¹³Namo Masaa Jesesi daai go taigi a ofisii taki: “Go a osu fi i! Ala sani musu waka enke fa yu biibi taki mi o du.” Ne a seefi yuu di Masaa Jesesi taki so, ne a futuboi fu a ofisii, kon bun kelle.

Masaa Jesesi deesi somen sikiman

Mk 1:29-34; Lk 4:38-41

¹⁴Moo lati, ne Masaa Jesesi go a Peitilisi osu. Ne a go si a main fu Peitilisi didon anga feba a kama tapu anda. ¹⁵Namo a oli a uman de wan ana namo, ne a feba saka wanten. Ne a main fu Peitilisi ya opo go seeka sani fu nyan gi Masaa Jesesi anga den taa-wan wanten.

¹⁶Fa i si neti e doo, sama fu a kondee de seefi tyai somen sama di abi takuu jeje a den tapu kon a Masaa Jesesi. Da Masaa Jesesi e bali den takuu jeje wan kodo mofu namo. Da ala den e komoto wanten wanten a den sama tapu gwe. Soseefi Masaa Jesesi be e deesi ala sama di be abi taanga siki de tu. Ala sikiman be kon betee so moimoi. ¹⁷A hii sani ya e waka enke fa Masaa Gadu be piki Jesaja, a fositen apaiti takiman fi en, fu sikiifi taki, dati o kon pasa bakaten. Bika a be sikiifi taki:

“A teke ala u takuu siki puu a u tapu.

Da enseefi tyai wi siki anga wi nowtu gi wi.”

Masaa Jesesi soi fa a tan fu waka ne en baka

Lk 9:57-62

¹⁸Namo Masaa Jesesi si taki, somen sama kon lontu en. We, ne ai go fu abaa go na abaase fu a ze, anga den bakaman fi en. ¹⁹Namo wan leliman fu Dyuweiti lon kon akisi en taki: “Mesiti! Mi wani kon waka a i baka. Mi wani go na ala pe yu e go.”

²⁰Masaa Jesesi piki en wanten taki: “I sabi san i akisi mi de? I sabi taki, boo peesi á de ya gi mi, enke fa foo abi nesi fu boo? I sabi taki, olo seefi á de ya gi mi fu go didon boo, enke fa busi dagu abi olo fu go didon boo? Bika a Manpikin di saka kon toon libisama ya, da osu á de ya gi en, fu go sidon teke boo.”

²¹Namo wan fu den bakaman fu Masaa Jesesi dati kon taigi Masaa Jesesi taki: “Masaa! Fosi mi kon waka a yu baka, i sa gi mi pasi fu go beli mi dda fosi, baa?”

²²Ne Masaa Jesesi piki en dati taki: “Man! Waka a mi baka. Fika den dede, meke den beli den dede.”

Masaa Jesesi kaasi a seke wataa anga a winta fu tan pii

Mk 4:35-41; Lk 8:22-25

²³Namo, ne Masaa Jesesi go a ini a boto. Ne den bakaman fi en seefi teke ne en baka. ²⁴A yuu di den e gwe, a wataa e seke te! Den gaan paana e naki kon a ini a boto ogii ogii. Ma Masaa Jesesi didon pii e siibi. ²⁵Na den bakaman fi en e feele te, ne den go weki en. Da den e bali taki: “Oho, oho, oho! Masaa yeepi, no? I ná si taki, wi o dede, no?”

²⁶Namo Masaa Jesesi piki den taki: “Den sama ya! U ná biibi mi sai! Saide u e feele so?” Namu a opo, bali a winta

anga a seke wataa taki: “Seke wataa anga winta! U tan pii!” Bakadati, ala sani koo pii tuu.

²⁷Den sama di be de ape foondoo, te a ná sipowtu. Da den e taki: “Sama na a sama ya seefi? A abi makiti te, winta anga seke wataa seefi mu e teke en taki.”

**Masaa Jesesi puu takuu jeje
a sama tapu**

Mk 5:1-20; Lk 8:26-39

²⁸Ne di den doo na a pisi fu den Gadaleini sama, na abaase fu Galileya ze, ne tu man waka kon ne en. Da takuu jeje be de a den tu man ya tapu. Den komoto a den siton olo pe den e beli dedesama e kon. Da ná wan sama be poi fu waka na a pisi pasi ya, bika den tu man ya be ogii seefi seefi. ²⁹Ma di den si Masaa Jesesi, ne den bali wanten taki: “Pikin fu Masaa Gadu! San wi anga yu abi, meke i kon ya? Na kon i kon poti wi a sitaafu, fosi a yuu fu kisi sitaafu seefi doo?”

³⁰Da wan duupu agu be de na a pisi kondee de. Bika sama be e kweki agu ape. ³¹Namo den takuu jeje, di de a den tu sama tapu begi Masaa Jesesi taki: “Gaantangi, baa! Te i puu wi a den tu sama ya tapu, gi wi pasi fu go a ini den agu anda, baa?”

³²Namo Masaa Jesesi sende den taki: “Pasa go anda wanten!” Ne wanten wanten, ne den komoto go a ini den agu anda ini. Bakadati, ne ala den agu lon komoto a wan mongo ede, kai go dede a ini a ze. ³³Ne den sama di be luku den agu lon go a foto, go taki san pasa ya. ³⁴Namo den sama fu a foto aliki a hii toli, te a kaba. Ne den booko go miti Masaa Jesesi. Ne den begi en gaantangi tangi, fu a gwe komoto na a pisi kondee pe den e tan de.

Masaa Jesesi deesi wan lanman

Mk 2:1-12; Lk 5:17-26

9 Ne bakadati, ne Masaa Jesesi go a boto, ne a abaa go na abaase, na a foto pe a be e tan. ²Fa i si a doo, ne wan duupu sama tyai wan lanman a daagi tapu kon ne en, fu a deesi en. Ma namo, di Masaa Jesesi si fa den sama di tyai a man kon de e biibi en taanga, ne a taigi a man taki: “Man, ná feele! I kisi paadon fi i takuudu anga ogii kaba.”

³Ma wan duupu leliman fu Dyu-weiti de ape, yee san Masaa Jesesi taki. Ne den kuutu a ini den ati taki: “Ai sipowtu e kosi Masaa Gadu! We, moo so poli fu poli Gadu nen á del!”

⁴Ma Masaa Jesesi sabi ala san den e pakisei. Ne a piki den taki: “Fu saide u e pakisei ogii fu mi a ini u ati ini so du?” ⁵Meke mi akisi u. Fu taigi wan sama taki, a kisi paadon fi en takuudu anga ogii, efu fu taigi en taki, ‘Opo taampu waka!’ on di moo taanga? ⁶Ma u mu sabi taki, a Manpikin di saka kon toon libisama ya abi makiti a goon-tapu, fu gi sama paadon fu takuudu anga ogii.” Ne a daai, ne a taigi a lanman taki: “Opo taampu! Teke i daagi waka go a osu!” ⁷We, ne a lanman opo, ne a go a osu. ⁸Den somen sama di be de ape foondoo te, a fika feele gi den. Den gafa Masaa Gadu fu di a gi libisama a gaan makiti ya.

**Masaa Jesesi kai Mateyesi fu kon
toon bakaman fi en**

Mk 2:13-17; Lk 5:27-32

⁹Namo, ne Masaa Jesesi komoto de e waka e gwe. Di a waka te wan pisi, ne a si Mateyesi sidon ne en kantoo e piki lantimoni. Ne a kai en taki: “Man, waka a mi baka!” Ne wanten, ne Mateyesi opo waka ne en baka.

¹⁰Ne moo lati, ne Mateyesi kai Masaa Jesesi anga den taa bakaman fi en, fu den go nyan ne en osu. Da fa i si den go de, da wanlo taa sama di e piki lantimoni enke Mateyesi seefi anga sama di be e tyai polinen a kon-dee, be de ape tu. ¹¹Namo di den Faliseiman si Masaa Jesesi sidon anga den sama ya, ne den akisi den bakaman fu Masaa Jesesi taki: “Fa a waka a mesiti fu u e mosoo enseefi so anga den man di e piki lantimoni anga den taa polinen man de, te a mu sidon a tafaa anga den e nyan seefi?”

¹²Namo Masaa Jesesi yee san den e akisi den bakaman fi en. Ne a taigi den taki: “Meke mi akisi u wan sani. San u pakisei dataa de fu du? Na fu deesi sikiman ofu fu deesi sama di de gusontu?” ¹³Ne a taigi den taki: “Faliseiman! U mu go leli san wan fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi. Bika a be sikiifi taki: ‘U á mu denki taki, na te u kii meti boon begi mi, da u e dini mi kaba. Nono! Mi wani u abi tyali ati fu libisama, e fii anga den.’ Bika mi á kon a goon-tapu fu kai den bunbun sama, ma mi kon fu kai den sama di sabi taki, den libi á bun.”

Johanisi a Dopuman sende den bakaman fi en go a Masaa Jesesi

Mk 2:18-22; Lk 5:33-39

¹⁴We, wan taa dei, ne den bakaman fu Johanisi a Dopuman kon a Masaa Jesesi. Ne den taki: “Wi enke bakaman fu Johanisi, wi anga den Faliseiman lobi de sondee nyan, fu begi Masaa Gadu. Ma saide den bakaman fi yu seefi ná de sondee nyan fu begi Masaa Gadu tu?”

¹⁵Namo, Masaa Jesesi piki den anga wan ageisi toli. A taki: “I sabi te wan man e toow, da ai oli wan toow

osu. Da ai kai en mati fu kon nyan piisii anga en. We, i denki den mati sa sidon de sondee nyan? Nono! Ma, i sabi on ten den mati fi en o de sondee nyan? Na te sama kon puu a man di e toow a den mindii tyai gwe fosi.”

¹⁶Ne Masaa Jesesi taki baka taki: “I sa nai nyun pisi koosi anga gaandi wan mokisa? Nono! Bika a nyun pisi o ali a gaandi pisi piiti. Da a piiti o bigi moo di be de kaba. ¹⁷Soseefi, den ná teke nyunyun meke win lai a ini wan gaandi metibuba saka. Bika a nyunyun win o soopu, da a saka ná o poi soopu moo, fu di a gaandi kaba. Da te den lai a win go a ini, da a o basi towe ala. Da a kon taki, i lasi a saka, i lasi a win. Ma te i poti nyunyun meke win a ini nyunyun saka, da te a win o soopu, da a saka seefi o soopu tu. Da ná wan fu den di o lasi.”

Masaa Jesesi deesi wan uman, a weki wan dede tu

Mk 5:21-43; Lk 8:40-56

¹⁸Namo wan edeman fu wan Dyu keliki kon sutu kini a Masaa Jesesi fesi e kee taki: “Masaa! Wan pikin uman-pikin fu mi dede dyonson dyonson ya a osu. Ma mi e biibi taki, yu poi weki en baka.” ¹⁹We, ne Masaa Jesesi komoto anga den bakaman fi en, ne den e go makandii anga a edeman fu a keliki, na a edeman ya osu.

²⁰Na pasi den de, ne wan uman lon kon a Masaa Jesesi baka. A uman ya be abi wan lasi buulu siki, fu twalufu yali langa kaba. Namu a bendi go oli a koosi mofu fu Masaa Jesesi. ²¹Da ai pakisei taki: “Efu mi fende Masaa Jesesi koosi oli pikinso namo, mi o kon bun.”

²²We, ne Masaa Jesesi daai luku wanten, ne a si a uman. Ne a taigi en taki: “Uman! Ná fee! Fu di i biibi mi

so taanga, da i kon bun kaba.” Fa i si Masaa Jesesi taki so, a uman betee kaba.

²³We, den waka pikinso moo. Ne den go doo a osu fu a edeman fu a Dyu keliki. Ne Masaa Jesesi si somen sama e pee wan pee enke tuka anda. Da na so den e kee wan gaan kee de tu. ²⁴Namo Masaa Jesesi go taigi den taki: “U pasa gwe a doo anga u sani di u e meke! Bika a pikin á dede, na siibi ai siibi.” We, di Masaa Jesesi taki so, ne den sama kii en anga lafu. ²⁵Ma di ala sama komoto a doo, ne Masaa Jesesi go a ini a kambaa pe a dede pikin didon. Ne a oli a dede pikin ana, paa. Fa i si a kaba oli en, a pikin opo sidon wanten. Na weki a pikin weki kon a libi baka de so. ²⁶We, a nyunsu fu a gaan foondoo toli ya paati esi esi na a hii pisiwataa anda.

Masaa Jesesi deesi tu beendiman

²⁷Namo, ne Masaa Jesesi daai e gwe. Ma tu beendiman lon kon ne en baka. Da den e bali taki: “Yu Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu! Gaantangi! Yeepi wi anga a tyali ati di yu abi fu wi!”

²⁸Ma Masaa Jesesi waka go doo a osu, pe a be e tan. Ma soseefi den beendiman seefi de ne en baka go doo, te a ini a osu. Namu Masaa Jesesi akisi den taki: “U e biibi taki, mi poi deesi u tuu?”

Namu den piki en taki: “Masaa! Wi e biibi dati tuutuu!”

²⁹We, ne Masaa Jesesi lobi ana a den ain, saa. Ne a taki: “Da na san u biibi taki mi o du, sa pasa.” ³⁰Fa i si Masaa Jesesi kaba taki so, den beendiman ain opo waa, den kon e si. Ma Masaa Jesesi wasikoi den taki: “U á mu go taigi ná wan sama.” ³¹Ma anga

ala fa a bali den de seefi, toku den paati a mofu na a hii pisiwataa, te ala sama kon sabi.

Masaa Jesesi deesi wan babawman

³²We, ne di den tu sama gwe, ne den tyai wan babawman kon a Masaa Jesesi, fu a deesi en tu. Bika wan takuu jeje be de na a sama ya tapu, e tapu en mofu fu a á poi taki. ³³We, ne Masaa Jesesi yaki a takuu jeje puu ne en tapu. Ne a kon bun wanten baka, te ai taki. Ne den sama kon e foondoo te, den e taki: “Fu senten di Islayeli Kondee de, noiti so wan sani be pasa ya so wanten.”

³⁴Ma den Faliseiman taki: “Wi Faliseiman dati sabi fa ai du puu takuu jeje a sama tapu. Na saatan, a basi fu didibii e yeepi en, fu puu den takuu jeje.”

Masaa Jesesi e tyali gi den sama di á sabi Masaa Gadu

³⁵Namo, Masaa Jesesi dati e waka e lontu a den foto foto anga den kondee kondee fu a hii pisiwataa anda. Da ai leli den sama a ini den Dyu keliki, a Bun Nyunsu di e taki, fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Soseefi, da ala pe a doo, da ai deesi sikiman anga sama di be abi nowtu de. ³⁶Ma fa a si den somen sama e kon ne en, ne tyali fu den sama kisi en te, ná sipowtu. Bika a si taki, den sama tan enke fa i sabi sikapu e waka buuya buuya sondee wan soluguman, fu solugu den. ³⁷We, ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en taki: “Somen sama de, di abi yeepi fanowdu. Den de enke wan gaan goon nyanyan di de lepi lepi fu koti poti a baakoto. Ma wookoman á de ipi sai. ³⁸We, u mu begi a Masaa fu a wooko, meke a sende wookoman go na a wooko fi en.”

**Den twalufu bakaman di
Masaa Jesesi gi wooko**
Mk 3:13-19; Lk 6:12-16

10 Namo Masaa Jesesi kai den twalufu bakaman fi en kon, ne a taigi den taki: “U aliki ya! Mi gi u makiti fu u yaki takuu jeje puu a sama tapu. Soseefi mi e gi u makiti fu u deesi ala sowtu sikiman.” ²We, da den nen fu den bakaman fu Masaa Jesesi di a be teke puu a den taawan mindii, fu de enke apaiti bosikopuman fi en, di den e kai aposteli na be:

Simon, a fosiwan fu den aposteli
di den be e kai Peitilisi tu
Andeleyasi, en baala
Jakowbesi, anga en baala
Johanisi, den manpikin fu Da
Sebedi

³ Filipi

Baatomeyosi
Towmasi
Mateyesi
di be e piki lantimoni
Jakowbesi

a manpikin fu Alefeyosi
Tadeyesi

⁴ Simon Selotu *

Judasi Iskaliyotu,
di seli Masaa Jesesi, meke
den kii en.

**A wooko fu den bakaman fu
Masaa Jesesi**
Mk 6:7-13; Lk 9:1-6

⁵Da na den twalufu bakaman fi en ya, a sende na a wooko. A taigi den taki: “Fa i si u o go de, u á mu go a ná wan taa sowtu sama moo enke den Dyusama. Ná den sama fu Samaliya Kondee seefi u mu go. ⁶Ma na den Dyusama fu u, di den enke lasi sikapu

e waka sondee wan soluguman. Na den u mu go. ⁷Te u go, da u taigi den taki, a Nyun Tii fu Masaa Gadu de koosube. ⁸Soseefi, fa i si u o go de, u mu deesi ala sowtu sikiman kon bun. Efu wan sama dede, u weki en baka, puu a dede. U deesi ala den gwasiman fiya. U yaki ala den takuu jeje puu a den sama tapu. A apaiti taanga, di mi gi u ya, a ná bai u bai en. Da u á mu meke sama pai u fi en tu.

⁹“Da te u o go, ná wan kopoo sensi seefi di u mu tyai go anga u. ¹⁰U á mu lai nyanyan a saka tyai. U á mu tyai tu dyakiti ofu tu susu tyai go anga u. U á mu tyai moo enke wan waka tiki go anga u tu. Bika a fiti fu wan wooko-man nyan, fu a wooko di ai du. ¹¹Ma, te u go doo wan foto efu wan kondee, da u suku wan waiti bun manii sama, da u tan ne en osu. Da na ape u mu tan te enke u komoto de fu gwe a wan taa peesi. ¹²Ma, te u doo a ini a osu de, da u mu gi den sama de odi taki: ‘Meke Masaa Gadu gi u koo ati fu libi, ye!’ ¹³Da efu den sama fu a osu de, waiti fu fende a bun de, da Masaa Gadu o gi den koo ati fu libi tuu. Ma efu den á waiti fu fende en, da den ná o fende en. Da a bun de o daai kon a u baka. ¹⁴Ma efu u go a wan kondee ofu wan osu, ne den sama á wani oli u, den á wani yee a bun fu Masaa Gadu, da u mu komoto de gwe. Ma, te u o gwe, da u mu naki u futu puu a doti di be de ne en towe fika de. Dati o soi taki, te Masaa Gadu o gi den sitaafu, da u dati ná abi fowtu a ini. Ma na denseefi fowtu, meke Masaa Gadu o sitaafu den so.

¹⁵“Bika fu tuutuu mi e taki, a dei di Masaa Gadu o kai ala sama kon a kuutu, da a o gi den sitaafu! A o bigi

10:4 Selotu sama na wan paitei sama di be e feti anga den Loma sama.

moo a sitaafu fu Sowdom anga Gomola, den tu ogii foto, di Masaa Gadu be gi faya a fositen.

Fa ogii di o miti sama fu a biibi ede

Mk 13:9-13; Lk 21:12-27

¹⁶“Ma u aliki! Fa mi e sende u go ya, da a de enke te mi be o sende sikapu go a mindii fu takuu meti. Da, u mu de na ain e wooko anga ala fusutan. U mu waka anga saka fasi anda. ¹⁷U mu luku bun anga den sama! Bika den sa kisi u tyai go a kuutu. Den o wipi u a ini den keliki osu fu den tu. ¹⁸Soseefi den o kisi u tyai go a den edeman fu kondee, fu mi ede. Ma ala dati o pasa, fu di u mu fende pasi fu kotoigi fu mi gi ala Dyusama, te go miti taa foluku di á sabi Masaa Gadu du. ¹⁹Te den kisi u tyai go a den kuutu fu den, da u á mu pantan anga booko ede taki san u o taki. Nono! Bika a yuu de, da Masaa Gadu o gi u san fu u taki. ²⁰Bika a ná u o sabi taki so, ma a Apaiti Jeje fu mi Tata di de a u ini, ne en o taki komoto a ini u, kon a doo.

²¹“We, u mu de sabi sabi taki, wan baala o seli en baala gi sama fu kii, fu di ai biibi mi ede. Wan dda seefi o seli en pikin gi sama fu di a pikin e biibi mi ede. Soseefi pikin seefi o seli dda anga mma gi sama fu kii. ²²Meke u taki, ná wan sama o lobi u, fu di u e biibi mi ede. Ma a sama di o tei ati oli fu oli doo, te na a kaba, da a sa fende a yeepi fu Masaa Gadu. ²³We, u yee ya! Te u go a wan foto, ne sama e suku toobi anga u de, da u lon komoto de, go a wan taa foto. Bika fu tuu, mi e taigi u taki, u ná o poi kaba a wooko na ala den foto fu Islayeli Kondee ya, fosi a Manpikin di

saka kon toon libisama ya daai kon baka a goontapu.

²⁴“Da fa i si den e du anga u de, na letiso den e du anga mi ya kaba. Bika a sama di e teke leli a wan basi, noiti hei moo a basi. Soseefi wan futuboi á hei moo en masaa. ²⁵Ma a mu soi a futuboi fu kon de enke en masaa. Na dati meke fa den e kosi mi ya taki, na Belisebulu, a basi fu didi-bii de a mi tapu, da u denki taki, den ná o kosi u so tu? Bika mi anga u na awan.

Den bakaman á mu feele te sitee e miti den

Lk 12:2-9

²⁶“We, mi e taigi u taki, u á mu feele ná wan enkii sama, di wani du ogii anga u! Kweti! Bika ná wan sani o kibii te, da a á kon a kiin wan dei. Da ná wan sani o pasa te, da sama á sabi. ²⁷Na dati ede meke, den sani di mi e taigi u saafi saafi ya, u mu bali den taanga seefi kon a doo.

²⁸“Soseefi u á mu feele, te sama e suku fu kii u. Bika den sa kii u sikin namo, da a kaba. Ma den á poi kii u jeje. Ma a sama di u mu feele, dati na Masaa Gadu. Bika a sa kaba i sikin a soso, da a towe i sikin anga a jeje fi i go a ini didibii faya *. ²⁹U luku den pikin foo di e fee a tapu anda. Ná wan sama di e si den fu gaan sani. Na dati meke den e seli tu, fu wan tiisensi. Ma anga ala fa i si den e fee e lontu anda, ná wan fu den di e puu kai a doti, efu a ná u Tata, Masaa Gadu gi pasi fu dati.

³⁰We, u enke libisama, no? Mi e taigi u taki, Masaa seefi sabi onmen uwii de a u ede. ³¹Na dati meke u ati á mu dege dege. Bika u waiti onmen toon moo enke den pikin foo.

³²“Da sama di sa taki fu mi, a fesi fu libisama, da mi sa taki fi en, a mi Tata fesi a tapu tu. ³³Ma efu yu á wani taki fu mi, a fesi fu libisama, da mi seefi ná o taki fi yu a fesi fu mi Tata tu.

Paati o kon fu Masaa Jesesi ede

Lk 12:51-53; 14:26,27

³⁴“Da fa i si mi kon a goontapu ya, da u á mu denki taki, na fii mi tyai kon a goontapu. Nono! A ná fii mi tyai kon. Ma na feti mi tyai kon. ³⁵Mi kon fu paati sama anga sama. Bika wan man-pikin anga en dda o paati. Wan uman-pikin anga en mma o paati. Main anga main o paati. Bika den o kisi gaan toobi fu mi ede. ³⁶Da den moo gaan feyanti fu wan man, sa de en eigi famii seefi. ³⁷Ma ibiiwan sama di sa lobi en dda, en mma, en manpikin, ofu en umanpikin moo mi, dati á fiti fu toon bakaman fu mi. ³⁸Efu wan sama á wani teke den pina anga banowtu di e kon ne en tapu, fu di ai waka a mi baka, da sowan sama á sa poi de mi bakaman. Bika i mu poi tyai pina anga banowtu, fu mi ede. ³⁹Ma sama di o tan libi doo enke fa en seefi wani, dati sa lasi a hii libi fu tego. Ma sama di o fika en hii libi gi Masaa Gadu wawan, da sowan sama sa fende a libi fu tego.

A paiman di den bakaman fu Masaa Jesesi o fende

Mk 9:41

⁴⁰“Da sama di teke den bakaman fu mi di e tyai a bosikopu fu mi oli a den osu, da na miseefi den teke oli de kaba. Da sama di teke mi oli a den osu, teke a sama di sende mi kon oli a den osu tu. ⁴¹Kon u taki, i teke wan apaiti

takiman fu Masaa Gadu oli a yu osu, da i sa fende a seefi paiman di Masaa Gadu o pai ala apaiti takiman fi en a Masaa Gadu Kondee. Dati wani taki, teke wan bun ati sama di lobi Masaa Gadu oli a yu osu, da yuseefi o fende a paiman fu dati. Masaa Gadu o pai yu a seefi paiman di a o pai ala bun ati sama di lobi Masaa Gadu. ⁴²Soseefi, ibiiwan sama di gi a moo mofina baka-man fu mi soso wan gaasi wataa namo, sa fende paiman fu dati baka. Bika Masaa Gadu o pai en fu dati.”

Johanisi sende akisi Masaa Jesesi wan sani

Lk 7:18-35

11 We, da Masaa Jesesi kaba soi den bakaman fi en san den mu go du. Ne enseefi komoto go waka a ini den foto foto fu Galileya pisiwataa anda. Da ai paati a Bun Nyunsu fu Masaa Gadu. Soseefi ai leli den sama anda fa fu libi.

²Ma Johanisi a Dopuman be de sooto sooto, fasi kankan a dunguu osu ete. Pe a de anda, da ai yee taki, a Kelestesi *, e waka e wooko. Namo a sende en bakaman go akisi Masaa Jesesi wan sani. ³A meke den akisi en taki: “Fa i de ape? Na yu na a sama di Masaa Gadu be paamisi fu sende kon tyai yeepi kaba? Boiti yu, da taawan á de fu a sende kon moo, no?”

⁴Namo Masaa Jesesi sende den baka taki: “Na go namo u mu go taigi Johanisi san u seefi si mi e du anga san u yee mi e du. ⁵U taigi en taki, beendiman e kon si baka. Lan man e opo waka baka. Gwasiman e kon bun tu. Dofuman e kon yee baka. Dede seefi e weki baka. Soseefi a Bun Nyunsu fu

11:2 Kelestesi a Giiki Tongo, dati wani taki a Paamisi Kownu di Masaa Gadu be o sende kon a goontapu.

Masaa Gadu e paati, te go doo ala mofina wan.” ⁶Soseefi Masaa Jesesi taki go doo taki: “Go taigi Johanisi taki, ma na sama di tan biibi mi go doo o fende seigi a mi ana.”

⁷We, ne den bakaman fu Johanisi gwe baka. Namu Masaa Jesesi akisi den somen sama di de ape taki: “Sama de ya di be go luku, fa Johanisi be e dopu sama a ini a sabana? Fu sowtu sama u be oli en, meke u be go luku en anda so? U be pakisei taki, na wan man di winta poi wai tyai go a pe a wani, fu di a feke? ⁸U be pakisei taki, na wan modoman di e wei gaan dii koosi, u be e go luku anda? Nono! Bika, da na kownu osu u be sa go luku dati.” ⁹Soseefi Masaa Jesesi taki go doo taki: “U piki mi! Saide u be komoto a u osu gwe te a ini a gaan sabana, fu go luku Johanisi so? We fu tuu, na oli u be oli taki, en na wan apaiti takiman fu Masaa Gadu. Na dati meke u be gwe, go aliki san a abi fu taki. We, fu tuu mi e taki, Johanisi bigi moo wan apaiti takiman fu Masaa Gadu seefi. ¹⁰Bika na Johanisi kon na a Kelestesi fesi, enke fa wan fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi taki, dati musu fu pasa. Bika a be sikiifi taki:

‘Mi o sende wan apaiti takiman fu mi kon, fosi yuseefi kon doo.

A o taigi sama fu daai seeka den libi, na a leti pasi fu Masaa Gadu.’

¹¹Fu tuu, da fu ala den sama di komoto a mama bee, da ná wan fu den di hei enke Johanisi ya. Ma toku, ibiiwan mofina di de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu, fende gaan bun moo enke Johanisi seefi.” ¹²Soseefi, Masaa Jesesi taki ete taki: “Ma fu di Johanisi sete paati a bosikopu fu Masaa Gadu,

te kon miti tide, da a bosikopu ya e booko pasi naamo. Ala sowtu sama e feti fu teke en, fu kon de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. ¹³We, ala fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be tyai a bosikopu, fu fa Masaa Gadu wani tii sani. Den be e du dati te, Johanisi kon doo nownow. ¹⁴Da sama wani teke taki, na Johanisi Masaa Gadu be e kai Eliya, di a be piki den apaiti takiman fi en fu sikiifi taki, Eliya o waka na a Kelestesi fesi. ¹⁵We, sama di wani fu fusutan a sani ya, mu poti ede pakisei dipi.”

¹⁶Soseefi, Masaa Jesesi taki go doo taki: “Ma meke mi taigi u, fa sama fu a ten ya tan. ¹⁷Na pikinengee di e pee den gei. Den pikin e pee poku! Namu afu akisi den taawan taki: ‘Saide u á wani dansi. Bika u naki doon fu dansi, u á wani dansi. U naki doon fu tyali, u á wani tyali. Da san u mu du moo?’ ¹⁸U si fa den pikin de manii gei sama fu a ten ya? Bika noiti sani de di bun gi den wanten. Johanisi kon, a be e tan sondee nyan, fu begi. Den daai, den taki na didibii de ne en tapu. Da den ná o teke en taki. ¹⁹Now, da a Manipikin di saka kon toon libisama ya, ná tan sondee nyan fu begi. Namu dati á bun gi den baka. Den e kaagi now taki, na fu nyan ai libi. Soseefi den fende taki, ai mati anga soso poli sama. Da den ná o teke en taki tu. Ma koni musu de fu si a den leti opu wooko di ai du.”

Masaa Jesesi wasikoi den sama

fu wantu foto

Lk 10:13-15

²⁰Namu, Masaa Jesesi daai wasikoi den foto foto pe a be waka du foondoo sani. Bika den sama anda á daai libi, winsi fa den si foondoo sani di a du.

²¹Namu a wasikoi den taki: “Heelu fu u sama fu Kolasin Foto anga Betisaida

Foto! Bika mi du gaan foondoo sani gi u, ma toku u á daai libi. We, u si fa Masaa Gadu be boon den tu ogii fositen foto, den e kai Tilosi anga Sidon. Ma efu na anda mi be du foondoo sani so, da den sama anda be o daai libi. Da Masaa Gadu á be o boon den foto de.
²²We, u luku ya! Wan dei e kon, di Masaa Gadu o kai ala sama kon a kuutu. Da fu tuu, den sama fu Sidon Foto anga Tilosi Foto ná o kisi gaan sitaafu enke u fu den foto ya.”
²³Soseefi, Masaa Jesesi wasikoi Kafalnayemu Foto taki: “U sama fu Kafalnayemu Foto seefi! U pakisei u o subi go doo Masaa Gadu Kondee? Kweti! Na ini a sitaafu peesi fu faya u o kai go. Bika u si fa Masaa Gadu be boon Sowdom Foto a fositen. Ma efu na anda mi be du den foondoo sani so, da den sama de be o daai biibi Masaa Gadu. Da Masaa Gadu á be o boon a foto fu den. ²⁴Ma fu tuu mi e taki, wan dei e kon di Masaa Gadu o kai ala sama kon a kuutu. Da Sowdom Foto ná o kisi gaan sitaafu, enke u fu Kafalnayemu Foto de.”

Masaa Jesesi e kai sama fu kon teke boo ne en

Lk 10:21,22

²⁵Namo a ten ya, ne Masaa Jesesi begi Masaa Gadu taki: “Kee! Mi Tata, Masaa Gadu! Na yu na a basi fu ala sani tuu. Mi e gi yu gaantangi, fu fa yu meke sama di abi hei membee á poi sabi, a gaan koni di yu abi. Ma na mofina wan i soi a gaan koni di yu abi.
²⁶We! Mi Tata, a bun fa yu du so! Bika mi sabi taki, na so yu lobi fu sani waka.”

²⁷Soseefi a daai taigi den sama taki: “Fu tuu! Mi Tata poti ala sani fi en a ini mi ana. Ma na a Tata wawan sabi sama na a Pikin. Taa sama á de di sabi

a Pikin enke fa a Tata sabi en. Soseefi, sama á de di sabi a Tata enke fa a Pikin dati sabi en. Da na sama a Pikin meke kon sabi a Tata, na den dati namo sa sabi en.”

²⁸Soseefi a kai den sama taki: “Ibii sama anga nowtu, u kon teke boo a mi!

²⁹Da leli fu waka enke fa mi e leli, fu tyai u anga mi taanga. Soseefi, fu tyai u nowtu gi u, enke fa wan sama e tow wan taawan boto tyai. Mi o du a wooko de gi u, bika mi abi saka fasi, fu yeepi sama, meke u sa fende boo.
³⁰Mi leli á taanga fu tyai. Bika anga miseefi taanga u o tyai en, meke u sa poi tyai a libi de.”

San koti sii a kina dei tyai gi den bakaman fu Masaa Jesesi?

Mk 2:23-28; Lk 6:1-5

12 Na wan kina dei fu a seefi ten ya, ne Masaa Jesesi e waka pasa a ini wan goon. Wan sowtu sii be taampu enke somen alisi tiki a ini a goon de. Ne den bakaman e piki a ede fi en e nyan. Bika angii be moo den.
²Namo den Faliseiman si san den bakaman fu Masaa Jesesi e du ya. Na so den go kaagi wanten a Masaa Jesesi taki: “Luku den bakaman fi yu! Den e wooko a kina dei! Den piki den sii! Ma weiti taki, sama á mu wooko a kina dei.”

³Namo Masaa Jesesi piki den taki: “Faliseiman! San sikiifi a ini Masaa Gadu Buku taki, Kownu Dafeti anga den sama fi en be du, di angii be moo den? ⁴A edeman di be e luku a apaiti tenti fu Masaa Gadu á be meke den nyan a beele, di sama e poti gi Masaa Gadu a ini a apaiti tenti de, no? Weeno! Ma i denki taki, den be abi pasi fu nyan a beele de? Kweti! Bika weiti taki, na soso den apaiti begiman fu a Mama Keliki namo mu nyanmi en.

⁵Soseefi, da Mosesi weiti taki, den apaiti begiman abi pasi fu wooko a ini a Mama Keliki fu Masaa Gadu, a kina dei. Na dati meke sama á poi kaagi den, te den e wooko a kina dei. ⁶Fu tuu, mi e taigi u! Wan Sama de a u mindii ya, di hei moo a Mama Keliki seefi. ⁷Ma wan sani u dati mu kon fusutan. A sikiifi a ini Gadu Buku taki: ‘Boon meti enke paiman fu gi Masaa Gadu ya gaantangi, na wan bun sani. Ma te u wooko anga tyali ati fu taa-wan, da mi moo lobi dati!’ Efu u be poi fusutan dati, da wi á be o kon kaagi sama di á du ogii. ⁸Soseefi, da a Man-pikin di saka kon toon libisama ya, na a gaan Masaa fu a kina dei.”

**Masaa Jesesi deesi wan sama
a kina dei**

Mk 3:1-6; Lk 6:6-11

⁹We baka fu dati, ne Masaa Jesesi waka go a wan fu den Dyu keliki osu anda. ¹⁰Namo a go si wan man anga wan lan ana anda. Ma wan duupu siteeman be de ape tu. Den dati go wanten go akisi Masaa Jesesi, sani fu satee anga en. Da te Masaa Jesesi be sa piki wan fowtu fasi, da den be o fende pasi kaagi en. Namon den akisi Masaa Jesesi taki: “Deesi sikiman a kina dei sa de wan sani, di fiti fu du?”

¹¹Ma Masaa Jesesi piki den anga wan hiihii ageisi toli. A taki: “Fa i de ape, da i abi wan sikapu! Efu a kai go a ini wan dipi olo a kina dei, san yu o du? We, na moiti i be o meke fu puu en de, winsi fa na kina dei. ¹²Yu e du dati gi wan meti a kina dei, da fa i pakisei fu wan libisama di waiti moo meti? We, u luku ya! A weiti fu Masaa Gadu ná tapu sama, fu du bun gi taawan a kina dei.”

¹³We, baka fu dati, ne Masaa Jesesi daai go na a lanman di de ape. Ne a

taigi en taki: “Biya! Mi soi yu, tiiki a lan ana go anga fesi, ye!” Fa i si a sama tiiki a lan ana, a lan ana poi tiiki tuutuu. A kon bun kele kele enke a taase ana. ¹⁴Namon den Faliseiman sama di be de ape waka gwe a doose wanten. Den gwe go kai pakisei luku, fa fu fende wan fasi fu puu Masaa Jesesi futu a goontapu.

**Masaa Jesesi e du san be
sikiifi a fositen**

¹⁵Ma Masaa Jesesi sabi san den e pakisei fu du. Ne a komoto ape wanten gwe a wan taa peesi. Namon somen sama waka gwe ne en baka. Da ai deesi ala den sikiwan a ini den sama mindii, te enke den kon bun. ¹⁶Ma fa i si ai deesi den, da ai taigi den taki: “Ma te u gwe, u á mu taigi sama, sama deesi u so, ye!” ¹⁷We, luku ya! A hii wooko fu Masaa Jesesi ya be e waka enke fa Masaa Gadu be meke a apaiti takiman fi en di den be e kai Jesaja, be sikiifi a fositen.

¹⁸Bika a be sikiifi taki:

“Luku a wookoman di mi teke
fu du mi wooko!

Ai du san fiti mi, ne mi lobi
en enke mi gaasi fu ain.

Da mi sa poti mi Apaiti Jeje ne
en tapu.

Da a o soi sama di á sabi
Masaa Gadu, fa fu kon sabi
Masaa Gadu.

¹⁹Ma a ná o de fu kwali kwali
anga sama.

Kweti! Soseefi, a ná o hei
enseefi, suku balinen tu.

²⁰Ma a sa yeepi sama di libi wani
go poli, fu den libi á mu go
poli.

Soseefi a o yeepi sama di
wani lasi ati, fu den á sa
lasi ati.

A sa wooko so go doo a dei di Masaa Gadu o meke goon-tapu kon toon wan letiopu peesi.

- 21 Da na somen sama di á be sabi Masaa Gadu o kon poti biibi ne en tapu.”

Masaa Jesesi anga didibii de a sitee

Mk 3:19b-30; Lk 11:14-23; 12:10

22 We, den be tyai wan sama di abi takuu jeje kon a Masaa Jesesi. Da a sama be beendi tu, da a á be poi taki. Namu Masaa Jesesi deesi en kon bun, kele kele. 23 Ne den sama di de ape foondoo gi Masaa Jesesi, te ná sipowtu. Ne den e akisi den seefi taki: “Ma a sa de taki, a sama ya, na a Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu?”

24 We, ne den Faliseiman sama seefi kon yee san den sama de e taki de. Namu den kaagi taki: “Na wi dati sabi fa ai du puu takuu jeje a sama tapu. Na a basi fu takuu jeje, di den e kai Belisebulu seefi gi en a taanga anga a makiti fu du dati.”

25 Ma Masaa Jesesi sabi fa den e denki so! Ne a piki den anga wan ageisi toli taki: “I be abi wan kownu, di e tii wan gaan kondee. We, den sama fu a kondee ya opo e feti anga denseefi. Da a hii kondee fu a kownu ya ná o booko saka, no? Soseefi wan gaan famii ofuso wan foto de. Ne den sama a ini, sete fu feti anga den seefi. Da den sama ya o booko den seefi saka tu. 26 We, efu didibii seefi kon daai e puu enseefi, da san ai du? Da na feti ai feti anga enseefi, fu booko a hii makiti anga a hii kondee fi enseefi, di ai tii. 27 We, u Faliseiman de! Useefi abi bakaman di e puu takuu jeje a sama tapu tu. U go akisi den a sani ya. Den sa piki u taki, didibii ná o wooko,

fu puu enseefi a sama tapu. Bika efu a du so, da ai poli enseefi wooko. 28 Ma u aliki ya! Di na Masaa Gadu Jeje de a mi tapu kaba, fu puu takuu jeje, da u mu sabi taki, a Nyun Tii fu Masaa Gadu kon doo u ya. 29 Bika sama ná o poi fu pasa, go teke wan taanga man sani a ini en osu puu a doo. Fosi a sa du dati, da a musu tei a taanga man di abi a osu de fosi.

30 “We, ibii sama di á wani teke a se fu mi, dati o de a didibii ondoo. Bika den sama di ná wooko makandii anga mi, dati e suku fu poli mi wooko. 31,32 Ma fu tuu, Masaa Gadu sa gi wan sama paadon, fu ala ogii di a sa du. Soseefi a sa gi en paadon tu, fu ala taa kosi, winsi ai taki ogii fu a Manpikin di saka kon toon libisama ya. Ma a wan sani di noiti Masaa Gadu e gi sama paadon, na te a sama e taki ogii fu a Apaiti Jeje fu Masaa Gadu.

**Masaa Jesesi leli fa fu sabi
bun anga ogii sama**

Lk 6:43-45

33 “We, na a sii di wan bon e meke yu o luku, da yu sa sabi fa fu kai a bon seefi. Wan bun ati bon e meke bun sii. Ma na wan takuu ati bon e meke sii di á bun.

34 “Na yu enke ogii ati sama, enke takuu tetei di taampu de, á sa poi puu bunbun taki kon a doo. Bika na san fuu a takuu ati fu u, e kon komoto a doo. 35 Ma wan bun ati sama, na bun manii ai puu kon a doo. Ma wan ogii ati sama dati na takuu manii, ai puu kon a doo. 36 Ma fu tuu, mi e taigi u! Wan dei e kon, da Masaa Gadu o kai ala sama kon a kuutu. Da ibii sama o gi faanti-wowtu, fu ala soso taki seefi di a be taki ya. 37 Ma sama di be abi bunbun sani e taki, da dati o tyai bun gi a sama de a Masaa Gadu. Ma efu na poli taki

i be abi, da dati o tyai sitaafu gi yu a Masaa Gadu.”

Sama di wani si wonduu fosi a biibi

Mk 8:11,12; Lk 11:29-32

³⁸We, ne wan duupu leliman fu Dyuweiti o waka kon a Masaa Jesesi. Soseefi, Faliseiman be de a ini kon tu. Namu den sende Masaa Jesesi taki: “Mesiti! Du wan gaan wonduu a tapu anda, osi, meke u si fa yu abi a makiti fu Masaa Gadu tuutu?”

³⁹Namu Masaa Jesesi piki den taki: “U takuu ati sama, di á de fu fitoow! Bika na a sowtu sama enke u de wani si wonduu, enke maiki fosi den sa biibi. Ma mi ya dati ná o soi u wan enkii maiki, moo enke a foondoo toli fu Jowna. ⁴⁰Bika u sabi taki, Jowna be beli dii dei anga neti a ini a gaan fisi bee. We, na so den o beli a Manpikin di saka kon toon libisama ya, dii dei anga neti a ondoo doti tu. ⁴¹Ma wan dei e kon, da den sama fu Ninifei o opo, da den o kuutu den sama fu a ten ya. Bika den sama fu Ninifei be yee a wowtu fu Masaa Gadu di Jowna be gi den. Ne den teke en, ne den daai libi wanten. Ma wan Sama de a u mindii ya, di hei moo Jowna, ma toku, u ná teke en taki. ⁴²Soseefi a uman kownu fu a kondee na a se fu san dongo, o opo na a gaan kuutu dei, di Masaa Gadu o kuutu sama, fu kuutu den sama fu a ten ya. Bika en dati be komoto langa langa te na a taase fu goontapu fu kon a Salomo, fu kon yee den koni fi en. Ma wan Sama de a u mindii ya, di hei moo Salomo seefi, ma toku, u ná teke en taki.”

Fa takuu jeje e du anga sama

Lk 11:24-26

⁴³Namu Masaa Jesesi wasikoi den sama go doo taki: “Te wan takuu jeje

e komoto na wan sama tapu, da a gwe moimoi, go waka lontu, suku taa tanpeesi a ini gaan sabana. Ma, da a náí poi fende tanpeesi anda. ⁴⁴Da ai pakisei taki: ‘Meke mi daai go tan na a peesi pe mi be komoto baka.’ Da te a daai kon baka, a osu pe a be komoto de leigi leigi. A de kiinkiin sibusibi moi silli. ⁴⁵Ma fosi a go baka, da ai go kai ete seibin taa takuu jeje ogii moo enseefi. Da ala den e go tan a ini a sama makandii. Da a kon, sowan sama libi e kon moo ogii, moo fosi den be puu a takuu jeje gi en. Na letiso sa pasa anga den sama di náí yee mi taki ya tu.”

Masaa Jesesi soi sama na den sama fi en

Mk 3:31-35; Lk 8:19-21

⁴⁶Da di Masaa Jesesi de ape e taki den sani ya, ne en mma anga den baala fi en kon luku en. Den be wani taki anga en. Ma a osu pe Masaa Jesesi be de fuu te, ne den á poi doo Masaa Jesesi. ⁴⁷We, ne wan sama lon kon piki Masaa Jesesi a ini a osu taki, en mma anga den baala fi en de a doose e luku en.

⁴⁸Namu Masaa Jesesi akisi taki: “Sama u e kai mi mma anga mi baala?” ⁴⁹Ne a daai sii soi finga a den bakaman fi en. Ne a taki: “U luku den sama ya! Na den na mi mma anga mi baala, mi tuutu tyuku tyuku famii. ⁵⁰Bika na ala sama, di e du enke fa mi Tata, Masaa Gadu a tapu wani, na mi baala anga mi sisa anga mi mma.”

A man di be tyatya den sii

Mk 4:1-9; Lk 8:4-8

13 Ne a seefi dei de, ne Masaa Jesesi komoto a ini a osu, ne a go sidon a wataa mofu anda. ²Ma somen sama booko kon lontu en te, ná

sipowtu. Ne a go a ini wan boto fika den sama a soo. Da na anda a tan e taki anga den sama. Da den sama taampu a sikin liba e aliki. ³Ne a leli den somen sani anga ageisi toli taki: “Wan sama be go a goon, go tyatya wan sii fi en, fu goo. ⁴We, di a tyatya a sii, ne afu kai a sikin pasi. Ne pikin foo kon, ne den nyan den. ⁵Soseefi wan duupu sii kai a siton ini, di ná abi tyaipi doti. Ne den disi goo kon wanten. Bika a doti de á be dipi gi den. ⁶Ma fa i si a san pii, ne a boon den. Da fu di den á be abi lutu, ne den dede. ⁷Da taa sii kai a ini maka, ne den goo. Soseefi, den maka seefi goo tu. Da fu di den goo makandii, meke den maka pasuma den sii kii. ⁸Ma soseefi, wan duupu sii kai a bun doti. Den disi goo bunbun, meke nyanyan, te ná sipowtu. Son fu den meke wan ondoo toon, moo enke san di a be paandi. Taawan meke sigi-sitenti toon, moo enke san di den be paandi. Taawan baka, meke diitenti toon, moo enke san di den be paandi tu.” ⁹Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Sama di abi yesi fu yee, da meke a yee san mi taki de.”

**Saide meke Masaa Jesesi e
taki anga ageisi toli**

Mk 4:10-12; Lk 8:9,10

¹⁰We, ne den bakaman fu Masaa Jesesi kon ne en, ne den akisi en taki: “We, Masaa! Saide meke yu e leli sama anga ageisi toli?”

¹¹Namo Masaa Jesesi piki den taki: “U enke bakaman fu mi, u naki bun ede, fu kon sabi den dipi toli fu Masaa Gadu. Bika u dati sa kon fusutan a Nyun Tii fi en. Ma den sama anda á fende a gaan bun de, fu di den á wani aliki mi. ¹²Bika sama di abi, da a sa fende tyaipi moo, te a pasa maiki. Ma sama di ná abi, da a pikinso di a abi

seefi, den o teke puu ne en. ¹³Da na fu dati ede meke, mi e taki anga ageisi toli.

‘Bika anga opo opo ain den á wani si.

Anga opo opo yesi, den á wani yee.

Soseefi den á wani fusutan tu.’

¹⁴Da fa den de ape, da ai waka anga den enke fa Jesaja a apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi a Masaa Gadu Buku. A be sikiifi taki:

‘U yesi e yee sani fu mi, ma u ná o fusutan dati.

U ain e kai a sani fu mi, ma u ná o si dati.

¹⁵Bika den sama ya taanga den ati.

Den yesi á poi yee sani.

Den ain tapu tu.

Da den á poi daai den libi kon, fu mi kon deesi den.’

¹⁶Ma seigi fu sama di ain kiin fu si sani. Soseefi seigi fu sama di yesi opo fu yee sani. ¹⁷Bika somen fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu anga somen taa fositen letiupu sama, be angii seefi seefi, fu si den sani di u e si anga den sani di u e yee a goontapu fosi den dede. Ma toku, den á be si den.”

**Masaa Jesesi puu a ageisi toli fu a
sama di be tyatya sii a goon**

Mk 4:13-20; Lk 8:11-15

¹⁸Namo Masaa Jesesi taigi den taki: “We, mi o puu a toli, fu a sama di e tyatya sii paandi a ini a goon.” ¹⁹A taigi den taki: “Te wan sama yee a toli fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu, da efu a á fusutan a toli kiinkiin, da a ogii ati didibii e kon fufuu a bosikopu puu ne en ati ini. Da sowan sama ati de enke a sikin pasi, pe a sii be kai. ²⁰Ma a siton doti pe a sii kai, na sama di yee a

wowtu, ne a teke en anga gaan piisii na ati. ²¹Ma fa i si wan sani miti en fu a wowtu ede, da a ná oli go doo. Wanten ai fika a biibi, daai baka gi Masaa Gadu. Bika a wowtu fu Masaa Gadu á be doo na a dipi fu den ati. ²²Da, a peesi pe a sii be kai na a maka ini, dati na a sama di yee a wowtu. Ma a abi booko fu dyendee libi anga pina a goontapu ya e meke a wowtu ná puu a wini di a be mu puu. ²³Ma a bun doti pe a sii be kai, dati na wan sama di yee a wowtu, da a fusutan en kiinkiin. Ne a teke en kibii a ini en ati. Da son meke diitenti, taawan meke sigisitenti. Taa-wan baka libi e puu wan ondoo, toon fu san di be de.”

A toli fu a sama di e tyatya takuu sii a ini sama goon

²⁴Namo Masaa Jesesi gi den ete wan taa ageisi toli fu soi fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de. A taki: “A de leti enke wan basi di be teke wan sii fi en, go tyatya ne en goon. ²⁵Namo di neti kon doo, ne wan takuu ati feyantiman fi en go saafi saafi a baka, ne enseefi tyatya wan takuu paansu sii a ini a goon fu a basi. ²⁶Ne den de te, a sii goo kon bigi meke nyanyan. Soseefi a takuu paansu sii seefi goo kon tu. ²⁷Ne den wookoman fu a basi go na a basi fu a goon, ne den akisi en taki: ‘Basi! A ná bunbun sii namo i be paandi na a goon, no? We, ne pe den tyai pi takuu sii de komoto, kon goo a den bunbun wan mindii so?’

²⁸“We, ne a basi piki den taki: ‘Oho! Na wan feyantiman fu mi namo i si du anga mi so.’

“Ne den man akisi en taki: ‘We, i wani meke u go puu den takuu uwii a den bun wan mindii?’

²⁹“Ma a basi piki den taki: ‘Nono! U á mu du dati! Bika fu u suku fu puu

den nownow, u o misi puu den bun paansu wan a ini tu! ³⁰Meke ala den goo kon makandii. Te den lepi fu koti, da mi sa meke den wookoman di e koti lepi sii, go koti den takuu paansu puu a ini den bun wan. Da den o tei den a bosu go gi faya. Ma den sa tyai den bun wan go kibii a magisin.’”

Masaa Jesesi soi fa a wooko fu

Masaa Gadu o bigi

Mk 4:30-32; Lk 13:18,19

³¹Namo Masaa Jesesi daai gi den ete wan toli, fu soi fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de. A taki: “A de leti enke a sii di den e kai mosite, di wan sama teke paandi ne en goon. ³²Da enke fa u sabi, da mosite sii nyoni moo ala sii di i sa paandi a goon. Ma te a goo kon kaba, da ai bigi moo ala taa sowtu sani a ini a goon. Da ai toon wan bon di foo fu ondoo goontapu e kon meke nesi a den taka fi en, fu tan.”

Wan ageisi toli fu a Nyun Tii

fu Masaa Gadu

Lk 13:20,21

³³Namo Masaa Jesesi gi den ete wan ageisi toli baka taki: “A fasi fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de, da na leti enke wan uman di e masi bolon. A teke wan pikin sowda towe ne en. Da dati a pikin sowda ya e soopu a hii bolon te, a kon bigi bufuu.”

Masaa Jesesi gi leli enke fa den apaiti takiman be taki

Mk 4:33,34

³⁴Da na so Masaa Jesesi be gi den sama ala den ageisi toli ya. Da a á be e gi den ná wan toli, sondee fu wooko anga ageisi toli. ³⁵Na so a sani di a apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi fositen a Masaa Gadu Buku be kon pasa tuu. A be sikiifi taki:

“Mi o taki anga den anga ageisi toli.

Da sani di be kibii senten di Masaa Gadu be meke tapu anga goontapu, mi soi den, fu ala sama si.”

Masaa Jesesi e puu a toli fu a takuu sii

³⁶Namo, di Masaa Jesesi kaba leli den sama den sani ya, ne a enseefi go a osu. Namu, ne den bakaman fi en kon ne en, ne den akisi en taki: “Masaa! Puu a ageisi toli, fu a takuu uwii a den bunbun wan mindii gi u, baa?”

³⁷Ne Masaa Jesesi piki den taki: “A bun! Mi sa puu en gi u. A sama di be e tyatya a sii, dati na a Manpikin di saka kon toon libisama ya. ³⁸Ma a goon seefi dati na a hii goontapu pe u de ya. Da a bunbun sii na den sama di de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Da den takuu sii dati na den sama di didibii e tii. ³⁹Da a gaan feyantiman di i si tyatya den sii de, na a didibii seefi. Da a ten fu koti, dati na a kaba ten fu goontapu. Da den sama di o koti a nyanyan kibii a magisin, dati na den Basiya fu Masaa Gadu Kondee *.

⁴⁰“We, enke fa i si den sama be e koti den uwii tei a bosu fu gi faya de, na letiso sani a o waka, na a kaba yuu fu goontapu. ^{41,42}Bika a Manpikin di saka kon toon libisama ya, o sende den Basiya fi en a Masaa Gadu Kondee, go a goontapu, go piki ala sama di e du ogii, anga den di e leli taa sama fu du ogii. Da na so a o puu den a mindii fu den di de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu, fu towe go a ini a sitaafu peesi pe soso kee anga tyali de. ⁴³Ma den sama di be libi letiopu gi Masaa Gadu,

sa beenki kiin kelle, a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu Kondee a tapu anda, enke fa ala sama e si a san te a opo. Da sama di abi yesi fu yee, meke a yee san mi taki de.”

Fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu o de

⁴⁴Namu, ne Masaa Jesesi teke ete wan toli leli den fu fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu o de. A taki: “A de enke wan gaan gudu di de kibii kibii a wan ini pisi doti. Ne wan sama go si en. Ne a kibii en baka, ma a á piki ná wan sama. Ne a gwe anga gaan piisii ne en ati, ne a seli ala san a be abi a osu, ne a bai a pisi doti de, toon fi enseefi.

Ete wan ageisi toli fu fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de

⁴⁵“Da soseefi a Nyun Tii fu Masaa Gadu de enke wan wenkiiman di e suku gaan dii dyamanti siton, fu bai seli baka. Ne ai waka e suku, te a go fende wan di waiti moo ala taawan. ⁴⁶Ne a go a osu, ne a seli ala san a be abi fiya, ne a teke ala a moni, ne a go bai a gaan dii dyamanti siton de.”

Wan ageisi toli moo fu fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de

⁴⁷Ne Masaa Jesesi gi den ete wan toli. A taki: “A Nyun Tii fu Masaa Gadu de enke wan seepi di wan sama towe. Ne a kisi ala sowtu fisi. Den di bun fu nyan anga den di á bun fu nyan. ⁴⁸Ne di a seepi fuu, ne a man di be towe a seepi ali en kon a soo. Ne den go sidon, ne den e puu den bun wan teke poti a ini sani. Ma den e puu den poli wan fiingi towe. ⁴⁹Na so a o de na a kaba fu goontapu. Bika Masaa Gadu o sende den Basiya fi en a Masaa Gadu Kondee go piki den takuu ati sama, puu a

mindii fu den bun ati wan di e libi letiupu fasi gi Masaa Gadu. ⁵⁰Da den sa iti den takuu ati sama ya go ini a gaanbigi faya, pe den o de, e bali e kee gaan kee, e kaw tifi, fu tego.”

⁵¹We, ne Masaa Jesesi akisi den taki: “Fa mi e taki anga u ya, u e fusutan mi?”

Ne den piki taki: “Iya Masaa! U e fusutan yu!”

⁵²Ne Masaa Jesesi taigi den baka taki: “Da a bun, te wan sama e fusutan a toli di e taki, fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Soseefi, efu makandii anga dati, da a sama sabi den weiti fu Mosesi bun tu, da a moo bun baka. Bika, da na tu koni fu Masaa Gadu kon miti na awan. Da na dobuu koni a sama de abi.”

Masaa Jesesi daai go baka a Nasaleti

Mk 6:1-6; Lk 4:16-30

⁵³We, di Masaa Jesesi gi den ala den toli ya, te a kaba, ne a komoto de.

⁵⁴Ne a gwe a Nasaleti, a foto pe a be kiya. Ne a go a den keliki anda, go leli sama sani fu Masaa Gadu. Ma ai foon-doo den, fu si a fasi fa Masaa Jesesi e leli den. Ne den taki: “Ma, pe a fende a gaan koni anga a gaan kaakiti fu du den foondoo wooko de? ⁵⁵Bika, a ná a boi fu Jowsef, a tembeeman de ya, no? Na Maliya ne en mma. Den baala fi en na Jakopu anga Judasi anga Jowsef anga Simon. ⁵⁶Den sisa fi en na wi anga den de ya. Da pe a go fende ala den sani de?” ⁵⁷We, na so den teke en fu ogii.

Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Na so a de tuu. Wan apaiti takiman fu Masaa Gadu sa fende lesipeki anga gafa na ala taa peesi fu goontapu, boiti en eigi kondee.” ⁵⁸Namo Masaa Jesesi á du somen foondoo wooko a Nasaleti de. Bika den á be poti biibi ne en.

Fa a dede fu Johanisi a

Dopuman waka

Mk 6:14-29; Lk 9:7-9

14 We, da a yuu ten de, da Kownu Helowdesi yee fu den gaan foondoo sani di Masaa Jesesi e du. ²Ne a taigi den futuboi fi en taki: “Na Johanisi a Dopuman ne en e du den sani de. A opo komoto a dede kon a libi ya baka! A dati meke a abi a gaan kaakiti de, fu du ala den foondoo sani de.”

^{3,4}We, Helowdesi be teke a uman fu wan baala fi en, den e kai Filipi, enke uman. Na a uman den e kai Helowdiya. We, ne Johanisi be go bali en taki, a sani di a du de á bun. A poli Masaa Gadu weiti anga a uman fi en baala di a teke de. Na fu a sani ya meke, a sende sama go kisi Johanisi. Ne a meke den bwui en, ne den poti en a dunguu osu. ⁵Kownu Helowdesi ati be boon te, a be sa kii Johanisi seefi. Ma toku, a be e feele fu du dati. Bika ala sama be e si Johanisi taki, en na wan apaiti takiman fu Masaa Gadu.

⁶Ma di den de te, ne Kownu Helowdesi fuuyali. Ma namo, da a uman di a be teke, be abi wan umanpikin. Ne a umanpikin fu Helowdiya ya dansi na a fuuyali, a fesi fu ala den bigi bigiman. We, a dansi ya switi gi Kownu Helowdesi te, ná sipowtu. ⁷Namo Helowdesi kai a umanpikin ya kon. Ne a sweli gi a pikin, a fesi fu ala den bigiman di de ape taki: “Pikin! Wansi san yu akisi mi, mi sa gi yu en.” ⁸We, di kownu taki so, ne a pikin umanpikin lon go, ne en mma. Ne a taigi en taki, na so anga so, kownu paamisi en. Da san a mu du. We, ne a mma taigi en taki: “Go taigi kownu taki, i wani a ede fu Johanisi a Dopuman a wan teepala

tapu.” Na so a pikin umanpikin lon go, ne a taigi kowunu taki: “Kowunu! Gi mi a ede fu Johanisi a Dopuman a wan teepala tapu.” ^{9,10}We, di Kowunu Helowdesi yee so, ne a buduufu en te, a á sabi pe fu poti enseefi. Ma a gaan sweli di a be sweli a lanti fesi meke a á be poi kengi mofu moo. Ne wanten, ne a sende sama go a dunguu osu go doo Johanisi ede felen. ¹¹Ne den poti a koti ede a wan teepala tapu, tyai kon gi a pikin. Ne a pikin ya teke en, ne a tyai go gi en mma, Helowdiya. ¹²Ne den bakaman fu Johanisi kon teke a dede sikin, ne den beli. Bakadati, ne den go piki Masaa Jesesi taki, na so wan sani pasa.

Masaa Jesesi gi feifi dunsu sama nyanyan

Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14

¹³We, di Masaa Jesesi yee san pasa, ne a komoto de. Ne a teke boto koti abaa go a wan peesi, en wawan kodo. Ma di den sama fu kondee anda yee pe a go, ne den booko gwullu waka lontu a soo go ne en baka. ¹⁴Fa i si Masaa Jesesi saka komoto a soo, tyaipe sama de a soo anda kaba, e luku en. Namu, tyali kisi Masaa Jesesi fu den somen sama. Ne a deesi ala den sikiman, kon bun de baka silli.

¹⁵Da di bakadina, neti mofu, ne den bakaman fu Masaa Jesesi kon ne en. Ne den taigi en taki: “Masaa! Ai lati kaba! A ini wan sabana ini u de. Da sende den sama gwe, meke den go a den pikin kondee, go suku sani bai fu nyan.”

¹⁶Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Nono! A á de fu den gwe! U gi den sani fu den nyan.”

¹⁷We, ne den bakaman piki taki: “Da fa u o du? Bika na feifi beele anga tu losi fisi namo wi abi ya.”

¹⁸Namu Masaa Jesesi piki den taki: “U tyai den kon gi mi ya.” ¹⁹Ne a sende ala den sama go sidon a gaasi tapu. Ne a teke den feifi beele anga den tu fisi, ne a opo ede luku tapu, ne a gi Masaa Gadu daa, te a kaba. Ne a booko den feifi beele anga den tu fisi pispisi gi den bakaman, fu den go paati. Ne den bakaman gi den sama. ²⁰Ne ala den sama nyan, te den bee fuu. Ma toku beele anga fisi fika ete. Ne di den bakaman piki den pisi beele anga fisi di fika, ne a fuu twalufu bakisi ete. ²¹Da fu den sama di be nyan a beele, a be sa de wan sani fu feifi dunsu manengee, boiti den uman anga den pikinengee di be nyan.

Masaa Jesesi waka a wataa tapu

Mk 6:45-52; Jn 6:15-21

²²Ne wanten bakadati, ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en, fu go a boto abaa gwe na abaase. Ma en o fika de, fu sende den sama gwe a den osu. ²³Ne di a sende ala den sama gwe kaba, ne a subi go a wan mongo tapu, go e begi, en wawan kodo. A yuu ten de, da peesi be kon e dunguu kaba. ²⁴Ma, den bakaman fi en be de, te a mindii wataa kaba anga a boto. Di den go te wan pisi, ne wan gaan winta anga seke wataa e baasi a boto fu den.

²⁵Namu di musude, ne Masaa Jesesi waka anga futu na a wataa tapu kon a den. ²⁶Ma namu, di den si Masaa Jesesi e waka na a wataa tapu e kon, ne den dyombo te, den taki, na wan yooka e kon a den. Ne den feele te, den bali gaan bali. ²⁷We, ne Masaa Jesesi bali piki den wanten taki: “U á feele! Na mi de ya! U oli deki ati!”

²⁸Namu Peitilisi piki taki: “Masaa! Na yu de ape tuu? We, efu na yu de ape tuu, da kai mi, meke mi waka na a wataa tapu kon a yu, osi?”

²⁹Namo ne Masaa Jesesi piki en taki: “Kon!”

Ne Peitilisi komoto a ini a boto, ne ai waka na a tapu wataa go a Masaa Jesesi. ³⁰Ma di a si fa a winta e wai taanga, ne a feele. Ne ai bigin saka seefi go a ondoo wataa. Ne a bali taki: “Masaa! Yeepi mi oo!”

³¹Ne wanten, ne Masaa Jesesi langa ana oli en. Ne a taigi en taki: “Saide meke i pantan so? Saide meke yu á tan poti biibi a mi doo?” ³²Ne di den subi go a ini a sipi, ne wanten a gaan winta koo pii.

³³Ne den sama di be de a ini a boto saka kini a doti ne en fesi de. Ne den taki: “Fu tuu! Yu na a Pikin fu Masaa Gadu tuu.”

Masaa Jesesi deesi somen sikiman

Mk 6:53-56

³⁴Ne den go doo Genesaleti, a kon-dee di den e go. ³⁵We, ne den sama fu a kondee be sabi wanten taki, na Masaa Jesesi doo de. Ne den sende bosikopu lontu a hii kondee taki, Masaa Jesesi kon a den de. Ne den tyai ala sowtu siki man kon ne en. ³⁶Ne den begi en taki: “Gaantangi! Meke den sikiman fu wi lobi ana a yu koosi namo, baa?” Ne Masaa Jesesi gi den fu den du dati. Namu, ala sikiman di lobi ana ne en koosi mofu, kon bun kele kele fu ibii sowtu siki di den be abi.

San sa tyobo wan sama a Masaa Gadu ain?

Mk 7:1-13

15 We ne, a seefi yuu de, ne wan duupu Faliseiman sama anga wan duupu leliman fu Dyuweiti komoto te a Jelusalem Foto, kon a Masaa Jesesi. ²Ne den akisi en taki: “Saide den bakaman fi yu mu e du sani di wi avo á be gwentí? Bika den e nyan

sondee wasi ana enke fa avo fu u be poti gi.”

³Namo Masaa Jesesi piki den taki: “U dati e feti fu wai a leli fu Masaa Gadu poti a wanse, soso fu oli den avo gwentí. Saide? ⁴Bika Masaa Gadu weiti taki: ‘I mu lesipeki i mma anga i dda.’ Da ‘ibiiwan sama di saanti en dda ofu en mma mu dede.’ ⁵Ma u dati taki, wan sama sa taigi en mma anga en dda taki: ‘A sani di a be mu teke fu yeepi den, da a moo betee a gi Masaa Gadu dati enke paiman.’ ⁶Da a sa fika en mma anga en dda a wanse, sondee fu solugu. Da anga ala den gwentí di den gaansama fika gi u, u e wai Masaa Gadu weiti poti a wanse. ⁷U bidiigiman! Na fu sama enke u ede meke Masaa Gadu be gi a apaiti takiman fi en, den e kai Jesaja, fu sikiifi wan sani a fositen. ⁸Bika a be sikiifi taki:

‘Den sama ya e gafa mi anga den buba mofu,
ma den ati de faawe fu mi!

⁹ Da fa den e meke enke den e begi mi de,

ma, na soso sani den e du.

Bika den ná leli sama Masaa Gadu weiti,

ma na libisama sani den e leli sama.’”

San e meke wan sama tyobo a Masaa Gadu fesi

Mk 7:14-23

¹⁰We, ne Masaa Jesesi kai ala den sama di be de ape kon ne en. Ne a taigi den taki: “U aliki! U mu fusutan mi bun. ¹¹Ná den sani di yu e nyan e meke i tyobo a Masaa Gadu ain. Ma na den sani di i e taki anga i mofu. Na den e meke i tyobo a Masaa Gadu ain.”

¹²We, di Masaa Jesesi taki so, ne den bakaman fi en kon taigi en taki: “Masaa! Fa i si i taki de, ná sipowtu

boon den Faliseiman ati boon a yu moo.”

¹³We, ne Masaa Jesesi piki den taki: “U fika den! Bika den á de fu Masaa Gadu. Da ibiiwan sani di á de san mi Tata paandi, da na fu hali puu. ¹⁴U fika den! Bika den sowtu sama de beendi. Da efu wan beendiman e suku fu tyai beendiman abaa gotoo, da na ala den fiya o kai a ini a gotoo?”

¹⁵Namo Peitilisi akisi en taki: “Masaa! San na a mama fu a toli di i taki dyonson fu den Faliseiman sama de? I sa puu en fini fini gi wi?”

¹⁶Ne a piki den taki: “Oho! Useefi náí fusutan mi kiinkiin ete, no? ¹⁷Useefi á sabi ete taki, a sani di wan sama e nyan, e go ne en bee. Da te wan pisi, da a kon komoto baka, no? We, kweti! Dati á poi meke i tyobo a Masaa Gadu ain. ¹⁸Ma na den sani di yu e puu a ini i mofu. Bika, na te a ini ati den sani ape de. Da, den e kon komoto a doo, da den e meke i tyobo a Masaa Gadu ain. ¹⁹Bika a ini wan sama ati ini ala ogii e komoto. Sani enke kii sama. Waka anga taa uman ofu man. Soseefi motyo libi anga lei. Fufuu seefi tu. Taki ogii fu Masaa Gadu anga poli taawan nen seefi. ²⁰Da na den sowtu sani ya e kon komoto a doo, fu meke a sama tyobo a Masaa Gadu ain. Ma fu nyan sondee wasi ana enke fa weiti taki, dati á poi meke wan sama tyobo a Masaa Gadu ain.”

**Masaa Jesesi tyai yeepi gi wan
uman di á de Dyusama
Mk 7:24-30**

²¹Ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en komoto na a kondee de, ne den go na a pisiwataa fu Tilosi anga Sidon. ²²We, ne fa i si den go doo de, ne wan uman lon kon a Masaa Jesesi. A uman ya na be fu a kondee den kai

Kaana. A ná be Dyusama. Namó ai bali taki: “Masaa! Na yu na a Bakaten Manipikin fu Kownu Dafeti paansu. Gaantangi abi tyali ati fu mi, baa? Bika wan takuu jeje de na a umanpikin fu mi tapu, e pina en, e tyotyó en.”

²³Ma anga ala fa a uman e begi de, toku Masaa Jesesi á piki en seefi seefi. Namó den bakaman fu Masaa Jesesi taigi en taki: “Masaa! Gaantangi, bali a uman de, meke a kaba a u baka. Senten, ne ai waka a u baka e muliki wi.”

²⁴We, ne na nowfosi Masaa Jesesi o piki a uman taki: “Uman! Masaa Gadu á sende mi, fu mi go a taa foluku, moo enke den lasi sikapu fu Islayeli Kondee.”

²⁵Ma toku, a uman kon kai ne en fesi, sutu kini a doti, e begi taki: “Masaa! Gaantangi, ma yeepi mi.”

²⁶Ma Masaa Jesesi piki a uman taki: “A á fiti fu mi puu beele a den pikin ana towe gi den dagu.”

²⁷Namo a uman piki taki: “Masaa! Na so a de tuu! Ma wan pikin dagu seefi á sa abi pasi, fu kon piki den sakasaka di e kai komoto na a tafaa kon a doti, no?”

²⁸Namo Masaa Jesesi piki en taki: “Uman! Yu e biibi mi taanga! Da a sani di i si yu e suku de, i fende en kaba.” Masaa Jesesi á kaba taki seefi, namo a umanpikin fu a uman kon bun kelle.

**Masaa Jesesi deesi somen
taa siki sama**

²⁹We, ne Masaa Jesesi komoto de. Ne a go koosube fu a ze fu Galileya. Ne a go a wan mongo tapu go sidon.

³⁰Ne tyaipi sama kon ape ne en. Den tyai lanman, beendiman, masimasi wan, babawman kon ne en. Ne den poti den ne en futu. Namó a deesi ala den fiya. ³¹Ma, da den sama foondoo seefi, di den si fa den babawman e taki.

Den lanman e waka. Den masimasi wan kon bun. Den beendiman e si. Da den sama foondoo tuutuu. Ne den gafa Masaa Gadu, a Gadu fu Islayeli Kon-dee.

**Masaa Jesesi gi fo dunsu sama
sani fu nyanyan**

Mk 8:1-10

³²Ne Masaa Jesesi kai den bakaman fi en, ne a taigi den taki: “Tyali e kisi mi fu den tyaipi sama ya! Bika tide, na di fu dii dei di den de anga mi ya, sondee nyan. Da mi á wani sende den gwe a osu anga angii bee so. Bika falan falan sa kisi den a pasi.”

³³Namo den bakaman piki taki: “Masaa! Pe wi o poi fende sani gi den somen sama ya, fu den nyan? Bika luku ya! Nyanyan á de na a sabana ini pe u de ya, fu gi den.”

³⁴Ma Masaa Jesesi akisi den taki: “Onmen beele u abi de?”

Namo den piki en taki: “Na seibin beele anga wantu losi fisi namo u abi ya.”

³⁵We, ne Masaa Jesesi sende ala den sama go sidon a doti. ³⁶Ne a teke den seibin beele anga den fisi. Ne a gi Masaa Gadu daa, te a kaba. Ne a booko den beele anga den fisi pisi-pisi, gi den bakaman, fu go paati gi den somen sama. ³⁷Ne den bakaman fi en teke, ne den paati gi den somen sama te doo. Ne ala den sama nyan te den bee fuu. Ne den bakaman fi en piki den pisipisi beele di fika, te seibin gaan bakisi fuu kwaa. ³⁸Da ala den sama di be nyan, da a be sa de wan sani fu fo dunsu manengee, boiti den uman anga den pikinengee di be nyan. ³⁹We, ne di Masaa Jesesi sende ala den sama gwe, ne a go a ini wan boto, ne a abaa go na a pisiwataa fu Magadan.

Den edeman fu keliki kon tesi

Masaa Jesesi

Mk 8:11-13; Lk 12:54-56

16 We, ne wan dei, ne den Faliseiman anga den Saduseiman kon ne en. Den kon fu tesi en luku, efu na Masaa Gadu sende en kon tuutuu. Ne den akisi en fu a meke foondoo sani pasa a tapu anda, osi? Da den sa si taki, Masaa Gadu de anga en tuutuu.

²Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Ai baya! Bakadina mofu te tapu lebi, da u sabi taki, tamaa san o hati. ³Te mamanten u si a san lebi, da u sabi taki alen o kai tide. We, fa a waka u sabi luku den maiki di tapu e soi, ma u á sabi luku den maiki fu a yuu ten di u e libi nownow? ⁴U takuu ati sama u! U tan enke uman di fika den man go e waka anga taa man! Na dati meke u e suku fu si foondoo maiki a tapu fosi. Ma kweti! Mi ná o soi u ná wan taa maiki moo enke a maiki fu a apaiti takiman fu Masaa Gadu di den e kai Jowna.” Di Masaa Jesesi kaba taki so, ne a komoto a den mindii gwe.

**Bakaman fu Masaa Jesesi mu luku
bun anga a sowda fu den Faliseiman**

Mk 8:14-21

⁵We, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en go a boto. Ne den koti go na abaase. Ma den bakaman be feegete fu tyai beele. ⁶Namo Masaa Jesesi wasikoi den taki: “U luku bun anga a sowda fu den Faliseiman sama anga den Saduseiman.”

⁷Namo di Masaa Jesesi taki so, ne den bakaman fi en pakisei go, den pakisei kon. Ne den e taki den na den taki: “Kande, na di u feegete fu tyai a beele meke a taki so?”

⁸Ma Masaa Jesesi sabi taki na so den e denki. Ne a piki den taki: “Saide

meke a biibi di u abi a mi nyoni so? Fa u sa denki taki, na beele toli mi e taki? ⁹U náí fusutan mi ete, no? U feegete di mi be teke feifi beele gi feifi dunsu sama nyan, te den bee be fuu? Te onmen tenti bakisi be fika a tapu ete! ¹⁰Soseefi, u be de ape si, fa mi be booko seibin beele paati gi fo dunsu sama. Ma toku, a be sai den, te onmen tenti bakisi be fika a tapu tu. ¹¹We, da fa a kan taki, u á poi fusutan taki a ná beele mi e taki? U luku bun anga sowda fu den Faliseiman anga den Saduseisama!” ¹²We, di Masaa Jesesi taki so fosi, ne den bakaman fi en fusutan kiinkiin taki, a ná a sowda fu baka beele ai taki. Ma na a poli leli fu den Faliseiman anga den Saduseiman.

Peitilisi taki sama na Masaa Jesesi

Mk 8:27-30; Lk 9:18-21

¹³Namo di den de na a pisiwataa fu Sesaleya Filipi, ne Masaa Jesesi akisi den bakaman fi en taki: “Fa den sama e kai a Manpikin di saka kon toon libisama ya?”

¹⁴Ne den bakaman piki en taki: “We, u yee son sama e taki, yu na Johanisi a Dopuman. Ne en weki baka komoto a dede. Taawan e taki, yu na Eliya, a apaiti takiman fu Masaa Gadu a fositen. Taawan e taki, yu na Jele-mija ofu wan fu den taa apaiti takiman fu Masaa Gadu. Ne en weki a dede kon a libi ya baka.”

¹⁵Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “Ma u, no? Sama u e taki a mi?”

¹⁶We, ne Simon Peitilisi piki en taki: “Yu na a Kelestesi, a Manpikin fu a libilibi Masaa Gadu!”

¹⁷We, ne Masaa Jesesi piki en baka taki: “Seigi fi yu Simon, manpikin fu

Jowna! Bika a ná libisama meke i sabi a sani de. Ma na mi Tata a tapu anda, ne puu en kon a kiin gi yu. ¹⁸We, fu tuutu! Mi e taigi yu taki, yu na Peitilisi *. We, na a gaanbigi taanga siton tapu ya mi o meke a keliki fu mi. Da a didibii anga ala a taanga di a abi anga hii dedekondee * seefi ná o poi wini a keliki fu mi. ¹⁹Da mi e gi yu a sooto, fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Da san i tei a goontapu ya, da a o de teitei a Masaa Gadu, a tapu anda tu. Soseefi san i losi a goontapu ya, da a o de losilosi a Masaa Gadu, a tapu anda.” ²⁰We, ne di a taki so, ne a bali den bakaman fi en taki, den á mu taigi sama taki, en na a Kelestesi.

Masaa Jesesi soi san o kon miti en

Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27

²¹Ne fanafu a ten de, ne Masaa Jesesi e soi den bakaman fi en san o kon miti en. Ai taigi den, fa a mu go a Jelusalem Foto, da den gaansama fu Dyu keliki anga den apaiti begiman anga den leliman fu weiti o kisi en tyai en go kii a koloisi. Ma baka dii dei, da a o weki baka komoto a dede.

²²Ma di Masaa Jesesi taki so, ne Peitilisi tyai en go a wan, bali taki: “Masaa! Ná taki den sani de. Bika den ná o poi pasa anga yu, kweti kweti!”

²³Ma Masaa Jesesi daai luku Peitilisi. Ne a kaasi en taki: “Pasa komoto a mi baka ya! Yu didibii, saatan yu! Yu de enke wan siton a mi pasi, fu mi naki futu kai na a pasi fu Masaa Gadu. Peitilisi! A sani di i taki de, á de enke fa Masaa Gadu e pakisei. I taki enke fa libisama e pakisei.”

²⁴Namo Masaa Jesesi daai taki anga ala den bakaman fi en. A taki: “Efu wan

16:18a Peitilisi wani taki, siton.

16:18b Giiki Tongo, *Hades*

sama wani waka a mi baka, da a á mu teli enseefi moo. Da a mu e tyai a sitaafu di o kon ne en tapu, enke wan sama e tyai wan koloisi, fu den go sipikii en kii. ²⁵Bika na sama di kaba libi a libi enke fa enseefi wani fu mi ede, sa fende a libi di Masaa Gadu wani gi. Ma sama di o libi go doo enke fa enseefi wani, da a o lasi a hii libi fu Masaa Gadu. ²⁶Ma sowtu wini a abi efu wan sama abi ala gudu fu goontapu, ma a lasi go kai a didibii faya? Bika sani seefi á de a goontapu ya, di waiti sai fu kengi anga a libi fu tego? ²⁷Bika, te a Manpikin di saka kon toon libisama ya o kon makandii anga den Masaa Gadu Kondee Basiya * fi en, da hii dyendee anga makiti di en Tata, Masaa Gadu a tapu abi o de fi en. Da a o kuutu fa, ibii sama du san a taki. Da ibiiwan o fende paiman, fu fa a be libi a goontapu. ²⁸Da mi e taigi u tuutuu taki: Somen fu u di taampu ya ná o tesi dede, fosi u si a Nyun Tii fu a Manpikin di saka kon toon libisama ya.”

**A dyendee fasi fu Masaa Jesesi
kon a kiin**

Mk 9:2-13; Lk 9:28-36

17 Namo sigisi dei a baka, ne Masaa Jesesi teke Peitilisi anga Jakowbesi anga Johanisi tyai anga en go, te a wan hei mongo. ²Ma wanboo wanboo so, te fu den denki, ne Jesesi kengi tan wan hii taa fasi. En fesi e beenki enke a san. Da den koosi di a wei weti kiin enke wan gaan kiin faya. ³Ne fosi den poti pakisei baka, ne tu man kon taampu ne en se, e taki anga en. Den tu man ya na Mosesi anga Eliya.

⁴Namo Peitilisi taigi Masaa taki: “Masaa! Efi i wani, mi sa meke dii

masanga ya. Wan fi yu, wan fu Mosesi anga wan fu Eliya. Bika a switi fu toko, fa u de makandii ya!”

⁵Peitilisi á kaba taki seefi! Ne wan weti kiin woluku saka kon a den tapu. Ne den yee wan Tongo a ini a woluku taki: “U luku a lobi Manpikin fu mi de. Mi e piisii anga en. Da ne en u mu poti yesi aliki, fu du san ai taki.” ⁶We, ne di den dii bakaman fu Masaa Jesesi yee a Tongo ya, ne den feele te, den kai tapu fesi a doti.

⁷Ma Masaa Jesesi waka go, ne a oli den taki: “U opo! U á feele so!” ⁸Ne di den luku, ne den á si ná wan sama moo enke Masaa Jesesi wawan.

**Dii bakaman fu Masaa Jesesi
akisi en sani fu Eliya**

⁹We, ne di den e saka a mongo baka, ne Masaa Jesesi bali den taki: “I si a sani di u si na a mongo tapu de, u á mu taigi ná wan sama, ye! Na te a Manpikin di saka kon toon libisama ya dede weki baka fosi, da u sa taki en.”

¹⁰Namo den dii bakaman fu Masaa Jesesi akisi en taki: “Masaa! Ma fa a waka den leliman fu weiti e leli sama taki, Eliya fosi mu kon a goontapu, fosi, da a Kelestesi sa kon?”

¹¹We, ne Masaa Jesesi piki den taki: “We, Eliya mu waka a fesi fu a Kelestesi kon tuu, fu seeka pasi gi en a fesi.

¹²Ma fu tuu, mi e taigi u taki, Eliya kon kaba. Ma den á be wani sabi en. Ne den du ogii anga en, enke fa den wani. Na soseefi den o du anga a Manpikin di saka kon toon libisama ya tu.”

¹³We, na di Masaa Jesesi taki so, fosi den bakaman fi en kon kisi kiin taki, na Johanisi a Dopuman a be e taki na a Eliya di be mu kon kaba.

16:27 Basiya fu Masaa Gadu Kondee ofu Engel

Masaa Jesesi deesi wan sama anga pikinengee siki

Mk 9:14-29; Lk 9:37-43a

¹⁴Namo di den doo na ala den taa sama, ne wan sama kon a Masaa Jesesi. Ne a kai ne en futu a doti. ¹⁵Ne ai begi en taki: “Masaa! Gaantangi, abi tyali ati fu wan manpikin fu mi, baa? Pikinengee siki kisi en ogii ogii. Na somen leisi kaba, a siki ya e naki en towe a ini faya. Soseefi ai naki en iti a wataa. ¹⁶Mi be tyai en kon a den bakaman fi yu, fu den deesi, ma den á poi deesi en.”

¹⁷Namo Masaa Jesesi piki en taki: “Oho! San mi miti anga den sowtu sama ya? Den ná biibi sai! Taanga yesi namo di den abi so. On langa mi mu de anga u ya, fu oli pasensi ete, fosi u o biibi?” Ne a taigi a man taki: “Tyai a pikin kon gi mi!” ¹⁸We, ne den tyai a pikin kon gi en. Ne a yaki a jeje, di be de na a pikin tapu de puu. Ne wanten, ne a pikin kon bun baka.

¹⁹Ne moo lati, ne den bakaman fi en kon ne en bakabaka. Ne den akisi en taki: “Fa a waka, wi dati á be poi puu a takuu jeje na a pikin tapu?”

²⁰Namo Masaa Jesesi piki den taki: “Na fu di u ná abi biibi sai! Bika mi e taigi u taki, efu u abi wan pikintoin biibi namo, enke a sii den e kai mosite, da u sa taigi wan gaan mongo taki komoto de. Da a sa wai komoto de tuu. Da ná wan sani o de, di u ná o poi du. ²¹Ma yu á poi puu den sowtu takuu jeje wan taa fasi, moo enke fu tan sondee nyan e begi Masaa Gadu.”

Masaa Jesesi taki sani fu a dede fi en ete wan toon

Mk 9:30-32; Lk 9:43b-45

²²We, wan taa leisi, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en kon makandii

a Galileya de. Ne a taigi den taki: “Wan ten e kon di den o kisi a Manpikin di saka kon toon libisama ya poti a den ogii sama ana. ²³Da den o kii en. Ma baka dii dei, da a o opo baka komoto a dede. We, di den bakaman fi en yee so, ne gaan tyali kisi den.”

Masaa Jesesi anga Peitilisi pai lantimoni

²⁴Namo den Masaa Jesesi kon doo Kafalnayemu Foto. Ne wan duupu sama di e piki lantimoni a Dyu Kon-dee, go a Peitilisi. Ne den akisi en taki: “A mesiti fi yu ná pai lantimoni, no?”

²⁵Namo Peitilisi piki den taki: “Hoo! Ai pai, ai!”

Namo fa i si Peitilisi doo osu, fosi a opo mofu, ne Masaa Jesesi akisi en taki: “Simon! Fa den kownu fu goon-tapu ya e piki lantimoni de, on sama den e piki en? Na pikin fu doti a Dyu Kondee ya ofu na den doose kondee sama, di kon tan a Dyu Kondee?”

²⁶Ne Peitilisi piki en taki: “We! Na den doose kondee sama di kon tan a Dyu Kondee ya.”

We, ne Masaa Jesesi taigi en taki: “So! Da wi enke pikin fu doti de fii fu dati. A á de fu wi pai! ²⁷Ma toku, wi á wani meke den kosi wi fu dati ede. I sabi san? Teke yu uku go uku na a ze. Da a fosi fisi di yu o kisi, da opo en mofu luku. Da yu o si wan moni a ini en mofu. Da teke en tyai go pai a lantimoni fu mi anga yu.”

Masaa Jesesi e leli sama saka fasi

Mk 9:33-37,42; Lk 9:46-48; 17:2

18 We, na a seefi yuu ya, ne den bakaman fu Masaa Jesesi kon ne en. Ne den akisi en taki: “Masaa! Fu den di de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu, da on di o de a moo heiwan a ini?”

²We, ne Masaa Jesesi kai wan pikin kon ne en. Ne a meke a taampu a den mindii de. ³Ne a taki: “I si a pikin ya? Fu tuu! Efu yu á daai kon abi a fasi di wan pikin abi, da yu á poi doo a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. ⁴Ma efi i abi saka fasi enke a pikin ya, da yu o abi wan gaan hei peesi a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.

⁵“Sama di du wan bun gi wan pikin enke di i si taampu ya, fu di a de sama fu mi, da na miseefi a du a bun de kaba. ⁶Ma sama di sa du ogii anga sowan saka fasi sama mu luku bun! Sani ná o waka bun gi en. A sitaafu di Masaa Gadu o gi en sa bigi. A be sa moo betee, den be tei wan gaanbigi siton ne en neki, da den tyai en go towe na a moo dipi peesi fu a ze, meke a dede.

**Koni di u mu abi fu waka a
pasi fu Masaa Gadu**
Mk 9:43-47; Lk 17:1

⁷“Ma heelu fu a goontapu ya, fu den sani di e tesi sama a Masaa Gadu pasi! Na tuu taki, na so goontapu de. Ma heelu fu den sama di e du sani, fu tyai taawan go a ini tesi! ⁸Da efu yu wani du ogii anga yu ana ofu yu futu, fu komoto a Masaa Gadu pasi fu Masaa Gadu, da a moo bun i koti a ana ofu a futu towe puu a i sikin. Bika a moo bun fu lasi wan pisi fi i sikin, ma i fende a libi fu tego. Moo enke den iti yu hiihii go a ini didibii faya di e boon tego. ⁹Soseefi tu, efu yu ain wani luku sani di o puu yu a Masaa Gadu pasi, da a moo bun, i diki en puu towe. Bika a moo bun fi i lasi wan pisi fi i sikin, ma i fende a libi fu tego, moo enke i de anga i tu bunbun ain, ma den iti yu go a ini didibii faya go boon.

18:10 Basiya fu Masaa Gadu Kondee ofu Engel

Masaa Gadu á wani sama mu lasi

Lk 15:3-7

¹⁰“Fu tuu, mi e taigi u! U mu luku bun, fa u e libi anga den pikinengee, enke di i si taampu ya. U á mu si den enke soso sani. Bika den Masaa Gadu Kondee Basiya * fu mi Tata a tapu anda, di de ne en fesi ala yuu, e oli waki fu kibii den.

¹¹“Bika, a Manpikin di saka kon toon libisama ya, kon, fu suku ala sama di lasi Masaa Gadu pasi, tyai kon poti a Masaa Gadu pasi baka, fu den fende libi.”

¹²We, ne Masaa Jesesi gi den wan ageisi toli taki: “Fa i denki fu wan sama di abi wan ondoo sikapu? Kon u taki, wan fu den komoto a den taawan mindii go lasi. Da san i denki? A masaa fi en o fika den neigintenti a neigin taawan a pe den de e nyan na a sabana, da a go suku a lasi wan, te enke a fende en? ¹³Da fu tuu, mi e taigi u! Te a o fende a wankodo di be lasi baka, a o poolo anga en, moo den neigintenti a neigin taawan di á be lasi. ¹⁴We, na soseefi u Tata, a tapu anda tan tu. Bika a á wani ná wan fu den pikin ya mu go lasi.”

Fa i mu gi sama paadon

Lk 17:3

¹⁵Namo Masaa Jesesi taki go doo taki: “Efi i baala du wan sani anga yu di á bun, da yu wawan go taki anga en fosi. Da efu a yee san i taki, ne a begi paadon, da i wini en tyai kon poti a pasi kaba. ¹⁶Ma efu a á wani yee yu, da kai wan ofu tu sama moo, da u go taki anga en baka. Da dati o kai anga a weiti di taki, moo enke wan kotoigi mu de, fu tyai wan toli go a kuutu fesi, fu lanti sa

piki taki, na so a de tuu. ¹⁷Da efu a á wani yee u, da u mu tyai a toli go a keliki fesi, a den taa biibiwan. Da efu toku, a sama ya á wani yee a keliki tu, da u mu fika en. Da u oli en enke sama di á sabi Masaa Gadu. Wan sama di de a ini takuudu anga ogii.

Fa fu begi Masaa Gadu sani

¹⁸“Da fu tuu, mi e taigi u: San di u tei a goontapu, sa tei a Masaa Gadu Kondee. San di u losi a goontapu ya sa losi a Masaa Gadu Kondee tu.

¹⁹“Fu tuutuu, mi e taigi u: Efu tu fu u tei ati kon awan, fu begi mi Tata a tapu wan sani, mi Tata a tapu o gi u en. ²⁰Bika pe tu doo dii sama de makandii a ini mi nen, da mi seefi de leti a den mindii de tu.”

Fa fu gi taawan paadon

²¹Namo Peitilisi waka kon a Masaa Jesesi, ne a akisi en taki: “Masaa! Onmen leisi mi mu gi wan taawan, di du wan sani anga mi, paadon? Efu mi gi en paadon seibin leisi, a á sai, no?”

²²Namo Masaa Jesesi piki en taki: “Seibin toon namo á sai, Peitilisi! Ma seibintenti toon fu seibin, i mu gi taawan paadon.”

²³Ne Masaa Jesesi gi den wan ageisi toli, da a taki: “A Nyun Tii fu Masaa Gadu de leti enke wan kownu di abi somen wookoman, di mu pai en. ²⁴Da wan dei, ne a kownu wegi ala den paiman di den mu pai en go, a wegi den kon. Namu a kai wan fu den ondooman fi en, di abi fu pai en onmen tenti miliyun. ²⁵Ma namo, da a man ya á be poi pai a kownu. Ne a kownu taki: ‘U seli en, anga en uman anga en pikin anga ala san a abi, da u tyai a moni kon gi mi. Da mi sa fende mi moni baka.’

²⁶“We, ne a wookoman kai anga kini na a kownu fesi, ne a begi en taki:

‘Kee! Masaa, i abi leti! Gaantangi! Oli pasensi gi mi? Mi sa pai yu!’ ²⁷Namu di a wookoman begi so, ne tyali kisi a masaa taki, meke a gwe fi en. A á de fu a pai en a paiman moo.

²⁸“Da na gwe tapu a man ya de ete! Namu a miti wan taa ondooman fu a seefi kownu a pasi. A man de be mu pai wan sani fu feifi dunsu kolu so. Namu, a dyombo kisi en hub oli taki: ‘Pai mi! Pai mi wanten! Wanten wanten, nownow ya!’ ²⁹We, ne a taa ondooman kai anga kini a doti begi en taki: ‘Gaantangi! Oli pasensi gi mi baa, te mi fende a moni, mi sa pai yu baka.’ ³⁰Ma a á wani. Ma so a meke den kisi a man ya poti a dunguu osu taki, meke a tan ape, fu te enke a kaba pai en a hiihii paiman!

³¹“Ma di den taa wookoman fu a masaa si ala san pasa, ne a buduufu den te, ne den lon go taigi den masaa ala san pasa. ³²We, ne a masaa kai a wookoman kon ne en baka. Ne a taigi en taki: ‘Yu takuu ati sani yu! A hiihii gaan moni di i be abi fu pai mi, ne mi fika yu, fu di i be begi mi. ³³Da saide meke yu á teke tyali ati luku a taa wookoman fu mi, enke fa mi be teke tyali ati wooko anga yu?’ ³⁴We, a masaa ati boon tee, ne a kai sikowtu kon kisi en tyai go a ini sitaafu osu. Meke a tyai pina anga sitaafu, fu te enke a pai en a lasiti kopoo sensi.”

³⁵Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “We, na soseefi mi Tata sa du anga ibiiwan fu u, efu u ná gi taawan paadon anga u hii ati.”

Man anga uman á mu paati

Mk 10:1-12; Lk 16:18

19 We, baka di Masaa Jesesi taki den wowtu ya, ne a komoto a Galileya, koti abaa a Joodani Liba, gwe na a pisiwataa fu Judeja. ²Ma

namo, di a doo, ne tyaipi sama booko kon ne en, kon e waka ne en baka. Ne a deesi den sikiman ape.

³Ma den Faliseiman seefi kon ne en de tu, fu tesi en meke a sa taki sani di á fiti. Namó den akisi en taki: “Fa a weiti fu Gadu de? Wan man sa paati anga en uman, fu iniiwan pikin sani di en anga en abi?”

⁴Ma Masaa Jesesi piki den taki: “U á leisi san sikiifi a Masaa Gadu Buku fu dati, no? Bika a sikiifi taki, na a begin, da Masaa Gadu be meke wan man anga wan uman namo. ⁵Di Masaa Gadu du dati, ne a taki: ‘Na fu dati ede meke, wan man e fika en gaansama osu, fu go teke en uman libi. Da den tu sama de mokisa libi toon wan sikin.’ ⁶Da den ná teli fu tu sama moo, ma den de wan sikin namo. Da san Masaa Gadu poti kon toon wan, da ná wan libisama di mu paati den.”

⁷Ne den Faliseiman piki en taki: “We, efu a de so tuu, da saide meke Mosesi be sikiifi taki, manengee sa go naki pampila a lanti taki, en anga en uman paati? Da a sa gi a uman a pampila de, da a sende en gwe?”

⁸Namo Masaa Jesesi piki den taki: “Weeno! Na fu a taanga yesi fu u ede, meke Mosesi be du dati, fu gi u pasi fu u paati anga u uman! Ma na a begin, da a sani á be de so. ⁹Ma mi e taigi u taki, a sama di o paati anga en uman, boiti efu a du ogii ne en osu, ne a teke wan taa uman, da a kai a ini a motyo libi.”

¹⁰Namo den bakaman fu Masaa Jesesi piki Masaa Jesesi taki: “Ai! Uman anga man toli taanga! Bika efu na so a weiti fu Masaa Gadu de, da a á de fu man teke uman libi. Soseefi a á de fu uman teke man fu libi tu.”

¹¹Namo Masaa Jesesi piki den taki: “Meke mi taigi u! Ná ala sama sa de

so. Ma na den sama di Masaa Gadu kai, fu tan so, da na den namo sa tan so. ¹²Bika son sama á poi libi anga uman, fu di mama meke en so kaba. Son sama á poi libi anga uman, fu di taa sama poti en so. Son sama, da na den seefi fende en bun, fu tan so, fu de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Da sama di sa fusutan san mi leli ya, da meke a fusutan en.”

Masaa Jesesi begi gi den pikinengee

Mk 10:13-16; Lk 18:15-17

¹³Namo a seefi yuu de, ne den sama tyai wanlo pikinengee kon a Masaa Jesesi, fu a poti ana a den tapu begi gi den. Ma den bakaman kaasi den fu ogii! ¹⁴Namo, Masaa Jesesi piki den taki: “U fika den pikin, meke denseefi kon doo a mi tu. U á tapu den! Bika na sama di abi a fasi di pikinengee abi sa poi go doo a ini a Nyun Tii a Masaa Gadu Kondee.” ¹⁵We, ne Masaa Jesesi poti ana a den pikin tapu, begi gi den. Ne a gwe.

A toli fu a yonkuman di be abi tyaipi gudu

Mk 10:17-31; Lk 18:18-30

¹⁶We, ne wan yonkuman kon doo a Masaa Jesesi. Ne a akisi en taki: “Mesiti! Sowtu bun de, fu mi du te, da mi sa fende a libi fu tego?”

¹⁷We, ne Masaa Jesesi akisi en taki: “Saide meke yu e akisi, sowtu bun de? Yu á sabi taki, na Masaa Gadu wawan namo bun, no? We, efi i wani fende a libi fu tego, da i mu oli iseefi a den weiti fi en.”

¹⁸Ne a yonkuman akisi en taki: “On di fu den weiti mi mu oli?”

Namo Masaa Jesesi piki en baka taki: “Yu á mu kii sama. Yu á mu waka anga taa uman ofu man! Yu á mu fufuu. Soseefi, yu á mu lei. ¹⁹I mu

lesipeki i mma anga i dda. Yu mu lobi ala sama enke fa yu lobi iseefi.”

²⁰We, ne a man piki taki: “Ala den weiti de, na sani di mi e oli. Da san fika moo fu mi du, boiti dati?”

²¹Namo Masaa Jesesi piki en taki: “Efi i wani de wan bunbun sama son-dee fowtu, da go seli ala den sani di yu abi. Da gi den pootiman a moni, da yu sa fende gaan gudu a Masaa Gadu a tapu anda. Da, te i kaba, da kon waka a mi baka, enke wan bakaman fu mi.”

²²We, di a yee ala san Masaa Jesesi taigi en, ne a booko sikoo. Ne a bendi ede a doti, ne a waka gwe anga ala gaan tyali na ati. Bika a be abi tyaiپی gudu.

²³Namo Masaa Jesesi daai go a den bakaman fi en taki: “Luku de! Fu tuu-tuu, a taanga gi wan guduman fu kon a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. ²⁴Mi e taigi u ete wan toon. A moo makiliki fu wan kameili * pasa a nanai olo, moo enke wan guduman pasa go a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.”

²⁵We, di den bakaman fi en yee so, ne a sani fuka den. Ne den akisi en taki: “We, da sama sa fende a libi fu tego seefi?”

²⁶Namo Masaa Jesesi luku den dunn. Ne a piki den taki: “Efu na libisama wawan a be didon, da ná wan sama di be o poi fende a libi de. Ma fu Masaa Gadu, da sani seefi á de di a á poi du.”

²⁷We, ne Peitilisi akisi en taki: “We, wi be fika ala sani di u be abi, kon waka a yu baka. Da sowtu paiman wi dati o fende?”

²⁸Namo Masaa Jesesi piki taki: “U aliki ya! Fu tuu! Wan ten e kon, di ala sani o meke kon nyun baka. Da a Manpikin di saka kon toon libisama

ya o sidon ne en kownu sutuu anga ala a dyendee di a abi, fu tii ala sani. Da u di be e waka ne en baka seefi o sidon a kownu sutuu, fu kuutu den twalufu lo fu Islayeli Kondee.

²⁹Soseefi ala sama di fika osu ofu baala ofu sisa ofu dda ofu mma ofu uman ofu pikin ofu ala san a abi, fu di a wani waka a mi baka, da a o fende den sani ya wan ondoo toon baka. Da bakaten seefi a sa fende a libi fu tego tu. ³⁰Da a yuu de, somen sama di de fesiwan ya o toon bakaman. Da somen di de bakaman ya o daai toon fesiwan.”

A ageisi toli fu den wookoman na a goon

20 Namó Masaa Jesesi gi den ete wan ageisi toli, fu soi den fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu tan. A taki: “Wan guduman be abi wan goon. Ne di mamanten fuuku, ne a go suku sama fu yuu, fu kon yeepi en wooko a goon. ²Ne di a fende den wookoman, ne en anga den kuudei taki, a o pai den wan hiihii dei wooko moni. Ne a sende den go wooko na a goon.

³“Ne a de ape, te wan sani fu neigin yuu so, ne a go a ganda baka. Ne a go si wan duupu taa sama taampu a wowoyo de sondee wooko. ⁴Namo a kai den taki: ‘U kon go wooko gi mi, a mi goon. Mi o pai u enke fa a fiti.’ Ne den go.

⁵“We, ne a de, te wan sani fu twalufu yuu so, ne a go baka go du a seefi sani. Ne di dii yuu, ne a daai go suku sama baka tu. ⁶Namo neti be e kon doo kaba, a be fika wan kodo yuu namo, fosi wooko komoto. Ne a basi waka go a ganda baka. Ne a si taa taa sama taampu anda ete, sondee wooko. Ne a

akisi den taki: ‘Saide u de ya a ganda sondee wooko so?’

⁷“Namo den piki en taki: ‘Na taa fasi á de. Bika wi á fende wooko, moo enke fa u taampu ya.’

“Namo, ne a basi taigi den taki: ‘U kon go wooko a mi goon!’ Ne a sende den go na a goon.

⁸“Ne den wooko te a yuu kisi, fu den komoto a wooko. Ne a masaa di abi a goon, go taigi a wooko basi taki: ‘Kai den wookoman, da pai den den moni. Bigin a den lasiti wan, di u be teke a wooko a bakadina ya te go miti den fosi wan fu a mamanten.’

⁹“We, ne den wookoman kon, di a be yuu na a bakadina mofu. Ne a pai den wan hii dei moni. ¹⁰Ma namo, di den wookoman di be kon senten mamanten si a moni di den wookoman di be kon bakadina kisi, ne den membee taki, den be o fende moo ipi moni moo enke den. Ma te fu kaba, ne den kon si taki, na a seefi moni den kisi, enke den man di be kon bakadina mofu de tu. ¹¹We, ne di den teke a moni, ne den ati boon na a masaa fu a goon, te ná sipowtu. ¹²Ne den kuutu taki: ‘Fa a sani ya kan? Den man di kon dyonson ya, den wooko wankodo yuu langa namo, ne i pai wi anga den a seefi moni. Wi, di be de ya e pina e sweti hiihii dei a ini a gaan ati san.’

¹³“Namo a masaa piki wan fu den taki: ‘Mi mati! San mi du anga u so, meke u e kuutu mi? Mi á pai u wan hiihii dei moni, enke fa u be kuudei, no? ¹⁴We, u teke san mi pai u, da u waka gwe a osu. Bika na miseefi wani pai den taawan a seefi moni di mi pai u. ¹⁵Da u fika mi, meke mi du san mi wani anga mi eigi moni. A á de fu u dyalusu so, fu di mi abi bun ati fasi fu luku sama.’

¹⁶“We, na so den di de a baka ya o daai kon toon fesiwan. Da den di de a fesi ya o daai kon toon bakawan.”

Masaa Jesesi soi baka san o miti en

Mk 10:32-34; Lk 18:31-34

¹⁷Da Masaa Jesesi de a pasi e gwe a Jelusalem. Ne a kai den twalufu bakaman fi en go a wanse. Ne a taigi den taki: ¹⁸“U si, wi e go a Jelusalem Foto nownow! Da den o kisi a Manpikin di saka kon toon libisama ya, poti a den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti ana. Da den o kuutu en taki, a mu dede. ¹⁹Da den o poti mi a den Loma sama ana. Da den o wisiwasi mi, fonmi te a sai den. Da den o tyai mi go sipikii kii a koloisi. Ma di fu dii dei, da mi o weki baka.”

A fasi fa den bakaman mu libi anga denseefi

Mk 10:35-45

²⁰Ma namo, da na a seefi yuu de, ne a mma fu den tu manpikin fu Da Sebedi kon a Masaa Jesesi. Ne a kai anga kini a doti a Masaa Jesesi fesi taki: “Masaa oo! Mi wani begi i wan sani, baa?” ²¹Namo Masaa Jesesi akisi en taki: “San i wani?”

Namo a mma piki taki: “We, Masaa! Dyonson, yu o de Kownu a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Da gaantangi! Meke den tu manpikin fu mi ya sidon a yu se, baa? Wan fu den a yu letise ana, a taawan a yu kukutuse ana.”

²²Ma Masaa Jesesi piki en taki: “Yu á sabi san i e akisi mi ya! Bika wan gaan pina de a pasi e kon fu mi nyan. U denki u sa poi nyanmi en anga mi?”

Namo den piki en taki: “Eeye Masaa! U sa poi nyanmi en anga yu.”

²³Namo Masaa Jesesi piki den baka taki: “Na tuu! U sa diingi en tuu! Ma a á didon a mi, fu gi sama peesi a mi leti

ana ofu mi kukutu ana se. Bika na den sama di mi Tata, a tapu poti den hei peesi de gi sa fende den.”

**Sama o hei a ini a Nyun Tii
fu Masaa Gadu?**

²⁴We, di den taa tin bakaman fu Masaa Jesesi yee san pasa de, ne den ati boon seefi seefi. ²⁵Ma Masaa Jesesi kai ala den kon ne en. Ne a taigi den taki: “U ala fiya sabi fa den edeman fu goontapu ya e tii kondee. Den e dwengi sama poti a den ondo. Da den sama de seefi e dwengi sama poti a den ondo fu pee basi a den tapu. ²⁶Ma u dati á mu libi so. Pe fu dati, da a sama di wani hei a u mindii, mu saka enseefi fu e dini taawan. ²⁷Sama di wani toon fesiman fu taawan mu toon saafu gi den taawan. ²⁸Bika a Manpikin di saka kon toon libisama ya, á kon fu sama dini en. Ma a kon fu dini sama. A kon fu gi en libi enke paiman, fu pai gi somen sama, fu kon de bun gi Masaa Gadu.”

Masaa Jesesi deesi tu beendiman

Mk 10:46-52; Lk 18:35-43

²⁹We, ne di Masaa Jesesi anga den bakaman fi en komoto a Jelikow e gwe, ne tyaipi sama e waka ne en baka. ³⁰Ma namo, da tu beendiman be sidon a sikin pasi. Ne di den yee taki, na Masaa Jesesi e pasa de, ne den e bali taki: “Masaa! Masaa! Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu! Teke tyali ati luku wi, baa?” ³¹Ma den tyaipi sama di be e waka a Masaa Jesesi baka kaasi den taki: “U tapu mofu ya!” Ma a tan enke na sende, den sende den, fu bali moo taanga. Bika, na now den e bali taanga taki: “Masaa! Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu! U begi i! Teke tyali ati luku wi oo!”

³²We, ne Masaa Jesesi taampu diin. Ne a kai den kon, ne a akisi den taki: “San u wani, fu mi du gi u?”

³³Namo den piki taki: “Masaa! U wani i deesi u ain, fu u sa si sani.”

³⁴Namo tyali kisi Masaa Jesesi fu den, te ná sipowtu. Ne a waka go, ne a oli den ain. Ne wanten de, ne den ain kiin fu si ala sani. Ne den teke fu waka a Masaa Jesesi baka.

**Den sama e piisii anga Masaa Jesesi
enke wan kownu**

Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19

21 Namu, den Masaa Jesesi kon doo koosube fu Jelusalem Foto. Den be de na a foto den e kai Betifage, na a pisi fu Oleifi Mongo. Namu, ne Masaa Jesesi kai tu fu den bakaman fi en kon, fu sende sani. ²A taigi den taki: “Go na a kondee na abaase anda. U o si tu buliki de, wan uman wan anga en pikin. U losi den teke tyai kon gi mi ya. ³Efu wan sama sa akisi pe u e go anga den, da u mu piki en taki, na Masaa sende u, fu kon teke den. Bika Masaa abi den fanowdu nownow. Ma te a Masaa kaba anga den, da u o tyai den kon poti baka.”

⁴Da na fu sani sa waka enke fa wan fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi. Bika a be sikiifi taki:

⁵“Meke den sama fu Siyon sabi taki,

a kownu fu den e kon.

Ai kon a den

anga ala gaan saka fasi a wan buliki tapu.”

⁶We, ne den tu bakaman waka go, enke fa Masaa Jesesi sende den. Ne den du san a sende den tu. ⁷Den teke a uman buliki anga en pikin tyai kon. Soseefi den bakaman teke den koosi baala a den buliki mindii baka. Ne

Masaa Jesesi subi go sidon na a pikin buliki tapu, fu gwe.

⁸Da tyaipi tyaipi sama be de anda di teke koosi anga bon ana baala na a pasi tapu pe Masaa Jesesi o pasa anga den buliki. ⁹Da sama be e waka a Masaa Jesesi baka, den e waka ne en fesi. Da den e bali taki:

“Hosana gi a Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu!”

“Seigi fu awan, di e kon a ini a nen fu Masaa.”

“Hosana gi Masaa Gadu a tapu seefi!”

¹⁰Namo di den doo a ini Jelusalem Foto seefi, ne a hii foto seke. Den sama booko kon gwuulu, da den e taki: “Sama kon ya?”

¹¹Da taawan e piki taki: “Jesesi! Jesesi! Apaiti takiman fu Masaa Gadu di komoto a Nasaleti Foto, na a pisi-wataa fu Galileya.”

Masaa Jesesi yaki sama puu na a Mama Keliki

Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22

¹²We, ne Masaa Jesesi waka go na a gaan Mama Keliki. Da somen sama be de anda e bai sani, e seli enke na wowoyo. Namu Masaa Jesesi yaki ala den puu de. Ne a toto ala den tafaa pe den be e booko moni, towe a doti. A puu ala den sutuu pe sama be sidon e seli doifi towe gwe. ¹³Na so ai taigi den tu taki: “U á sabi san sikiifi a Masaa Gadu Buku, no? A sikiifi taki: ‘Mi osu mu de wan peesi pe sama e kon, fu begi makandii.’ Na so! Ma fu saide u sama ya meke a toon wan peesi fu kweki fufuuman du?”

¹⁴Namo, di Masaa Jesesi de ape, ne wantu beendiman anga lanman kon suku yeepi ne en. Ne a deesi den kon bun. ¹⁵We, den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti ape ati

boon tuutuu. Bika den si den foondoo sani di ai du ape. Soseefi den e yee pikinengee seefi mu e bali baya ape taki: “Hosana! Bika en na a Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu.”

¹⁶We, ne den moo hei apaiti begiman komoto kon akisi Masaa Jesesi taki: “I yee bun, fa den pikin e kai yu de?”

Namu Masaa Jesesi piki den taki: “Mi e yee kiinkiin, fa den e kai mi! Ma u dati á leisi san sikiifi a Masaa Gadu Buku, no? A sikiifi taki:

‘Masaa Gadu o meke, te enke petepete pikin seefi e bali baaya gafa en.’”

¹⁷We, ne Masaa Jesesi waka komoto ape. Soseefi a komoto a ini Jelusalem Foto, go siibi na a peesi den e kai Betaniya.

Masaa Jesesi fuuku a figasii bon

Mk 11:12-14,20-26

¹⁸Namu fuuku mamanten, ne Masaa Jesesi opo fu go a Jelusalem Foto baka. Ma angii be moo en.

¹⁹Namu a si wan figasii bon a sikin pasi. Ne a go suku figasii na a bon. Ma ná wan enkii sii a poi fende. Ne a fuuku a bon taki: “I kaba fu meke sii a goon-tapu! Bika noiti moo wanten i sa meke sii!” Fa i si Masaa Jesesi taki so, a bon dede wanten.

²⁰Da den bakaman fi en si a foondoo sani di pasa anga a bon ya. Ne den foondoo te, den á sabi san fu du. Namu den go akisi Masaa Jesesi taki: “Da fa a bon du dede wanboo wanboo so?”

²¹Namu a piki den taki: “Na tuutuu biibi meke dati pasa. Bika te i sa biibi Masaa Gadu doo yu ati tuutuu, da i sa poi du san mi du ya tu. Soseefi i sa poi du moo gaan foondoo sani moo dati seefi. A winsi na sende i sende wan gaan mongo taki: ‘Diipi go kai a ini ze.’ A sa musu fu go! ²²Fu tuu, ala san i

begi akisi Masaa Gadu, a sa du ala dati gi yu. Ma a wan sani, i mu abi biibi doo yu ati, te yu e begi.”

**Den hei apaiti begiman kon
tesi Masaa Jesesi**

Mk 11:27-33; Lk 20:1-8

²³Namo Masaa Jesesi go doo Jelu-salem Foto baka. Ne a waka go na a Mama Keliki baka, fu go leli den sama sani anda. Namu den hei apaiti begiman anga den gaansama fu kondee go ne en. Ne den akisi en taki: “Sama gi yu a makiti, fu waka du den sani, di yu e waka e du ya! Sama gi yu a makiti fu du den sani ya?”

²⁴We, ne Masaa Jesesi piki den taki: “Mi o akisi u wan sani fosi. Te u kaba piki mi dati, da miseefi sa piki u san u akisi mi de. ²⁵U piki mi! Sama be gi Johanisi a makiti fu dopu sama? Na Masaa Gadu ofu na libisama be sende en?”

We, di a akisi so, ne den bendi a se fosi, fu kai pakisei luku, fa fu piki en. Ne den fiti taki: “Efu u piki taki: ‘Na Masaa Gadu sende Johanisi,’ a sa akisi wi taki: ‘Da saide, u á be biibi Johanisi?’ ²⁶Soseefi, efu u piki taki: ‘Na libisama be gi en Johanisi a makiti,’ da wi anga a foluku fu kondee o de a toko. Bika a foluku e si Johanisi enke wan apaiti takiman fu Masaa Gadu.” ²⁷Dati meke den piki Masaa Jesesi taki: “Wi á sabi sama be gi en a makiti.”

Ne Masaa Jesesi piki den baka taki: “Di u á sabi kaba sama be gi en a makiti, da mi seefi ná o taigi u sama gi mi a makiti tu.”

**A ageisi toli fu den dda anga den tu
manpikin fi en**

²⁸Namo Masaa Jesesi taki anga den go doo taki: “Mi o gi u wan ageisi toli fu teke poti pakisei bunbun! Wan

sama be abi tu manpikin anga wan goon. Ne a sende a moo gaan manpikin fu go wooko na a goon. ²⁹Ma a pikin ya piki en taki: ‘Nono, mi dda! Mi ná o poi go wooko a goon.’ Ma moo lati, ne a pikin ya fii tyali, fu di a piki so. Ne a komoto langa langa go wooko na a goon, gi a dda.

³⁰“We, ne a dda go na a moo nyoni manpikin tu. Ne a sende en fu go wooko na a goon tu. Namu a manpikin ya piki taki: ‘Iya, mi dda! Mi o go. Ma na piki namo a piki, bika a á go seefi seefi.’” ³¹Namu Masaa Jesesi koti a toli taki: “On di fu den tu manpikin ya du san a dda wani?”

We, ne den piki en taki: “Awan di be taki, a ná o go, ma toku a go moo lati.”

Ne Masaa Jesesi taki: “We, fu tuu, mi e taigi u taki, den gaan polinen sama fu kondee o daai kon de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Ma u dati o fika so. ³²Bika u á si taki, Johanisi taki sani fu Masaa Gadu, ne den dati biibi, no? Weeno! Ma u dati si san pasa de, ne toku u seefi á wani daai libi fu biibi Johanisi.”

**A ageisi toli fu den takuu ati sama
di e luku a goon**

Mk 12:1-12; Lk 20:9-19

³³Namu Masaa Jesesi taki baka taki: “Wan taa ageisi toli e kon ya, fu soi wan sani. Wan gaan masaa be abi wan goon, fu paandi wan sii enke doloifi. Ne a meke wan wooko sani poti ape, fu kwinsi a sii ya kon toon win. Soseefi a lontu a hii goon anga a hii wooko sani ya poti a ini dyali. Ne a meke wan hei osu go a tapu fu den wakiti man oli waki na a goon. Ne a kai wan duupu sama kon poti a hii wooko ya a den ana, fu du. Bika enseefi o go koi a taa kondee. ³⁴Namu,

den sii fu a goon be kon lepi. Na so a yuu doo, fu go booko den kwinsi toon win. Ne a gaan masaa sende en futuboi go a den sama, fu den sende fi en se gi en. ³⁵Ma den sama feti ogii ogii anga den futuboi fu a gaan masaa, di a sende go. Den fon afu, ne den naki taawan kii anga siton. ³⁶Ma toku, a gaan masaa sende moo ipi futuboi go a den sama baka, fu meke den sama sende fi en se gi en. Ma den disi seefi go tuka anga a seefi ogii, di be miti den fosi futuboi di a masaa be sende go.

³⁷“We, ne a gaan masaa luku taki: ‘Efu mi sende a manpikin fu miseefi go a den sama tu, da den o feele fu du ogii anga en, fu di na a manpikin di miseefi abi.’

³⁸“Namo den sama si a manpikin e kon. Ne den taki: ‘Oho, luku anda! A gaan masaa sende a manpikin fi en seefi kon a leisi ya. We, disi na awan kodo manpikin di a dda abi, fu poti enke basi, fu taki, gi ala san a dda seefi abi. Meke u kii en, da a goon o fika gi wi.’ ³⁹We, ne den lulu a manpikin ya, fu te a kon doo. Ne den ali en puu a ini a goon tyai go kii.”

⁴⁰Namo, ne Masaa Jesesi koti a toli. Ne a akisi den taki: “San u pakisei a gaan masaa o du, te enseefi o kon a den sama ya?”

⁴¹Namo den piki en taki: “A gaan masaa ya ati musu boon tuutuu. Da a musu kii den takuu ati sama di be e luku a goon de. Soseefi, a o poti a goon a ini taa sama ana, di sa wani gi en, fi en se.”

⁴²Namo Masaa Jesesi taigi den baka taki: “U á leisi san sikiifi a Masaa Gadu Buku, no? A sikiifi taki:

‘Disi na a siton di meseeman be oli fu wan soso sani.

Na dati daai kon toon a siton futu fu a hii osu.

Na so Masaa du en wooko.

A foondoo gi wi, fu si.’

⁴³We, meke mi e taigi u! Masaa Gadu o fika u fu a peesi ya a wan se. Da a o komoto go anga a Nyun Tii fi en a taa taa foluku sama, di wani tan enke fa a wani. ⁴⁴Bika sama di o kai na a siton ya tapu, o booko pisipisi. Soseefi, efu a siton ya kai a wan sama tapu, da a o masi a sama de fini fini.”

⁴⁵Namo den hei apaiti begiman anga den Faliseiman aliki den toli fu Masaa Jesesi ya, te a kaba. Ne den taki: “Na wi ai poti na ageisi toli de so.” ⁴⁶Da na leti ape kaba den be wani kisi Masaa Jesesi wanten. Ma den á kisi en ape. Bika den be e feele a foluku di e oli Masaa Jesesi enke wan apaiti taki-man fu Masaa Gadu.

A toow osu toli fu a manpikin fu kownu

Lk 14:15-24

22 Namo Masaa Jesesi gi wan taa ageisi toli baka, fu leli den sama wan sani. ²A taki: “A Nyun Tii fu Masaa Gadu tan enke fa a toli fu a kownu ya o waka. A kownu ya be abi wan manpikin. Ne a manpikin yuu kisi fu teke wan uman libi. Namo a kownu sete wan toow osu, fu oli gi en. ³Ala sani fu a fesa seeka te a kaba. Ne a kownu sende futuboi go kai wan paitei sama, fu kon nyan toow osu. Ma den sama ya á wani kon. ⁴A kownu sende futuboi ete wan leisi go kai den baka taki: ‘U kon! Mi seeka ala nyanyan sani, fu oli a feisiti kaba. Mi kii kaw anga taa taa fatu meti boli! U kon piisii na a fesa!’ ⁵Ma winsi fa den futuboi go taki dati, toku den sama á wani kon. Bika den abi taa taa fuka e du. Taawan taki, ai go a goon. Taawan abi taa taa sowtu sani e du. ⁶Wan paitei fu den sama dati kisi den futuboi fu a kownu

di a sende go, wai kon. Ne den taki, den o mesaandi den. We, tuutuu den du anga den, te den kii son fu den seefi.

⁷“Namo a kownu ati boon tuutuu. Ne a sende suudati go kii den sama di kii den futuboi fi en baka. Den suudati boon a hii foto fu den sama de paata a doti. ⁸Namo a kownu kai wan duupu taa futuboi kon. Ne a taigi den taki: ‘Ala sani fu a feisiti de seeka seeka. Ma den sama di mi be kai fu kon, den á waiti fu kon doo ya. ⁹Da u go waka na a hii ganda kai ibii sama di u si anda, fu kon nyan a feisiti.’

¹⁰“We, ne den wookoman go kai ala sama di den miti, fu go na a toow osu. Namo a toow osu bigi te, ai meke huuw anga sama. Bika ala sowtu sama be kon, bun ati wan anga takuu ati wan.

¹¹“Namo a kownu seefi waka kon doo a ini a toow osu, fu luku sama di kon. Da a si taki, den sama wei toow osu koosi, fiti enke fa a mu de. Ma na wan kodo sama de ape á be wei bun-bun koosi. ¹²Namo a kownu go akisi a sama ya taki: ‘Mi baala? Na so yu wei kon a mi feisiti?’ Namo a sama taampu diin namo, a ná piki a kownu seefi.

¹³“We, ne a kownu sende en futuboi taki: ‘U kisi en! U tei en futu anga en ana! Da u iti en go na a gaan dunguu a doose anda. Na soso kee anga kaw tifi de anda.’” ¹⁴Namo Masaa Jesesi koti a toli leti ape taki: “Na soseefi Masaa Gadu kai tyaipi tyaipi sama kon. Ma a ná ala den doo peesi, fu Masaa Gadu teke toon sama fi en seefi.”

Den kon fii Masaa Jesesi mofu luku anga lantimoni toli

Mk 12:13-17; Lk 20:20-26

¹⁵Namo den Faliseiman kon gwe. Ne den gwe go kai pakisei luku, fa fu akisi Masaa Jesesi wan sani, fu a piki

fasi enseefi. ¹⁶Namo den sende baka-man fu den go makandii anga wantu politikiman fu Kownu Helowdesi. Ne den taigi Masaa Jesesi taki: “Fa u sabi yu, da yu na wan gaan leti opu libi-sama! Yu e leli sama soso tuutuu sani fu Masaa Gadu. Soseefi yu ná kuutu konkuu. Bika yu e soi ibii sama di doo yu, leti san i mu soi en. Da i ná luku taki, disi ofu dati. ¹⁷We! Taigi u, efu a de fanowdu fu u pai a moo gaan kownu a Loma Foto, a lantimoni.”

¹⁸Ma ala fa den kon akisi Masaa Jesesi a sani ya, da a be sabi kaba taki, na wani den wani koli en, fu a piki sani di á bun. Namo a piki den taki: “U bidiigiman! Na wani u wani fasi mi kisi so? ¹⁹U tyai a pikin moni di u e pai a lantimoni seefi kon, gi mi, osi?” Namo den sama kon doo anga wan fu den moni ya Masaa Jesesi. ²⁰Ne a teke a moni luku, te a kaba. Ne a taki: “Sama na a sama, di fesi maiki na a moni tapu ya?”

²¹We, ne den piki en taki: “A sama de? A fesi di maiki na a moni tapu de, na fu a moo gaan kownu a Loma Foto!”

We, ne Masaa Jesesi piki den baka taki: “Efu ne en fesi de na a moni tapu, da a moni ne en sani! Da na musu u musu fu gi en, en sani di a abi! Ma san u dati abi fu gi Masaa Gadu, dati na san de fu Masaa Gadu. Na dati u mu gi Masaa Gadu.” ²²We, di Masaa Jesesi piki so, ne den foondoo, te ná sipowtu. Namo den fika en, ne den gwe.

Den Saduseiman kon akisi Masaa Jesesi sani fu dede weki baka

Mk 12:18-27; Lk 20:27-40

²³A seefi dei de, ne a kulu fu den Saduseiman kon doo a Masaa Jesesi. Den sama ya e biibi taki, te wan sama dede, da a tan dede. Noiti moo a sa

weki moo. ²⁴We, ne den taigi Masaa Jesesi taki: “Mosesi be fika wan weiti gi wi. Ai soi san fu du, te manengee dede fika en uman, sondee pikin. Da na a baala di a man ya abi fu teke a uman libi, fu meke pikin gi a dede baala. ²⁵Ma yee ya! Seibin baala be de. Ne a moo gaan wan kon dede, fika en uman sondee pikin. Ne a baala di waka ne en baka teke a uman libi. ²⁶Baka wan pisiten, a baala de seefi kon dede, sondee pikin anga a uman. Meke u taki, a waka so anga ala den taa baala. Bika ala dede, sondee meke pikin anga a uman. ²⁷Da te fu kaba, a uman seefi kon dede tu. ²⁸We, yu á taki, dedesama o weki wan dei baka, no? Da den seibin baala ya seefi musu weki tu. Da on di fu den seibin i pakisei taki, o abi a uman enke uman. Bika ala den seibin be libi anga en a ini den libiten.”

²⁹Namo Masaa Jesesi piki den taki: “U nái fusutan Masaa Gadu toli! Bika u á sabi san sikiifi a Masaa Gadu Buku. Soseefi u á sabi taki, Masaa Gadu abi makiti, fu du ala sani. ³⁰Bika i si den sama di o weki baka? Na Masaa Gadu Kondee a tapu den o go tan enke Masaa Gadu Kondee Basiya * anda. Da fu teke uman ofu man libi, dati á sa de anda gi den moo. ³¹Soseefi u á leisi san sikiifi fu dedesama a Masaa Gadu Buku, no? Bika Masaa Gadu taki de taki: ³²‘Mi na a Gadu fu Abalaham, Isaki anga Jakopu.’ Da disi e soi taki Masaa Gadu a ná a Gadu fu sama di dede, da a kaba. Ma en na a Gadu fu sama di winsi den dede, toku den e libi ete.”

³³We, di Masaa Jesesi piki so, ne ala sama di be de ape foondoo, te ná sipowtu.

Den fii Masaa Jesesi mofu luku on di weiti moo bigi

Mk 12:28-34; Lk 10:25-28

³⁴Namo den Faliseiman seefi kon yee taki, Masaa Jesesi tapu den Sadu-seisama mofu, te den á poi piki en baka. Namu denseefi feti lon kon doo.

³⁵Wan fu den, di be kon de na wan leliman fu Dyuweiti. Na dati go fii Masaa Jesesi mofu luku, fu a sa taki sani fasi enseefi. ³⁶Namo a akisi Masaa Jesesi taki: “On di fu den weiti fu Masaa Gadu moo bigi, fu oli?”

³⁷We, ne Masaa Jesesi piki en taki: “Na di taki: ‘U mu lobi Masaa Gadu anga u hii ati, u hii fii anga u fusutan.’

³⁸Na dati na a weiti di moo bigi. ³⁹Ma ete wan weiti de fanowdu fu oli enke dati tu. Dati taki: ‘U mu lobi ala taa sama enke fa u lobi u seefi.’ ⁴⁰Bika na den tu weiti ya, na a hii mama fu den weiti di Mosesi anga taa taa fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi.”

Kelestesi na Masaa fu Kownu Dafeti

Mk 12:35-37; Lk 20:41-44

⁴¹Namo, da den Faliseiman be de ape makandii kaba. Ne Masaa Jesesi seefi o go akisi den wan sani tu. ⁴²A taki: “Fa u membee fu a Kelestesi seefi? Sowtu gaansama bakaten paansu pikin a de?”

Namo den piki en taki: “Na wan bakaten manpikin fu Kownu Dafeti paansu.”

⁴³Namo Masaa Jesesi piki baka taki: “Da saide a Apaiti Jeje fu Masaa Gadu be piki Kownu Dafeti seefi, fu kai a Kelestesi, Masaa? Bika Kownu Dafeti seefi be taki a ini Masaa Gadu Buku taki:

⁴⁴ ‘Masaa Gadu taigi mi Masaa taki:

“Sidon a mi leti ana se ya, te enke mi poti ala yu feyanti a yu futu ondoo.”’

⁴⁵Na so Dafeti seefi be kai a Kelestesi ‘Masaa.’ Da fa u ya sa taki, a Kelestesi na soso wan bakaten manpikin fu Kownu Dafeti paansu namo, da a kaba?”

⁴⁶We, di Masaa Jesesi kaba taki so, ne den á sabi san fu piki moo. Soseefi den e feele tu, fu sete taa sitee anga en, senten a dei de.

Fa den bakaman á mu teke Faliseiman manii

Mk 12:38-40; Lk 11:37-52; 20:45-47

23 Namu, ne Masaa Jesesi daai taki anga a foluku fu kondee ape, makandii anga den bakaman fi en. ²A taki: “Den leliman fu Dyuweiti anga den Faliseiman, teke Mosesi peesi tuu, fu leli sama dini Masaa Gadu. ³Da u mu e teke san den e taki. Ma luku bun! U á mu teke a sowtu fasi, fa denseeefi e libi. Bika den seefi ná waka enke a leli di den e gi. ⁴Ma na taanga weiti den e poti gi sama, fu oli. Ma denseeefi ná lobi wan finga a den weiti de, fu meke sama poi si a den, fa a weiti mu oli seefi.

⁵“Da na fu sama ain, meke den e du sani. Bika den e sikiifi Masaa Gadu weiti poti a pampila, tei na ana anga fesi ede. Soseefi den e wei apaiti sowtu koosi tu. ⁶Soseefi den e teke peesi sidon a den moo bunbun peesi fu tafaa sikin a ini keliki. Soseefi te feisiti doo, da na den e teke den moo bunbun peesi a tafaa sikin. ⁷Soseefi, den lobi te ala sama di miti anga den a wowoyo e kai den, Mesiti. Bika den wani ala sama e si den enke gaan bigiman. ⁸Ma u enke bakaman fu mi dati á mu tan

enke den. Bika u ala ya dati na baala anga baala. Da u á mu meke taawan poti u e kai, Mesiti ya. Bika na wan kodo Masaa fu gi leli namo u ala de abi. ⁹Soseefi, na wankodo Tata di de a tapu namo u ala de abi. Da u á mu si taawan ya enke a sowtu Tata de. ¹⁰Soseefi u á mu meke taawan poti u e kai, edeman fu gi leli, tu. Bika na mi, a Kelestesi wawan na a edeman, fu gi leli. ¹¹Ma a wi mindii ya, efu yu wani de basi a taawan tapu, da na yu mu saka yuseefi e dini den taawan. ¹²Na sama di e saka denseeefi so, na den Masaa Gadu o gi wan hei peesi. Ma Masaa Gadu o saka ala sama di e hei denseeefi, poti a ondoo fu ala den taa-wan.”

Masaa Jesesi soi san na den takuu fasi fu den Faliseiman

Mk 12:40; Lk 11:39-42,44,52; 20:47

¹³Soseefi Masaa Jesesi taki go doo taki: “Ma heelu fu u, leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Bika u na bidii-giman! U taampu e tapu pasi gi den sama di wani kon a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. ¹⁴We! Heelu fu u, leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Bika u na bidiigiman! U sidon e nyan ala sani fu pooti uman di man dede fika a ganda. Da u sidon e begi gaan lolo begi gi den baka, enke u na bunbun sama. We, den sani ya o meke Masaa Gadu gi u moo gaan sitaafu.

¹⁵“Fu tuu! Heelu fu u, leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Bika u na bidiigiman! U e waka e lontu goon-tapu, fu suku sama tyai kon toon u bakaman. Da u e meke sowan sama kon ogii tu boo moo u seefi. Da enseefi e kon lepi fu go teke sitaafu a didibii faya, enke u de tu.

¹⁶“Da heelu fu u! Bika u na beendi-man di ná si, ma toku, u e suku fu tyai

taawan waka a pasi. Bika u de ape e leli sama lei sani taki: ‘Den sa sweli taki, anga a nen fu a Mama Keliki taki, na so mi o du!’ Da efu den á du enke fa den be sweli, da a ná ogii. Ma san ogii, na te den be sa sweli taki, anga a nen fu gowtu di de a ini a Mama Keliki. ¹⁷We, u beendiman de! Na law u e law? U taigi mi! A Mama Keliki ofu a gowtu di de a ini, on di e meke a taawan toon apaiti sani gi Masaa Gadu? ¹⁸U taki tu taki: ‘Sama sa sweli taki, anga a nen fu a apaiti begi tafaa pe den e poti meti boon, enke paiman gi Masaa Gadu.’ Da efu den á du enke fa den be sweli de, da a ná o ogii. Ma san ogii, na te den be sa sweli taki: ‘Anga a nen fu a meti di e boon enke paiman gi Masaa Gadu de.’ ¹⁹We! U na beendiman! Bika u piki mi! A meti di den poti e boon enke paiman gi Masaa Gadu ofu a apaiti begi tafaa? On di fu den tu e meke a taawan toon wan apaiti sani gi Masaa Gadu? ²⁰U ná si taki, na a apaiti begi tafaa e meke a meti toon wan apaiti sani gi Masaa Gadu, no? We, da efi i teke a apaiti begi tafaa sweli, da a meti seefi á de a ini a sweli tu, no? ²¹Soseefi, efi i sweli taki: ‘Anga a nen fu a Mama Keliki.’ Da Masaa Gadu seefi de a ini a sweli de. Bika a dati na a tanpeesi fu Masaa Gadu. ²²Soseefi, efi i sweli taki: ‘Anga a nen fu Masaa Gadu Kondee.’ Da Masaa Gadu seefi de a ini a sweli de. Bika na anda Masaa Gadu sidon ne en kownu sutuu, fu tii ala sani.

²³“We, heelu fu u, leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Bika u na bidii-giman. U e du wan bun, te u goon nyanyan lepi. Bika ibii sani di a goon puu, da u e paati dati a ini tin pisi. Da u e teke wan fu den tin pisi tyai go gi Masaa Gadu, enke fa weiti taki. Ma u e wai a mama fu Masaa Gadu weiti

seefi poti a wanse. Bika dati taki, u mu teke tyali ati anga letiopu fasi libi anga biibi Masaa Gadu tu. Na so u be mu libi, sondee fu fika bun, di u gwenti du de kaba. ²⁴Ma tuutuu! U na tiiman di beendi fu si sani! U gei beendi sama di teke koosi, fu doo wataa puu ala pikin pikin feefee. Ma a ná si a gaan meti seefi di de a ini a wataa, fu puu. Ne di a ná si en, ne a misi diingi dati gwili.

²⁵“We, heelu fu u, leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Bika u na bidii-giman. U gei sama di lobi wasi doose fu kan anga beenki, te a kiin. Ma ai e fika inise tyobo tyobo anga soso doti. Bika te sama luku u a doose, da u e gei kele kele letiopu libisama. Ma inise fu u lai anga soso ogii anga fufuu pakisei. ²⁶U beendi Faliseiman de! A be sa moo bun fu kiin inise fu u, da doose seefi be musu kon kiin tu.

²⁷“We, heelu fu u, leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Bika u na bidii-giman. U gei wan geebi. U sabi te den wei geebi fu dedesama, te a kaba? Da doose e sete moi moi. Ma luku go a ini namo, i sa si! A fuu anga soso poli dede tingi sani. ²⁸Bika te sama luku u de so, da u e gei kele kele letiopu libisama. Ma toku, lei manii anga soso ogii fuu u ati.

San o pasa anga den leliman fu Dyuweiti?

Lk 11:47-51

²⁹“Leliman fu Dyuweiti anga Faliseiman! Heelu fu u! Bika u na bidii-giman. U e waka e wei den geebi fu den fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu, te a moi. Soseefi u e go wei den geebi fu den taa taa letiopu sama. ³⁰Da, te u kaba wei den so, da u taampu e taki: ‘Kee! Na wi be mu de a libi na a ten fu wi avo gaansama, baa! Wegi! Da u á be o kii den apaiti takiman fu Masaa

Gadu ya.’³¹ We na useefi mofu e kai u seefi bakaten pikin enke paansu fu den fositen sama, di kii den apaiti takiman fu Masaa Gadu de. Da a ná abi misi! U na tuutuu baka bakaten paansu pikin fu den tuu. ³²Da meke ai piki gi u naamo, man! Bika na so u avo be sete. Da a kon, na u dati mu kii go doo, fu meke a doo maiki.

³³“U takuu tetei sineki! Masaa Gadu o sitaafu u a didibii faya, tu! Fa u sa pakisei taki, Masaa Gadu sa fika u kookoo? ³⁴Bika u seefi o du gaan ogii anga somen letiipu sama na a ten ya tu. Mi o sende somen sowtu wooko-man fu mi kon a u. Da u o yaki den puu a ini den foto fu u. U o wipi somen fu den a ini den keliki osu fu u. Soseefi, u o sipikii somen fu den kii a koloisi tu. ³⁵Kaba! Da na leti fa u avo gaan-sama mu kisi sitaafu a Masaa Gadu, na a seefi fasi u dati sa fiti fu kisi sitaafu tu. Bika u ala o pai fu a buulu fu Abeli, a fosi letiipu sama di u be kii. U o pai fu dati te go doo a buulu fu Sakalia, a pikin fu Belekiya di u be kii koosube fu a apaiti begi tafaa a Mama Keliki. ³⁶Fu tuu! U mu aliki bun san mi e taki ya! Bika u sama fu a ten ya seefi o kisi a sitaafu di mi taki de tu.”

Masaa Jesesi wasikoi sama fu

Jelusalem Foto

Lk 13:34,35

³⁷Namo Masaa Jesesi daai wasikoi den sama fu Jelusalem Foto taki: “Den sama fu Jelusalem Foto! A ná u dati e waka e kii somen apaiti takiman fu Masaa Gadu, no? Weeno! U e naki somen sama di Masaa Gadu sende kon, fu taki sani fu Masaa Gadu, kii anga siton. Ma i sabi onmen leisi, mi ya suku, fu meke u ali kon tan a mi ondoo, meke mi solugu. Bika mi be wani poti u solugu a mi ondoo, enke fa mama

foo e tapu en pikin solugu. Ma kweti! U á wani dati. ³⁸Na dati meke Masaa Gadu o fika u. ³⁹Da u ná o si mi moo, te enke u sa bali taki: ‘Seigi fu Awan di e kon a ini a nen fu Masaa.’”

Masaa Jesesi soi a fesi taki a Mama Keliki o booko wan dei

Mk 13:1,2; Lk 21:5,6

24 Namu Masaa Jesesi waka go a doose fu a Mama Keliki. We, ne den bakaman fi en seefi teke ne en baka. Da den e gi toli anga Masaa Jesesi. Soseefi den e soi en taki, a Mama Keliki na wan tuutuu moi osu. ²Ma Masaa Jesesi piki den taki: “U si fa a moi tuu? Ma fu tuu a ná o taampu ape moi moi so, go doo. Bika fetiman o komoto kon lulu lulu en booko doo doti.”

Banowtu yuu o doo goontapu

Mk 13:3-13; Lk 21:7-19

³Namu Masaa Jesesi waka go doo a peesi den e kai Oleifi Mongo. Na ape a siton, ne den bakaman fi en waka go doo ne en anda tu. A di den wawan de ape anga Masaa Jesesi, ne den akisi en taki: “I sa taigi wi on ten a toli di i taki de o pasa? Soseefi, i sa taigi wi san na a ten, di yu o kon anga a kaba fu goontapu tu?”

⁴We, ne Masaa Jesesi wasikoi den taki: “Wan sani! U mu e luku bun namo! U mu luku bun, fu sama á fende pasi koli u kisi! ⁵Bika somen sama o kon enke na den na a Kelestesi. Na so den o wooko anga mi nen, fu koli sama kisi. Da den o fende somen sama, koli waka a den baka. ⁶Soseefi oloku sa e bali na ala se fu goontapu. Ma u á mu dyombo fu dati. Bika ala den sani ya mu pasa leti so. Ma toku, da a ná kaba yuu fu goontapu doo ape ete. ⁷Bika foluku o feti ete anga foluku. Soseefi

den kondee anga kondee fu goontapu sa e feti anga denseefi. Gaan angiiiten o naki somen peesi fu goontapu tu. Soseefi doti o go e seke e piiti son pisi fu goontapu. ⁸Ma ala den sowtu banowtu na bigin fu a gaan banowtu ten, di de fu kon seefi. Bika a banowtu fu goontapu o waka enke a hii banowtu di wan bee uman e fii.

⁹“Soseefi sama o poti u a kuutu fesi, fu di u e biibi mi ede. Den o pina u, te enke den e kii u seefi. Bika a ten de, da ala sama o buuse u, fu mi ede. ¹⁰Da somen biibisama o lasi biibi a mi. Soseefi, son biibisama o sete buuse taa biibiwan. Soseefi biibiwan o de, di o tyai taawan go konkuu gi sama di ná biibi mi. ¹¹Soseefi, yu o abi sama di o meke enke na den na apaiti takiman fu Masaa Gadu. Da den o fende somen sama koli poti e biibi den. ¹²We, fu di a ten sa e ogii so naamo, da somen sama o kaba fu wooko anga lobi fu taawan. ¹³Ma ala sama di sa tei ati fu oli doo sa fende a libi fu tego. ¹⁴Da a Bun Nyunsu di e taki fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu seefi mu paati, doo hii goontapu, fu ala sama yee en. Fosi, da a kaba yuu fu goontapu sa kon.”

**San fu du te sama o go poli a kina
fu a Mama Keliki**

Mk 13:14-23; Lk 21:20-24

¹⁵Soseefi Masaa Jesesi taki ete taki: “Ma boiti ala san mi taki de, da wan taa ogii o pasa na a ten de tu, di o dyombo sama. Bika ogii ati sama o kon poli a apaiti peesi fu a Mama Keliki wan tuutuu fasi. Den o kon poti wan sani di á fiti ape. Ala dati o waka enke fa a apaiti takiman fu Masaa Gadu di den e kai Daniyeli be sikiifi a fositen taki, dati musu fu pasa.” A sama di e leisi a sani ya, mu leisi en bunbun fu fusutan san ai leisi. ¹⁶Ne Masaa Jesesi

taki go doo taki: “Te a ogii de o pasa kaba, da u á mu lasi ten e daai daai a ganda ya moo. Ma u mu lon komoto ape wanten wanten gwe. Meke sama di de a Judeja pisiwataa lowe go kibii, a den mongo. ¹⁷Soseefi sama di sidon a osu, a sodoo á mu saka go daai daai a ini osu, fu suku sani tyai lowe tu. ¹⁸Soseefi, sama di o de a goon e wooko, á mu go a osu go lasi ten, fu teke koosi tyai lowe tu. ¹⁹A hii takuu ten de, sa tyali gi den uman di de anga bee, na a ten de. Soseefi a sa tyali tu, fu den mma di abi pikin a bobi, na a ten de. ²⁰Ma soseefi, da u mu begi taki, a takuu ten de á kai na a koo pisiten fu a yali. Soseefi, u mu begi, fu a á kai a wan kina dei. ²¹Bika goontapu o toon wan gaan banowtu peesi, fu tan. A sa de a moo taanga ten, fu senten goontapu meke, te kon miti nownow. Soseefi, da noiti moo sowan taanga ten sa kon tu. ²²Ma na fu den biibisama ede, meke Masaa Gadu satu a hii banowtu ten ya. Bika efu Masaa Gadu á be du dati, da ná wan sama be o fika a libi.

²³“Da efu wan sama taigi u taki: ‘Luku, a Kelestesi leti ya!’ ofu ‘A Kelestesi de so!’ U á mu biibi den, kweti kweti! ²⁴Bika somen sama o opo e kai denseefi a Kelestesi. Soseefi, sama o opo e pee gaan apaiti takiman fu Masaa Gadu. Da den sa e du somen gaan foondoo sani. Da efu a be kan, da den be o koli den sama fu Masaa Gadu, di a teke toon fi en seefi tu.” ²⁵Ne Masaa Jesesi taigi den baka taki: “U luku! Mi taigi u ala den sani ya a fesi!

²⁶“Bika sama sa kon taigi u taki: ‘A Kelestesi kon, meke u go luku en a ini a gaan sabana ini.’ Soseefi den sa taki: ‘A Kelestesi kon, meke u go luku en a wan kibii kibii peesi.’ U á mu biibi den seefi seefi! ²⁷Bika, te a Manpikin di

saka kon toon libisama ya o kon baka, da a ná o de wan kibii sani. A o de kiinkiin fu ala sama fu goontapu si. A o de leti enke te tapu koti faya na a se fu san opo, da den e si en, a te na se fu san dongo. ²⁸Na pe wan meti dede fika, na a pe tingi foo e kon.”

Fa a kon fu Masaa Jesesi o waka

Mk 13:24-27; Lk 21:25-28

²⁹Soseefi Masaa Jesesi taki go doo taki: “Te di ala a hii banowtu ten ya o pasa,

‘da a san fesi o dunguu.

Da a mun ná o kiin peesi moo tu.

Da den sitali di de a tapu o komoto a den peesi kai.

Soseefi ala sani fu tapu o seke komoto a den tanpeesi.’

³⁰“Bakadati, da wan maiki o soi a tapu taki, a Manpikin di saka kon toon libisama ya e kon. Da den sama fu goontapu o biti finga anga tyali tuutuu te, da den á sabi san fu du. Bika a o kon anga ala a makiti, anga ala a dyendee di Masaa Gadu abi. ³¹Soseefi, da wan gaan tutu o piki a tapu tu. Da a o sende den Basiya fu Masaa Gadu Kondee di e dini en, kon a goontapu, fu piki ala den sama fi en, puu na ala uku fu goontapu tyai kon ne en.”

San u sa leli fu wan figasii bon?

Mk 13:28-31; Lk 21:29-33

³²We, ne Masaa Jesesi taigi den baka taki: “A figasii bon sa leli u wan sani. Te den taka fu a bon ya kengi teke nyun uwii, da u sabi taki, moi ten fu a yali e kon. ³³We, te u si ala den sani di mi taki ya e pasa tu, da u mu sabi taki, kaba yuu fu goontapu de koosube fu kon tu. ³⁴Fu tuutuu mi e taigi u, den paansu sama ya ná o dede fosi den sani di mi e taigi u ya pasa. ³⁵Bika goon-

tapu anga ala taa sani, di de sa kaba wan dei. Ma den wowtu di mi taki o tan go doo, fu tego.”

Fa biibisama mu de seeka seeka e luku Masaa Jesesi

Mk 13:32-37; Lk 17:26-30,34-36

³⁶Soseefi Masaa Jesesi soi den ete taki: “Ala san mi taki ya o pasa. Ma sama á sabi a dei di den o pasa, boiti mi Tata, Masaa Gadu a tapu wawan. A Manpikin seefi anga den Basiya fu Masaa Gadu Kondee di e dini Masaa Gadu seefi á sabi a dei tu.

³⁷“Ma mi sa taigi u namo fa ala sani o waka a goontapu fosi a konbaka fu a Manpikin di saka kon toon libisama ya. Sani o waka enke fa a be waka na a ten fu Nowa. ³⁸Den sama á be wani teke a wasikoi fu Nowa. Ma den be e libi takuu go doo, enke fa den be gweni. Soso nyan anga diingi anga toow sani be de a den ede. Ma wan dei, ne Nowa doo ede saa, go a ini a gaan boto di a be meke. ³⁹Toku den sama á be teke a wasikoi ete taki, sani o kon miti den. We, ne gaan alen kai tyai wataa kon sungu goontapu, kaba den a soso. Na soseefi o pasa a goontapu, fu te enke a Manpikin di saka kon toon libisama ya sa daai kon doo baka tu.

⁴⁰“A yuu di a o kon, da yu o abi tu manengee de makandii e wooko goon. Te fu den denki, da a o teke wan, ma a taawan a o fika a baka ya. ⁴¹Soseefi, tu uman seefi o de makandii e mii bolon. Te fu den denki, mi teke wan, ma a taawan a o fika a baka ya. ⁴²We, da u dati sabi fa sani o waka kaba. Da u mu de seeka seeka keke keke, sidon anga ain e luku mi. Bika u á sabi on dei na a dei, di a Masaa fu u o kon baka.

⁴³“Bika kon u taki, wan sama be sa sabi on yuu fu neti fufuuman o kon fufuu en, da i denki a á be sa de anga

ain e lulu en? ⁴⁴Weeno! Ma u dati á sabi on yuu a Manpikin di saka kon toon libisama ya o kon baka. Na dati meke u mu de anga ain, seeka seeka e luku en. Bika a o kon wan yuu di u á poti pakisei.”

Masaa Jesesi gi wan toli fu wan masaa fu wan osu anga en futuboi

Lk 12:41-48

⁴⁵Soseefi Masaa Jesesi taki ete taki: “U aliki ya! Wan masaa fu wan osu be fika en hii osu a baka gi wan futuboi, fu gi ala taa sama a ini a osu nyanyan, na a leti yuu. A futuboi ya be e wooko fitoow fasi, soseefi ai wooko leti. ⁴⁶We, te a masaa kon doo baka, da seigi o de gi a futuboi de. A masaa o pai en gaan paiman, efu a si taki: ‘Aai! A futuboi ya e wooko enke fa a fiti gi mi.’ ⁴⁷Da fu tuu, mi e taigi u, a masaa de o poti a futuboi toon a basi di e luku ala en gudu gi en. Na so a masaa ya o du. ^{48,49}Ma meke u taki, a futuboi be pakisei takuu taki: ‘Mi masaa ná o kon ete.’ Namu, ne a go bigin nyan, diingi makandii anga duunguman. Soseefi ai fon den taawan a ini a osu fu a masaa. Da san be o pasa anga en? ⁵⁰We, da a masaa be o kon wan dei di a futuboi ya á poti pakisei. Bika a futuboi seefi á be sabi on dei a masaa o kon baka. ⁵¹Da a masaa be o gi en a seefi sitaafu di ala takuu ati sama mu kisi. Dati wani taki, enseefi o biti finga na a peesi pe soso kaw tifi anga tyali de.”

Den tin pikin uman di be go a wan toow piisii

25 We, ne Masaa Jesesi gi den wan ageisi toli, fu soi fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu tan. A taki: “A Nyun Tii fu Masaa Gadu a tapu gei tin pikin umanpikin, di mu go teke a man di o toow fu tyai kon a pe a toow

uman de. We, ne den seeka teke den lampu, ne den e go. ^{2,3}Ma namo, da feifi fu den be waka wan don fasi. Bika, den tyai den lampu, ma den á tyai oli moo enke di de a ini den lampu namo. ⁴Ma den feifi taawan be waka wan koni fasi anga ala fusutan. Bika boiti a oli di de a ini den lampu, da den tyai taa oli ete a ini bataa.

⁵“We, na so den go miti a man di o toow. Ma di den go, da a man daai daai wan pisiten fosi a kon. Na so den de ape te, siibi bigin kii den. Ne den kai a siibi. ⁶We, ne den siibi te, mindii neti, ne den yee wan balibali taki: ‘U opo! U opo! A toow man e kon. U opo go miti en.’

⁷“We, ne ala den tin pikin uman-pikin opo gwugwulu. Ne den kisi den lampu fu den, wai kon seeka poti bun. ⁸We, ne den di be waka wan don fasi akisi den taawan taki: ‘Gaantangi, baa! U gi u afu fu a oli fu u. Bika wi lampu e dede.’

⁹“Ma den koni wan piki den taki: ‘Nono baa! U ná o abi ipi sai, da fu wi seefi o kaba. A moo betee useefi go a den seliman, go bai.’

¹⁰“Ma fa i si den gwe taki, den o go bai a oli, ne a toow man doo. Ne den feifi di be waka wan koni fasi, go anga en na a toow osu. Ne den sooto a doo.

¹¹“We, ne te wan pisi, ne den taa-wan di be go bai oli kon doo. Ne den de ape e koko doo e bali taki: ‘Masaa! Masaa! Gaantangi, opo doo gi wi baa.’ ¹²Ma a piki den taki: ‘Kweti! Mi á sabi u!’

¹³“Ne a taigi den baka taki: ‘U de na kaba kaba alaten. Bika u á sabi a yuu, di mi o daai kon a goontapu.’”

Den sama di be mu wooko anga moni

Lk 19:11-27

¹⁴Namu Masaa Jesesi teke ete wan ageisi toli, fu soi fa a Nyun Tii fu

Masaa Gadu o waka. A taki: “Wan gaan masaa be de ne en kondee. Ma namo, da a be o go a wan taa kondee. Ma, fosi a gwe, ne a kai den wookoman fi en poti, ne a poti den fu luku den gudu fi en. ¹⁵A gi wan fu den feifi miliyun kolu. Di fu tu a gi tu miliyun. Di fu dii, a gi wan miliyun. A gi den a moni leti enke fa a sabi taki, ibiiwan fu den abi a koni fu wooko anga moni. Ne di a kaba, ne a go a taa kondee. ¹⁶Fa i si a gwe, ne a wookoman di a be gi feifi dunsu go wooko anga a moni wanten. Ne a wooko anga en, te enke a fende feifi miliyun moo poti a tapu. ¹⁷Soseefi, a wookoman di a gi tu miliyun go wooko anga fi en tu. Namu a tu miliyun fi en puu ete tu miliyun wini kon a tapu gi en tu. ¹⁸Ma a wookoman di meke di fu dii, teke di fi en moni di a masaa fika gi en, ne a diki wan gaan olo, ne a beli en a ondo doti.

¹⁹“Ma baka wan langa pisiten, ne a masaa fu den daai kon baka. Ne a kai den kon, fu piki en, fa den wooko anga a moni di a be fika gi den. ²⁰Ne di a be fika feifi miliyun kolu gi, kon doo. Ne a langa a tin miliyun kolu gi a masaa taki: ‘Masaa! A feifi miliyun kolu di i be fika gi mi, de ya. Mi wooko anga en, ne i si mi fende feifi miliyun kolu poti a tapu ete. Da yu á si luku a tin miliyun kolu ya.’ ²¹Ne a masaa piisii, te ná sipowtu. Ne a taki: ‘Ai boi! Yu na wan bunbun fitoow wookoman! Fu di i wooko so bun anga a pikin sani di mi be gi yu de, meke mi o poti wan moo gaan gudu fu mi a ini yu ana, fu luku. Da pasa kon a ini meke u piisii makandii.’

²²“We, ne baka fu dati, ne a taawan di meke tu, di a be fika tu miliyun kolu gi, kon doo. A taki: ‘We, Masaa! Luku a moni fi yu ya. I be fika tu miliyun

kolu gi mi. Da mi wooko anga en te, a puu ete tu miliyun kolu a tapu. Da luku a moni fi yu ya.’ ²³Namo a masaa piki en taki: ‘Ai boi! Yu na wan bunbun fitoow wookoman. Fu di yu wooko so bun anga a pikin gudu di mi be fika gi yu, meke mi o poti wan moo gaan gudu fu mi a ini yu ana. Pasa kon a ini ya, fu nyan piisii anga mi makandii.’

²⁴“We, ne di fu meke dii, di a be gi wan miliyun seefi wai kon doo. Ne a taki: ‘We, Masaa! Fa i de ya, mi sabi taki, i na wan ogii sama. Yu e koti sani a pe yu á paandi. Da i lobi piki sani a pe yu á be tyatya sii. ²⁵Da di mi sabi so fi yu kaba, mi feele. A dati meke mi go diki olo, ne mi beli a moni fi yu. Da yu á si, luku a moni fi yu ya!’

²⁶“We, di a wookoman ya taki so, ne a masaa ati boon. Ne a piki en taki: ‘Yu lesi, takuu ati man, yu! Di i sabi taki, mi e koti sani a pe mi á paandi, mi e piki sani a pe mi á tyatya, ²⁷da i be sa tyai a moni fu mi go poti a banku gi mi, fu a puu wini gi mi? Bika moni a banku e goo.’

²⁸“Ne a masaa daai, ne a sende den taa wookoman fi en taki: ‘U puu a wan miliyun de ne en ana, da u gi a wookoman fu mi, di abi tin miliyun kaba.’ ²⁹Bika a sama di abi, ne en den o gi moo. Da a o abi te a pasa maiki. Ma a sama di ná abi seefi seefi, da a pikinso di a abi seefi, den o puu ne en ana, meke a fika anga soso ana. ³⁰Ne a taigi den wookoman fi en taki: ‘U teke a soso, kaba a soso wookoman ya towe go na a gaan dunguu anda! Da na soso pina anga balibali kaw tifi de anda!’”

Fa Masaa Jesesi o kuutu sama a bakaten

³¹Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Te a Manpikin di saka kon toon libi-sama ya o daai kon a goontapu baka,

da a o kon anga ala den Basiya fu Masaa Gadu Kondee *. Soseefi ala a hei anga dyendee di Masaa Gadu abi, fu sidon tii ala sani ne en kownu bangi. ³²Da ala foluku fu goontapu o de ne en fesi. Da a o paati den a tu, leti enke fa wan soluguman fu sikapu e paati den sikapu anga den boko boko. ³³Da den sikapu o de ne en leti ana se. Da den boko boko o de ne en kukutu ana se.

³⁴“Da a Kownu o taigi den di de ne en letise ana taki: ‘U kon ya! Masaa Gadu, mi Tata du u gaan bun. Bika senten di a be meke goontapu, ne a be seeka a peesi ya ne en se kaba, fu poti u. Da u kon teke en fu tan. ³⁵Bika den dei di mi be de gi angii e kii, u be gi mi sani fu nyan. Di wataa be moo mi, u be gi mi wataa mi diingi. Di mi be de enke wakaman sondee tanpeesi, u be teke mi oli a osu. ³⁶Di mi be de piipii sondee koosi a sikin, u be teke koosi gi mi, mi wei. Di mi be siki, u be kon luku mi, solugu mi. Di mi be de a dunguu osu, u be kon luku mi.’

³⁷“Da den sama ya, di be e libi leti opu, da a sani ya o bigi gi den te, da den o akisi taki: ‘We, Masaa! On yuu u be si angii e kii yu, ne u be gi yu sani fu nyan? On yuu u be si wataa be moo yu, ne u be gi yu wataa? ³⁸On yuu u be si yu enke wakaman a wan peesi sondee tanpeesi, ne u be teke yu oli a u osu? On yuu u be si yu piipii sondee koosi a sikin, ne u be gi yu koosi? ³⁹Masaa! On yuu u be si yu sikisiki ofu si yu a dunguu osu, ne u be kon luku yu?’ ⁴⁰Da a Kownu o piki den taki: ‘Fu tuu! Ala den bun di u be e du gi pooti baala fu mi, da na miseefi u be du den gi de.’

⁴¹“Da te a Kownu kaba taki anga den so, da a o daai taki anga den sama

di de ne en kukutu ana se. Da a o taigi den taki: ‘U wai komoto a mi fesi ya! U fuuku sani u! U go na a faya di e boon tego, di be seeka poti gi didibii anga den takuu jeje fi en. ⁴²Bika mi be de anga angii, u á be gi mi sani fu nyan. Wataa be moo mi, u á be gi mi wataa fu diingi. ⁴³Mi be de enke wakaman, ma u á be teke mi oli a u osu. Mi be de piipii sondee koosi a sikin, u á be gi mi koosi fu wei. Mi be siki, soseefi mi be de a dunguu osu, ma u á be kon luku mi.’

⁴⁴“Da den o piki a Kownu taki: ‘Oho! Masaa, on yuu u be si yu anga angii, sondee fu gi yu nyanyan? On yuu wataa be e moo yu, ma u á be e gi yu wataa? On yuu i be tan enke wakaman, ma u á be teke yu poti a osu? On yuu i be pina fu koosi, ma u á be solugu yu anga koosi? On yuu i be siki, ne u á be solugu yu? On yuu i be de a dunguu osu, ne u á be kon luku yu?’

⁴⁵We, da a Kownu o piki den taki: ‘Fu tuu! Fa u á be yeepi den pootisama fu mi, da na mi seefi u á be yeepi de!’

⁴⁶Da na so den sama di náí libi leti gi Masaa Gadu o go teke a sitaafu fu tego. Ma den di e libi leti opu gi en, o fende libi tego a Masaa Gadu.”

Den e fiti fu kisi Masaa Jesesi

Mk 14:1,2; Lk 22:1,2; Jn 11:45-53

26 Baka di Masaa Jesesi kaba anga den toli ya, ne a taigi den bakaman fi en wan sani ^{2A} taki: “Enke fa u de, da u sabi taki taa tamaa, da wi o fii a Pasika Fesa. Da den o kisi a Manpikin di saka kon toon libisama ya, tyai go gi sama, den sipikii a koloisi kii.”

³We, ne a seefi yuu ten de, da den hei apaiti begiman anga den gaan-

sama fu kondee be ali kon makandii a ini a osu fu a moo hei apaiti begiman di den e kai Kayafasi. ⁴Den de ape e fiti anga densee fi fa fu du fu kisi Masaa Jesesi a wan koni fasi tyai go kii. ⁵Ma son fu den taki: “Den mu luku bun fu den á kisi Masaa Jesesi na a Pasika Fesa. Bika, da a o tyai gaan opuulu a ini a kondee.”

Wan uman kandi apaiti fatu a Masaa Jesesi

Mk 14:3-9; Jn 12:1-8

⁶Ma namo, da den Masaa Jesesi doo na a kondee di den e kai Betaniya. Ne den go na a osu fu Simon a Gwasiman, go nyan. ⁷Ma namo, di den sidon fu nyan, ne wan uman kon doo anga wan moi bataa anga wan gaan dii sumee switi fatu a ini. Ne a waka langa langa, te a Masaa Jesesi, a pe a sidon na a tafaa. Ne a kandi a apaiti fatu a Masaa Jesesi ede anga ala fa a sidon a tafaa fu nyan de. ⁸Ma a sani di a uman du ya, á bun gi den bakaman fu Masaa Jesesi seefi seefi. Ne den taki: “Saide meke a towe a dii switi fatu de poli so du? ⁹Bika a be sa moo bun, a be seli a fatu ya puu tyaipi moni. Da den be sa yeepi den pootiman anga a moni ya.”

¹⁰Ma di Masaa Jesesi si den e taki, ne a sabi kaba san den e taki. Ne a taigi den taki: “San u fende fowtu na a uman ya? Meke mi taigi u. A á du ogii, ye! Ma na wan gaan bun a du gi mi. ¹¹Bika pootiman o de ya gi u alaten, fu u solugu. Ma mi ná o de anga u ya alaten. ¹²Bika a switi fatu di a uman kandi a mi ede ya, da na mi sikin a seeka so a fesi, fu a beli di den o beli mi. ¹³We, fu tuu, mi e taigi u! Ala se fu goontapu pe den sa taki fu a Bun Nyunsu fu mi, den sa taki fu a gaan bun di a uman ya du gi mi ya tu.”

Judasi teke paiman fu seli Masaa Jesesi

Mk 14:10,11; Lk 22:3-6

¹⁴We, ne Judasi Iskaliyotu, wan fu den twalufu bakaman fu Masaa Jesesi opo vun. Ne tyaa tyaa, fu te a den hei apaiti begiman fu a Mama Keliki. ¹⁵Ne a akisi den taki: “San u o pai mi, efu mi meke moiti gi u, fu u kisi en?” Ne den piki en taki: “We, u sa gi yu dii-tenti pisi solufu moni.” Ne den pai en moi, te a kaba. Ne a gwe. ¹⁶Ne fanafu a dei de, ne ai suku wan bun okasi, fu a meke den kisi Masaa Jesesi.

Masaa Jesesi anga den bakaman fi en nyan a Pasika Fesa

Mk 14:12-21; Lk 22:7-14,21-23;

Jn 13:21-30

¹⁷We, da na a fosi dei di den Dyu be e bigin fu nyan a beele sondee sowda na a Pasika Fesa, ne den bakaman fu Masaa Jesesi kon ne en. Ne den akisi en taki: “Masaa! On se i wani u seeka peesi gi yu fi i nyan a Pasika Fesa?”

¹⁸Ne a piki den taki: “U go na a kondee di de leti a u fesi so, da u go a sowan sowan sama. Da u taigi en taki: ‘A yuu fu Masaa doo. A wani kon nyan a Pasika Fesa a yu osu, makandii anga den bakaman fi en.’” ¹⁹We, ne den bakaman go du enke fa Masaa Jesesi sende den. Ne den seeka, te a kaba, fu go nyan a Pasika Fesa.

²⁰Ne di sapatén, ne Masaa Jesesi anga den twalufu bakaman fi en sidon makandii a tafaa, fu nyan. ²¹Da di den e nyan, ne Masaa Jesesi taki: “Fu tuu! Wan fu u ya o seli mi poti a ini den sama ana, den feyanti fu mi.”

²²We, di Masaa Jesesi taki so, ne gaan tyali kisi den bakaman fi en, te ná sipowtu. Ne ibiiwan fu den bigin

akisi en taki: “Masaa! A sa de taki, na mi o seli yu?”

²³Namo a piki den taki: “We, na a sama di mi anga en dipi beele go a ini a seefi baafun. Ne en o seli mi so. ²⁴We, a de so taki, den apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi somen sani fu a Manpikin di saka kon toon libisama ya. Da ala den sani de fiya mu pasa enke fa den be taki. Ma, heelu fu a sama di o seli a Manpikin di saka kon toon libisama ya! A moo betee, a á be meke kon a ondoo goontapu wan dei.”

²⁵We, ne Judasi, a man di o seli en akisi en taki: “We, Mesiti! A sa de taki na mi?”

Ne Masaa Jesesi piki en taki: “Na leti enke fa i seefi taki de, na so a de.”

Masaa Jesesi nyan kiiboi leisi anga den bakaman fi en

Mk 14:22-26; Lk 22:15-20;

1 Kol 11:23-25

²⁶Ma di den e nyan te wan pisi, ne Masaa Jesesi teke wan beele. Ne a gi Masaa Gadu daa, te a kaba. Ne a booko en pisipisi, ne a gi den bakaman fi en. Ne a taigi den taki: “U teke a beele ya nyan! Bika a beele ya na mi sikin.”

²⁷Ne bakadati, ne a teke wan kan win. Ne a gi Masaa Gadu daa baka, te a kaba. Ne a kandi gi den bakaman fi en taki: “Luku ya! U diingi! ²⁸Bika a win ya na mi buulu di o lon, fu Masaa Gadu sa meke wan nyun kuudei anga libisama. Na a buulu ya o lon gi somen sama, fu gi den paadon fu takuudu anga ogii.” ²⁹Ne a taigi den baka taki: “Fu tuu, mi e taigi u! Mi ná o diingi win na a fasi ya moo, fu te enke mi anga u miti baka a ini a Nyun Tii fu mi Tata. Na anda u sa diingi en makandii baka, ma na wan hii nyun sowtu fasi.”

³⁰Namo, di den nyan te den kaba, ne den singi wan singi gi Masaa Gadu

gaandi. Ne den opo komoto de e gwe na a mingo, di den e kai Oleifi Mingo.

Masaa Jesesi e taigi Peitilisi san o pasa

Mk 4:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38

³¹We, ne Masaa Jesesi taigi den taki: “U si a neti ya? U ala fiya o lowe gwe fika mi, enke fa Masaa Gadu Buku taki. Bika a sikiifi taki:

‘Te mi o kii a soluguman fu den sikapu,

da ala den sikapu o lon panya panya gwe na ala se.’

³²Ma, te mi o weki baka, da mi sa waka go a u fesi a Galileya Kondee.”

³³Namo, di Masaa Jesesi taki so, ne Peitilisi piki wanten taki: “Masaa! Winsi ala den taawan ya o lowe gwe fika yu, mi dati noiti o fika yu.”

³⁴Namo Masaa Jesesi piki en baka taki: “Peitilisi! Fu tuutuu! Yu seefi o si tide neti. Bika fosi kaka bali, na yu ya seefi o lei kaba taki, yu á sabi mi, te dii boo seefi.”

³⁵Namo Peitilisi piki en baka taki: “Kweti! Mi fu taki dati? Winsi mi mu dede anga yu seefi, mi ná o satee taki mi á sabi yu.” We, ne ala den taa bakaman fu Masaa Jesesi piki so, enke fa Peitilisi piki tu.

Masaa Jesesi go begi a Getsemanei Dyali

Mk 14:32-42; Lk 22:39-46

³⁶We, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en e go te, den go doo a dyali di den e kai Getsemanei. Ne a taigi den taki: “U sidon ya luku mi! Mi o go so go begi!” ³⁷Ne a teke Peitilisi anga den tu manpikin fu Da Sebedi, ne den waka go moo faawe a ini a dyali. Namo, a sani kon taanga gi Masaa Jesesi te, ne gaan tyali kisi en. ³⁸Ne a taigi den taki: “Tuutuu tyali anga fuka

moo mi te, a sa tyai dede kii mi. U tan ya anga mi! U á mu siibi!”

³⁹Ne a waka go pikinso moo faawe. Ne a kai tapu fesi a doti anda e begi taki: “Kee, mi Tata! Mi e begi i. A kan di i lai gi mi, fu diingi ya, efi i sa puu en gi mi, fu mi á diingi en, da gaan-tangi puu en! Ma anga ala fa mi taki ya seefi, ma a ná san mi wani mu pasa. Ma meke sani waka enke fa yu wani!”

⁴⁰We, di a kaba begi so, ne a waka kon baka a den bakaman fi en. Ma a si den kai a siibi. Ne a kai den taki: “Peitilisi! U á poi meke taanga sikin, fu de anga ain wankodo yuu langa anga mi seefi, no? ⁴¹We, u weki oli waki! Da u begi taanga, fu didibii á wini u! Bika mi sabi taki u ati wani, ma sikin ná abi kaakiti sai.”

⁴²Ne a daai gwe baka go begi, di fu tu toon. A begi taki: “Mi Tata! Efu taa fasi á de, da yeepi mi, meke mi diingi a kan di de gi mi fu diingi ya. Bika na san yu wani, na dati mu pasa.”

⁴³Namo a daai go baka, ne a si den bakaman fi en kai a siibi baka. Bika siibi be e hebi den ain.

⁴⁴We, ne a fika den de, ne a go begi di fu dii toon. A begi a seefi begi. ⁴⁵We, ne a daai kon baka a den bakaman fi en, ne a taigi den taki: “A siibi u e siibi e boo sikin so? We, a yuu de koosube, di den sa tyai a Manpikin di saka kon toon libisama ya, go poti a ini den ogii ati sama ana. ⁴⁶U opo meke u gwe! Bika a sama di o seli mi, doo koosube kaba.”

Den kisi Masaa Jesesi

Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12

⁴⁷We, Masaa Jesesi á kaba taki seefi, ne Judasi, wan fu den twalufu bakaman fi en, kon doo kaba anga wan

gaan kulu sama. Den kon anga fetihow anga kodya dyagaa. Na den hei apaiti begiman anga den gaansama fu kon-dee sende den kon so. ⁴⁸Ma a man di be seli Masaa Jesesi be gi den wan maiki a fesi kaba taki: “Awan di mi o bosu, ne en u mu kisi.” ⁴⁹Ne wanten, a waka go a Masaa Jesesi, ne a gi en odi taki: “Odi oo, Mesiti!” Ne a bosu en a sikin fesi piyow.

⁵⁰Namo Masaa Jesesi taigi en taki: “Mi mati! Ná daai daai! Du san i kon fu wanten!” Namu, ne den sama booko huu kon. Ne den kisi Masaa Jesesi gwullu kankan, oli fu den tyai gwe. ⁵¹Ma wan fu den bakaman fu Masaa Jesesi toosi ana, teke en fetihow puu a dosu, ne a iti go. Ne velen! A koti a futuboi fu a moo hei apaiti begiman yesi, puu towe a doti pow.

⁵²Ma Masaa Jesesi taigi en taki: “Nono! Toosi i fetihow go a ini a saka baka! Bika a sama di teke fetihow fu feti, na fetihow sa kii den. ⁵³Bika fa mi de ya, san i denki? Mi sa begi mi Tata, da wanten a sa sende onmen tenti dunsu Masaa Gadu Kondee Basiya * fi en, kon puu mi a den sama ya ana. ⁵⁴Ma efu mi du dati, da fa den sani di sikiifi a Gadu Buku o kon pasa tuu enke fa den be sikiifi?”

⁵⁵Namo Masaa Jesesi daai taki anga den sama di kon kisi en de. A taki: “Fu saide meke u kon a mi ya anga fetihow anga kodya, fu kon kisi mi enke mi na wan gaan fufuuman? Bika ala yuu mi be de a ini a Mama Keliki e leli sama. Ma noiti u be poti ana a mi taki u be o kisi mi. ⁵⁶Ma den sani ya musu pasa, fu meke den sani di den apaiti takiman fu Gadu be sikiifi mu kon tuu.” We, wanten de, ne ala den bakaman fi en lon gwe fika en wawan de.

26:53 Basiya fu Masaa Gadu Kondee ofu Engel

Den tyai Masaa Jesesi go a kuutu*Mk 14:53-65; Lk 22:54,55,63-71;**Jn 18:13,14,19-24*

⁵⁷Namo den sama di kisi Masaa Jesesi, tyai en go na a osu fu Kaya-fasi, a moo hei apaiti begiman. Da den leliman fu Dyuweiti anga gaan-sama fu kondee be kon de makandii, fu den tyai Masaa Jesesi kon. ⁵⁸Ma anga ala fa den e tyai Masaa Jesesi go de, da Peitilisi seefi be e waka faawe e kon a den baka. Ne den waka te, ne den doo a dyali fu a moo hei apaiti begiman. Peitilisi seefi pasa go a ini a dyali. Ne a go sidon a ini den sama di e oli wakiti na a peesi de. Bika a be wani si fa ala sani o waka anga Masaa Jesesi.

⁵⁹Namo, den hei apaiti begiman anga a hii Dyulanti fu kuutu e suku leilei sani poti a Masaa Jesesi neki tapu, fu den sa fende en kii. ⁶⁰Ma anga ala fa den e piki sani fi en taki, ma den á fende ná wan sani taki, na a sani ya den fende, fu a mu dede.

Te fu kaba, ne tu man dati dyombo kon a fesi, fu kotoigi. ⁶¹Ne den bali taki: “A be gafa taki, a sa booko a Mama Keliki, da a ini dii dei a sa meke en baka.”

⁶²Ne vun! A moo hei apaiti begiman opo taampu. Ne a akisi Masaa Jesesi taki: “Yee san den taki fi i de. San yu abi fu piki fu dati?” ⁶³Ma Masaa Jesesi á piki en. A dati meke a moo hei apaiti begiman ya akisi en baka taki: “Mi teke Masaa Gadu nen begi yu, piki wi! Na yu na a Kelestesi, a Manpikin fu Masaa Gadu?”

⁶⁴Namo, Masaa Jesesi piki en taki: “We, na iseefi taki de. Da a yuu o doo, da u o si a Manpikin di saka kon toon libisama ya sidon na a leti ana fu Masaa Gadu, di abi ala taanga a goon-

tapu. U o si a komoto a den woluku tapu anda e kon.”

⁶⁵We, ne di Masaa Jesesi piki so, ne a moo hei apaiti begiman ati teke fayal! Ne a piiti en koosi ne en sikin. Ne a taki: “A kosi Masaa Gadu. A á de fu u suku kotoigi moo. Bika u seefi yee, fa a kosi Masaa Gadu. ⁶⁶San u denki u mu du anga en?”

Ne den piki taki: “Taa fasi á de fu du. A dede namo a mu dede.”

⁶⁷Ne den bigin towe wataa mofu ne en fesi. Den e naki en anga kofu. Taawan e naki en anga baka ana a sikin fesi. ⁶⁸Da den e deleigi en taki: “Kelestesi! I taki yu anga Masaa Gadu e taki, puu gi wi, osi? Sama naki yu?”

Peitilisi lei taki a á sabi Masaa Jesesi*Mk 14:66-72; Lk 22:56-62;**Jn 18:15-18,25-27*

⁶⁹We a ten de, da Peitilisi be sidon a ini a dyali ete. Namu wan pikin uman di e wooko gi a moo hei apaiti begiman, koi kon ne en. Ne a akisi en taki: “Tan, osi? Man, yu a ná wan fu den man di be e waka anga Masaa Jesesi fu Galileya, no?”

⁷⁰Ma Peitilisi sitee na ala den sama de fesi taki: “Sama? Mi? Nono! Mi á sabi a man di yu e taki de, kweti kweti!”

⁷¹Namu Peitilisi opo komoto de, go taampu na a dyali mofu. Ma wan taa pikin uman kon, ne a taigi den taa sama de taki: “U luku wan fu den man fu Jesesi fu Nasaleti ya!”

⁷²Namu Peitilisi daai sitee e sweli baka taki: “Mi á sabi a sama di u e taki de, kweti kweti!”

⁷³Pikinso moo a baka, ne den sama di taampu de kon a Peitilisi, ne den taigi en taki: “Na tuu! Yu na wan fu den man di be e waka a Masaa Jesesi

fu Galileya baka tuu. Bika yu e taki enke wan sama fu Galileya.”

⁷⁴Namo, ne Peitilisi taki a o sitee now. Ne ai sitee, ai fuuku enseefi, ai sweli taki: “Mi e taigi u taki, a man de, mi á sabi en wan dei.” Ne di Peitilisi taki so, ne wanten, ne wan kakafoo bali kokoliyekee! ⁷⁵We, ne a pakisei a sani, di Masaa Jesesi be taigi en taki: “Peitilisi! Fosi kakafoo bali, yu o lei dii boo taki, yu á sabi mi.” We, ne gaan tyali fu Peitilisi ati wanten, fu san a du ya. Ne a komoto a doo, poti ana a mindii ede bali wan gaan adyumadye.

Judasi lenge lenge enseefi kii
Mk 15:1; Lk 23:1,2; Jn 18:28-32

27 We, ne di debooko, mamanan fuuku, ne den moo hei apaiti begiman anga den gaansama fu kondee oli wan gaan kuutu, fu luku fa den o du fu kii Masaa Jesesi. ²Ne den bwui Masaa Jesesi te a kaba, ne den tyai en gwe a Gaaman Pilatesi di Loma lanti be poti, fu tii Dyusama.

Judasi go kii enseefi
Ap 1:18,19

³Ma di Judasi si taki, den kuutu Masaa Jesesi taki, a mu dede, ne a sani ati en tee! A á sabi fa a mu du. Ne a teke den diitenti pisi moni di den be pai en, ne a tyai den go gi den moo hei apaiti begiman anga den gaansama fu kondee baka. ⁴Ne a taigi den taki: “Mi du wan gaan ogii! Mi seli wan tuutuu sama sondee fowtu, fu kii towe en buulu.”

Namo den piki en taki: “Di yu e kon taigi wi, da san i wani wi mu du? U ná abi bisi anga yu! Na yuseefi mu sabi san fu du anga iseefi.”

⁵Ne di den taigi en so, ne a iti a moni go a ini a Mama Keliki a doti

anda. Ne waka gwe, ne a lenge lenge enseefi a tetei kii. ⁶We, ne den hei apaiti begiman piki a moni teke. Ne den taki: “A moni ya á bun fu poti na a keliki kasi. Bika a weiti sikiifi taki: ‘Moni di towe buulu á mu go a ini a keliki kasi.’” ⁷We, ne den kai pakisei te den kaba, fa fu du anga a moni. Namoden fiti taki: “Wi o teke a moni ya go bai wan pisi doti, na a man di e meke doti patu. Da u o meke ape toon wan belipe, fu e beli doose kondee sama.” ⁸We, ne fanafu a ten de, ne den e kai a pisi doti de, Buulu Doti te enke a dei fu tide. ⁹Da a hii pisi toli ya waka enke fa a fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu den e kai Jelemija be taki, taki: “Den sama fu Islayeli Kondee oli en, fu wan sama di waiti diitenti pisi solufu moni namo. ¹⁰Ne den teke a seefi diitenti pisi solufu moni de bai a pisi tokotoko doti, na a man di e meke doti patu. Na so Masaa Gadu taigi mi fu du.”

Masaa Jesesi doo kuutu
a gaaman fesi

Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38

¹¹We, di den tyai Masaa Jesesi go a Gaaman Pilatesi, ne a gaaman akisi en taki: “Yu na a kownu fu den Dyusama tuu?”

Namo, ne Masaa Jesesi piki en taki: “We, na iseefi taki en de kaba.”

¹²Soseefi den hei apaiti begiman anga den gaansama fu kondee e tyai somen kaagi fu Masaa Jesesi kon a fesi. Ma Masaa Jesesi ná tufee a den seefi! ¹³Namo Gaaman Pilatesi akisi en baka taki: “We, yu ná yee den somen kaagi, di den sama e gi fi i de, no? Da yu ná piki, no?” ¹⁴Ma Masaa Jesesi á piki ná wan wowtu. A dati meke a gaaman foondoo te, ná sipowtu.

Den kuutu Masaa Jesesi fu kii

Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16

¹⁵Ma, da a be de so taki, te a Pasika Fesa doo, da a gaaman be abi a gweni, fu puu wan sama di lanti wani, a dunguu osu gi den. ¹⁶Ma, da a seefi yuu ten de, da wan gaan ogii-man den e kai Balabasi be de a dunguu osu. ¹⁷We, ne Gaaman Pilatesi daai, ne a taki anga den somen sama di be de ape taki: “Den sama ya! U aliki! Sama u wani mi losi, puu a sitaafu gi u? Mi losi Balabasi gi u, ofuso Jesesi, di den e kai a Kelestesi?” ¹⁸Bika Pilatesi be sabi kiinkiin taki, fa den tyai Masaa Jesesi kon ne en de, na fu dyalusu ede meke den be tyai en kon.

¹⁹Namo, ne Gaaman Pilatesi go sidon na a sutuu pe ai kuutu sama. Na ape a de, ne en uman sende sama taigi en taki: “Pilatesi! Yu á mu de a ini a kuutu fu kuutu a sama di de sondee fowtu de. Bika a neti ya, da mi deen wan deen fi en di go a mi ati tuutuu.”

²⁰We, a yuu ten di Gaaman Pilatesi sidon e aliki a mofu fi en uman de, ne den hei apaiti begiman anga den gaan-sama fu kondee e meke moiti e dwengi den sama taki: “U piki taki, meke a losi Balabasi gi u. Ma meke a kii Jesesi.”

²¹We, ne a gaaman akisi den sama baka taki: “On di fu den tu sama ya u wani mi losi gi u?” Namon den sama bali piki taki: “Balabasi! Na Balabasi i mu losi gi wi!”

²²Ne Gaaman Pilatesi akisi den taki: “Da san mi mu du anga Jesesi, di den e kai Kelestesi?”

Ne den sama bali taki: “Sipikii en kii a koloisi!”

²³Ne Gaaman Pilatesi akisi den baka taki: “We, on ogii seefi a du?”

Ho! Den sama bali moo taanga taki: “U sipikii en! U sipikii en a koloisi kii!”

²⁴We, di Gaaman Pilatesi kon si taki, a opuulu fu kii Masaa Jesesi e bigi naamo, ne a teke wataa, ne a wasi en ana, na ala sama fesi de. Ne a taki: “Mi wasi ana puu mi seefi a ini. Bika mi á poi kuutu sowan sama taki, en buulu mu lon. Da a fika gi u. Ala sani fi en, fika a u neki tapu.”

²⁵We, ne ala den Dyusama di be de ape bali taki: “Eeye! Meke a fika a wi anga den pikin fu wi neki tapu taki, na wi kii en!”

²⁶Namo, ne Pilatesi losi Balabasi gi den. Ne a sende den suudati fi en, fu den fon Masaa Jesesi. Ne a gi den en, fu den tyai go sipikii kii a koloisi.

Den suudati wisiwasi Masaa Jesesi

Mk 15:16-20; Jn 19:2,3

²⁷Namo, den suudati teke Masaa Jesesi tyai gwe a Gaaman Dyali. Ne den kai ala den taa suudati fu den. Ne ala den fiya ali kon lontu Masaa Jesesi poti a dyali. ²⁸Ne den puu den koosi fi en, di a be wei, ne en sikin. Ne den wei wan langa lebi dyakiti enke di kownu e wei gi. ²⁹Ne den teke wan agwago maka, ne den lolo en, te a kaba enke kownu ati, ne den toosi ne en ede soo. Ne den koti wan pisi kamaluwa poti, ne en letise ana, fu pee enke dati na wan kownu tiki. Ne den e wisiwasi en e saka kini a doti e bali taki: “Odi oo kownu fu Dyu! Odi oo!” ³⁰Den e towe wataa mofu ne en. Ne den puu a tiki a ini en ana, ne den e naki en anga en, ne en ede seefi, gwogwo onmen tenti leisi. ³¹We, ne di den mesaandi en, te den kaba, ne den puu a dyakiti di den be wei gi en, teke baka. Ne den wei den seefi kosi gi en baka, di a be wei a fesi. Ne den e tyai en gwe, fu go sipikii kii a koloisi.

Fa den sipikii Masaa Jesesi a koloisi
Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27

³²Ma di den e tyai Masaa Jesesi gwe te wan pisi, ne den miti wan man den e kai Simon fu Sileni Kondee a pasi. We, ne den dwengi en anga taanga fu a tyai a koloisi gi Masaa Jesesi. ³³We, ne den waka te den doo na a peesi. Na a peesi ya den e kai go kai Golgata. Dati wani taki, Edebon Peesi. ³⁴Ne den teke win mokisa anga bita, ne den gi en, fu a diingi. Ma di a tesi en kaba, ne a á wani en.

³⁵We, ne den sipikii Masaa Jesesi na a koloisi. Ne den opo en taampu.

Ne den teke den koosi di a be wei, ne den iti lowte luku sama anga sama o wini den koosi fi en. Ne den paati den. ³⁶We, di den du so te den kaba, ne den saka sidon de e oli waki a Masaa Jesesi. ³⁷Ma den be sikiifi wan sani a wan pisi paanga poti a edese fu a koloisi anda, fu saide meke den kii Masaa Jesesi. Den sikiifi taki:

DISI NA JESESI

A KOWNU FU DEN DYU

³⁸Ma boiti Masaa Jesesi, da den be e kii tu taa man makandii anga en de. Wan de ne en letise, a taawan de ne en kukutu ana se. Masaa Jesesi seefi de a mindii. We, den tu taa sama de, na sama di be de gaan fufuu kiiman. ³⁹Da somen sama be e waka e pasa de, a pe den be koloisi Masaa Jesesi. Da te den si Masaa Jesesi, da den e kosi en, e wisiwasi en, e seke ede. ⁴⁰Den taki: “Yu di be taki, yu o booko a Mama Keliki meke a ini dii dei baka! We, da san meke yu á poi yeepi iseefi now-now, puu na a koloisi? Efi yu na a Pikin fu Masaa Gadu tuu, da saka komoto na a koloisi de meke u si, no?”

⁴¹Soseefi den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti anga

den gaansama fu kondee e sipowtu e poti en wisiwasi tu. Den taki: ⁴²“We, a be e yeepi taa sama. Ne san meke a á poi yeepi enseefi? Efu en na a kownu fu Islayeli Kondee tuu, da meke a saka komoto na a koloisi kon a doti, da u sa biibi en. ⁴³Bika a be taki, ai poti fitoow a Gadu. We, da meke Gadu yeepi en, no? Efu a wani en? Bika a be taki: ‘Mi na a Manpikin fu Masaa Gadu.’” ⁴⁴We, soseefi den tu fufuu kiiman di den be sipikii a koloisi ne en se de be e wisiwasi en, e kosi en meke sipowtu.

Masaa Jesesi boo koti

Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30

⁴⁵Ma fanafu twalufu yuu, mindii dei, te go miti dii yuu bakadina, ne a hii kondee dunguu pii. ⁴⁶Da na a dii yuu de, ne Masaa Jesesi bali taanga taki: “*Eloi, Eloi, lama sabaktani?*” Dati wani taki: “Mi Gadu, mi Gadu, saide i fika mi wawan so?”

⁴⁷Ma son fu den sama di taampu de taki: “U yee anda! Ai kai Eliya! Ai kai Eliya, fu kon yeepi en.” ⁴⁸Ne wanten de, ne wan fu den lon go teke wan siponsu, ne a dipi en go a ini wan sowtu win. Ne a poti a wan tiki ede langa gi Masaa Jesesi, fu a diingi. ⁴⁹Ma den taawan bali taki: “Tan, tan, tan! Meke u luku efu Eliya o kon yeepi en tuu.”

⁵⁰Ma Masaa Jesesi bali ete wan leisi taanga, ne en boo koti. ⁵¹We, ne a seefi yuu de, ne a gaanbigi deki koosi di be tapu a kambaa fu Masaa Gadu a ini Mama Keliki, piiti komoto a tapu, fu te a doti tyow. A fika wangang. Namo goontapu seefi e seke, e bali. Gaan siton e bali e piiti. ⁵²Goontapu seke te, somen geebi pe den be beli sama booko opo. Namo somen sama di den be beli a den geebi de, di be de apaiti fasi gi Masaa Gadu, weki komoto a ini

den geebi, kon a libi baka. ⁵³Ne den komoto a ini den geebi, di Masaa Jesesi seefi weki baka komoto a dede, di fu dii dei. Ne den go a Jelusalem, a apaiti foto fu Masaa Gadu. Somen sama si den, fa den weki baka so.

⁵⁴Ma di a edeman fu suudati anga den suudati fi en di be e oli waki a Masaa Jesesi si, fa a goontapu seke anga ala san pasa, ne den feele te. Den taki: “A sama ya, na be a Manpikin fu Masaa Gadu tuu.”

⁵⁵Ma namo, da somen uman sama seefi be taampu, te a faawe e luku, fa sani e waka anga Masaa Jesesi. Bika den uman ya be waka komoto a Gali-leya anga Masaa Jesesi fu solugu en naamo. ⁵⁶Wan fu den na Maliya fu Makidala, a taawan na Maliya, a mma fu Jakowbesi anga Jowsef anga a mma fu den tu manpikin fu Da Sebedi.

Den beli Masaa Jesesi

Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42

⁵⁷Ma di sapatén mofu, ne wan guduman den be kai Jowsef fu Alimataeya Kondee, kon doo de. Na wan man di be e biibi a Masaa Jesesi tu. ⁵⁸Namo a go a Gaaman Pilatesi go akisi en, fu a gi en pasi, fu a teke a dede sikin fu Masaa Jesesi tyai go beli. Ne Pilatesi sende den suudati fi en, go puu a dede sikin fu Masaa Jesesi na a koloisi gi en. ⁵⁹Namo, ne Jowsef teke a dede sikin fu Masaa Jesesi, ne a lolo en a sibikoosi te a kaba. ⁶⁰Ne a tyai en go beli a wan nyun nyun siton geebi olo, di diki, a be diki fi enseefi, a wan heihei siton sikin. Di a kaba, ne a lolo wan gaan gindin siton tapu a olo mofu, ne a waka gwe. ⁶¹Ma namo, da Maliya fu Makidala anga a taa Maliya be de ape

tu. Den be sidon na abaase fu a geebi e luku.

Suudati e waki a geebi fu Masaa Jesesi

⁶²A taa dei fi en, da a dei di den be e seeka gi a kina dei fu den Dyusama pasa kaba. Ma den hei apaiti begiman anga den Faliseiman go makandii a Gaaman Pilatesi. ⁶³Ne den taki: “Masaa! U membee wan sani di a bidii-giman be taki, fosi a dede. A be gafa taki: ‘A o dede. Ma baka dii dei, a o weki baka kon a libi.’” ⁶⁴Na dati meke u kon begi gaaman, fu poti suudati oli wakiti na a geebi dii dei langa. Bika efu u á du so, da den bakaman fi en sa go fufuu en, da den go lei taki, na weki a weki baka komoto a dede. Bika efu wi á du dati, da a koli ya o ogii moo fa den be e koli sama a fesi kaba.”

⁶⁵We, ne Gaaman Pilatesi piki den taki: “We! U teke suudati, enke wakitimán, tyai go poti, da u seeka a geebi tapu enke fa u sa tapu en.” ⁶⁶We, ne di a gaaman gi den pasi so, ne den go tapu a geebi enke fa den poi. Den poti wan maiki ne en fu soi taki, a de tapu tapu. Ne den poti suudati e waki de.

Masaa Jesesi weki baka

Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10

28 We, fa i si a kina dei pasa, a fosi dei fu a wiki * fuuku mamanten, ne Maliya fu Makidala anga a taa Maliya go luku a geebi fu Masaa Jesesi. ²Ma namo, da doti be seke te, ná sipowtu. Bika wan Basiya fu Masaa Gadu Kondee * saka komoto a tapu anda kon na a geebi. Ne a puu a gaanbigi siton di be tapu a olo mofu. Ne a sidon na a siton de tapu. ³A Basiya ya fesi be e koti faya enke te

28:1 Sonde

28:2 Basiya fu Masaa Gadu Kondee ofu Engel

tapu e koti faya. Da den koosi fi en sikin weti fann enke sukuma. ⁴We, ne den suudati di be de ape e waki feele te, den e beifi. Namo den de pii enke den dede.

⁵We, ne a Basiya bigin fu taki anga den tu uman taki: “Uman! U á feele so! Mi sabi taki na Masaa Jesesi, di den sipikii kii a koloisi u e suku. ⁶We, a á de ya moo! A weki baka leti enke fa a be taigi u fosi, a be dede. U kon luku pe den be poti en a ini a geebi. U si? Sama á de ape moo. ⁷Da u daai go esi baka a osu, fu taigi den bakaman fi en taki, a weki baka komoto a dede. Da a o waka a den fesi go a Galileya. Na anda en anga den o miti, enke fa a be taigi den. We, da na so mi soi u kaba.”

⁸We, na so den uman ya daai gwe baka. Ne den pantan te, ma toku seefi den e piisii gaan piisii. Ne den e lon go, fu tyai a nyunsu ya go gi den bakaman fu Masaa Jesesi. ⁹Ma, te fu den membee, ne den anga Masaa Jesesi seefi miti a pasi haa! Ne Masaa Jesesi gi den odi taki: “Den uman ya, u weki oo!” We, ne den waka go miti Masaa Jesesi, ne den saka kini a doti ne en fesi, ne den kisi en futu e baasa. ¹⁰Ma Masaa Jesesi taigi den taki: “Uman! U á feele. Ma u go taigi den baala fu mi taki, meke den go a Galileya. Da na anda mi anga den o miti.”

Den leli den wakitiman fu lei wan gaan lei

¹¹We, a yuu di den uman ya de a pasi e gwe, ne son fu den suudati komoto a pe den be e oli waki na a geebi. Ne den go a ini a foto, ne den taigi den hei apaiti begiman ala san

pasa a pe den be e oli waki, na a geebi. ¹²We, di den hei apaiti begiman yee so kaba, ne den kai ala den gaansama fu kondee kon makandii anga den. Ne den kuutu, te den kaba. Ne den pai den suudati wan gaan moni. ¹³Ne den taigi den taki: “We, u aliki! U mu piki sama taki, u be kai a siibi, ne den bakaman fi en kon fufuu en tyai gwe. ¹⁴Bika efu a taki ya doo gaaman yesi, da wi sabi fa wi o taki anga en, fu koo en ati, fu u á kisi sitaafu.” ¹⁵We, ne den wakitiman teke a moni, ne den e taki leti enke fa den hei apaiti begiman be taigi den, fu den taki. Da enke fa den e taki en de, na so den Dyusama teke en e taki, te doo tide ete seefi.

A gaan wooko di Masaa Jesesi fika gi den bakaman

*Mk 16:14-18; Lk 24:36-49;
Jn 20:19-23; Ap 1:6-8*

¹⁶We, ne den elufu bakaman fu Masaa Jesesi go a Galileya Kondee. Ne den go na a mongo, di a be taigi den a fesi fu den go. ¹⁷Ne di den si en, ne den sutu kini a doti ne en fesi, ne den begi en. Ma son fu den be e tan enke den á be wani biibi.

¹⁸We, ne Masaa Jesesi waka kon a den. Ne a taigi den taki: “Mi kisi ala makiti a Masaa Gadu Kondee a tapu anda anga goontapu ya. ¹⁹Da u go a hii goontapu, fu go paati a bosikopu gi ala foluku. Meke den daai kon toon bakaman fu mi. U dopu den a ini a nen fu a Tata, a nen fu a Manpikin anga a nen fu a Apaiti Jeje fu Masaa Gadu. ²⁰Da u leli den, fu den oli ala san mi be leli u. Da fu tuu! Mi de anga u alaten, fu te na a kaba fu goontapu!”